

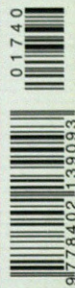
Jon Sudupe: "Gure herrian badaude barne exilioan bizi direnak"

E u s k a

ARGIA

l H e r r i k o A s t e k a r i a

SU-ETENA BERTAN BEHERA

Azken ahaleginetan

Euskararentzako Planak

BIZIBERRITZEKO

B E R R E Z I A

DURANGOKO AZOKA

99

euskaraz aritzeko

berria jaio da

GARA egunkariak, AEKren laguntzari esker, gehigarri berezia kaleratu du. Elkarlan horren emaitzak

“AEK GARA” du izena eta astelehenero-astelehenero duzue eskuartean, egunkariaren erdiko orrialdeetan.

Bere helburua, bistakoa denez, helduen **alfabetatze eta euskalduntzeari laguntzea** da.

Modu horretan, euskaltegietan euskara ikasten ari diren lagunei ez ezik, gainerako irakurleei ere zuzendurik dago gehigarria, euskaraz irakurtzeko ohitura har dezaten. Finean, Euskal Herri euskalduna lortzeko bidean lagungarri izan nahi du **“AEK GARA”**k.

Astelehenero

AEK gara

gara Euskal Herriko Egunkaria

- rekin

Argazkia: Alberto Eloseg
Diseinua: Aitzol Goikoetxea

■ Su-etena bertan behera: prozesua berbideratzeko azken ahalegina 8

■ Hizkuntza biziberritzeko planak, lanak... eta zama 14

■ Jon Sudupe: «Hemen badaude barne exilioan bizi direnak» 20

■ Berezia: Durango 34. Euskal Liburu eta Disko Azoka 25

ORRIZ ORRI

Irakurleak mintzo 5

POLITIKA

Euskal Politikaren Termometroa 6

Su-etena bertan behera: azken ahaleginetan.

Xabier Letona 8

Gora Pro Nobis. Asisko Urmeneta 10

EKONOMIA

Telefonikako zuzendarien gaisordaten iskanbila.

Daniel Udalaiz 12

EUSKARA

Hizkuntza biziberritzeko planak, lanak... eta

zama. Nagore Iracastabarrena 14

GIZARTEA

Elkarriketa: Jon Sudupe.

Mikel Asurmendi 20

BEREZIA

Durango 34. Euskal Liburu eta Disko Azoka.

G. Rodriguez, B. Daxandabarat, E. Zapirain 25

KULTURA

Euskal Kulturaren Espalak 50

«Gure Mendea»: Donostia 1976: 24 ordu euskaraz.

Iñigo Aranbarri 52

ASTIA HARTUTA

Agenda 55

Irrati-Telebista. Beñat Daxandabarat 56

Bizia 59

Ilhesi 61

Denborapasak 64

IRITZIAK

Azkena: Iñaki Murua 66

Eusko Jaurlaritzako Kultura Sailak
diruz lagundutako aldizkaria

Gipuzkoako Foru Aldundia

Kultura eta Euskara Departamendua

En la edición de esta publicación colabora:

kutxa fundazioa
fundación

egunez egun kontrolez kontrol Kurtsoz kurtso

Biek beren lana betetzen dute,
baina izan ere ez dira gauza bera.

Eman zuen seme-alabei behar duten laguntza

- ¥ 8 tomo, 22,5 x 29 formatoan.
- ¥ 4 tintatan inprimatua, 115 gr.ko paper estukatu matean.
- ¥ 3.392 orrialde.
- ¥ 100.000tikgora kontzeptu.
- ¥ 21 milioi testu-karaktere edo 3 milioi testu-hit.
- ¥ 8.000 ilustrazio: argazkiak, eskemak, taulak, irudi infografikoak.
- ¥ Euskal Herriko entziklopedia oso bat.

ARGIA ALDIZKARIAREKIN
10.000 PZTA.KO DESKONTUA IZANGO DUZU

Izena.....
Abizenak.....
Helbidea.....
Herria.....
Herrialdea.....
Posta Kodea.....Tf.....

Pol.Denak, 200-201 - 20140 Andoain (Gipuzkoa)

Tel./Fax: 943 30 40 82 - aralar@jalgi.com

JABEA: KOMUNIKAZIO BIZIAGOA, S.A.L.
ZUZENDARIA: Pello Zubiria.
Kontseilu Editorialeko Arduraduna:
 Baleren Bakaikoa.
Erredakzioa: Nagore Irazustabarrena,
 Onintza Irureta, Xabier Letona, Eriz
 Zapiain.
Maketazioa: Berdaitz Goia.
Grafismoa: Aitzol Goikoetxea.
Administrazioa: Marijo Aierza.
Harpidetza: Olatz Korta, Edurne
 Urruzmendi.
Hedapena: Ixabel Bereziartua.
Publizitatea: Iñigo Txintxurreta, Aloña
 Sorraluze, Bego Zuza.
Argazkiak: Alberto Elozegi.

HEL BIDEAK

GIPUZKOA: Zirkuitu ibilbidea, 15. 20160
 Lasarte-Oria. Tel.: 943 37 15 45.
 Faxak: 943 37 34 03 (erredakzioa)/
 943 36 10 48 (komertziala).
IPARRALDEA: Xalbardin baita. 64122
 Urruña. Tel.: 559 47 60 00.
 Faxa: 559 47 60 01.
NAFARROA: Gazteluko Plaza 44, 3.
 eskuina. 31001 Iruñea.
 Tel.: 948 22 22 85.
POSTA ELEKTRONIKOA:
 Erredakzioa: kazeta@argia.com
 Komertziala: komertzial@argia.com
WEB ORRIALDEA
 www.argia.com
LEGE GORDAILUA: NA 80-1963.
 ISSN: 0213-909X.
BATZORDE PAREKIDEA: 72562 E.

INPRIMATEGIA: Antza, S.A.L.
INFORMATIKA: A.S.P., S.A.L.

Harpidetza sariak:

Hego Euskal Herria...15.600 pta./93,76 euro
 Ipar Euskal Herria...746 lib./113,73 euro
 Espainia...15.600 pta./93,76 euro
 Beste atzerriak...20.100 pta./120,8 euro
 Airez...31.450 pta./189,02 euro

KOMUNIKAZIO BIZIAGOA, S.A.L.
 Ametzagaiña Taldeko partaidea da

Goian bego! (I)

Edoitsuak gara, edo ez dugu ikusi nahi.
 Gure diruak nahi bezala erabiltzen ari dira
 batzuk. Batzuk horiek ez dira Iturgaitz, Egibar
 edo Otegi bezain ezagunak, baina edozein
 politikok baino botere askoz handiagoa dute.
 Botere ekonomikoa bai bederen. Botere ia
 osoa beraz.

Diru tratua ezkutuan ixten dituzte oro har.
 Eta publikatutako gutxia ahalik eta modu dis-
 kretuenean egiten dute. Milioien eta bilioien
 zifra handiegiak mareatzen gaituzte. Guk
 bitartean mareo hori naturalizat jo eta eziku-
 siarena egiten dugu. Ez baikara numeroeta-
 rako jaioak!

Kaka zaharra! Edozein futbol jokalariren
 klausula erraldoi zehatz-mehatz esateko eta
 gogotan hartzeko gai gara. Baina, edozein
 banku edo enpresen diru kontu edo irabazi
 moduak ulertzeko ez dugu balio. Badakizue,
 letretakoak gara eta...

Bada ezjakintasun horrekin jokatzeko dute
 nahi dutena egiteko. Zer den nahi dutena?
 Aberastea. Hobe esan, eurak aberastea. Eta
 zenbat? Guk uste egunero gure bizkar barre
 egiteko adina badela.

Min gehiena ordea, ustel usainari ematen
 dioten perfume itsaskorraren ukitua da. Nazio
 eraikuntza hizketan behin eta berriro egun-
 karietako orriak edertzen dizkigutenean, per-
 fumez lurrundutako kiratsa zabaltzen ari zai-
 gu karriketan barna.

Esaterako: A-8 autopistaren eskumena
 Eusko Jaurlaritzak eskuratu duen honetan,
 Euskal Correosik ez daukagu, besteak beste.
 Eskerrak Euskaltel badaukagun!

Bada, Jaurlaritzak Urio Velazquez futbol
 epaile ohiari eman zion aukera beste correos
 bat egiteko hemen.

Gipuzkoan funtzionatzen du gutxienez Re-
 pris izeneko enpresak. Honek Kutxa, BBV,
 Bankoa, Banco Guipuzcoano, Caja Laboral

eta unibertsitateko zenbait eskutitz banatzen
 ditu. Denok ikusiko genituen motxila batekin
 ezkaratze ezkarat «cartas del banco»-ak ba-
 natzen dituzten gazte batzuk.

2 pezeta eskutitz bakoitzeko. Hori da ira-
 bazten dutena, batzutan kontraturik gabe,
 bestetuetan ordu bateko kontratuarekin.
 35.000 pezetako hileko soldata batez beste,
 eta gizarte-segurantzarik gabe, edo inolako
 opor eskubiderik gabe! Correoseko langile
 batek hiru aldiz gehiago irabazten du Jaurla-
 ritzak azpikontratutako Reprisako batek
 baino. Izan ere, Correos espainiarrak 22 pe-
 zeta kobratzen die bankuei, Velazquezek 8
 pezeta kobratzen dienean.

Baina, biba gu! Orain badugu euskal co-
 rreosa. Ari gara aurreratzen nazio eraikun-
 tzen. Banku aberatsagoak ditugu.

Edo Euskaltel; ustezko euskal telefono pu-
 blikoa. Euskal eta erdal beharko luke baina
 tira! Huskeria bat da hau ondorengoaren al-
 dean.

Euskaltelek egoitza Madril duen Tele-
 programaciones S.A. izeneko enpresa baten
 bidez azpikontratatu dituzte langileak. Hobe
 horrela! Zertan hartu hainbeste erantzukizun
 euskal langileen gain?

Langile hauen batez besteko soldata 90.000
 pezetakoa da. Asko eta asko egun gutxita-
 rako kontratatzen dituzte gainera. Egunotan
 ari dira greban Donostiako egoitzakoak bede-
 ren. Eta arrazoi dute: euskaltel=explotel.
 Bazkide nagusi Kutxa, BBK, Caja Vital Ku-
 txia, EITB eta MCC dituen Euskaltelek langi-
 leak esplotatzen ditu.

Ez da ordea egunkarietan honen inguruko
 berri handirik azaldu. Batzuetan ez handi eta
 ez txiki, ezer ez.

Baina lasai.

IMANOL EPELDE
 RAMON TELLETXEA
 ZARAUTZ (GIPUZKOA)

Hiruko Txikian

PIZTITZAR ANKERRAK

A ske dabilta gizabere otzanak
 bailiran, taldeka. Eta gaua dute
 hazkurri. Virginia erasotu dute
 oraingoan, gizartea lantuz horniturik
 hedabideek erakutsi digutenez. Ema-
 kume gazteak xede, gure artean dabil-
 tzen bitartean ez daukagu lasaitasunik.
 Neska batek aitortzen zidan bezala, be-
 re etxeko sototik iragaitean beldurrak
 hartu, itzulia egin atzera eta lagun bila
 abiatu omen zen kalera noraezean.
 Ezagun bat atxeman, laguntza eskatu
 eta beretxeratzean beldur berak jo
 omen zuen. Izan ere, nork ezagutu le-

zake piztia hain gure artekoa izanik?
 Edozein etxetakoa izan litekeenez, ne-
 kez antzeman dakioke kolpera hain ez-
 kutuan daraman abere sena, bere ego-
 kieraren zain gordean atxikitzen duena.
 Baina edozein momentuan, zakur amo-
 rratuen antzera erasotu eta desgaziz
 lepo egin dezake gizarte hurbila. Vir-
 giniarenak lotsaz beterik nauka giza-
 seme naizen aldetik, baibaitakit jakin
 ez naizela aipatu neska horren antzera
 piztitzar ankerren gustoko haragia ●

JOXE MARI OSTOLAZA

T E R M O

TXANPONA

ARRANTZA BALIABIDEAK

Euskal arrantzaleak arte- ga daude arrantza baliabi- deen etorkizunarekin, eta batez ere antxoarenare- kin. Europako Batzordea antxoaren atzitzea bertan behera uztea eta merlu- zarena gutxitzea pentsa- zen ari da. Urte amaiera aurretik azken erabakia hartuko da. Iragan astean arrantzaleen eta Admi- nistrazioaren ordezkarien arteko bilerak izan dira. Aste honetan Bruselan izango dira. Bertan Eusko Jaurlaritza antxoaren sektorearen egoera arin- tzen saiaturiko da, azken urteko datuak argigarriak baitira: antxoaren atzi- tzetik 3.750 milioi pezeta lortu ziren, iaz baino % 20 eta 1997an baino % 50 gehiago. Egia da ba- liabideak agortzen ari di- rela, baina batez ere bo- lanten erabileragatik. Hegoaldeko arrantzaleek beti baztertu izan dituzte teknika hauek. Ezeren aurretik beraz, hel die- zaiogun horri, arrantza gutxitu dezagun, baina justiziaz. Alde bakoitza- ren interesen defentsa da beste arazoa. Eta hemen, atzera ere Euskal Herria zatiturik dago, espainiar eta frantziar interesen mende. Europan gure arrantzu interesen defen- tsa eraginkorra nahi ba- dugu, subiranoak behar dugu izan.

◆ DANIEL UDALAITZ

MOISES ETA 'X' JAUNA

FELIPE Gonzalezek ihes egin dio berriz Garzon epaileari, GALEko 'Oñaederra auziari' dagokionez bederen. Mendekuaren atzaparrak, ordea, gertutik darraio Gonzalezi eta, Estatuaren estalduretan arakatu gura duenak, topatuko du hurrengo saioa zerekin egin. Barrionuevo eta Vera bederen haserre dira, «Moisesek Itsas Go- rria bere herriarekin» pasatu zuela gogorarazi du Barrionuevok, eta ez dela posible Moises pasa- tzea eta itsasoak herria irenstea. Ez da gaitza Moises eta 'X' jaunaren arteko harremana suma- tzea. Aski argi hitz egin du Barrionuevok, izenak jartzea bakarrik falta zaio. Beren salaketa politi- karen barruan, Barrionuevo eta abarrek Espai- niako Errege Etxea ukitu dute, urtero 50 milioi pezeta (2 milioi bat libera) jasotzen zituela za- balduz.

LAB-EK 25 URTE

LAB sindikatuak bere 25. urteurrena betetzen du aurten (1975eko maiatzean sortu zen) eta hori ospatu zuten iragan astean Iruñean. Ibilbide gaitz eta korapilotsua izan du LABek urte hauek guz- tietan. ETA (m) eta ETA (pm)-ren arteko zatike- taren ondorengoetan sortzeak ez zizkion gauzak erraztu. KASeko sorreratik 70eko hamarkadan, *mili* eta *polimilien* arteko oinordekotzen borro- ketara, edo askoz geroago KASetik ateratzea... ELArekiko elkarlaneraino heldu da LAB urtee-

■ LABek bere 25. urteurrena ospatu du.

kin, egungo prozesu politikoaren oinarri garran- tzitsuenetakoa jarritz. Sindikatu txikia izatetik, handienen artean lasai ibiltzera iragan da apurka, azken urte hauetan guztietan Rafa Diezen gida- ritzapean. Oraindik ere zeregin garrantzitsua dauka egungo gatazkaren korapiloan.

ELKARRIREN KEZKAK

ELKARRI arduratuta dago prozesuak bizi dituen une gaitzekin. Aldi berean, holako proze- suetan egoera hauek normalak direla dio, bere lehen fasean behintzat. Baina egungo egoera, normaltasun horretatik harat doala ikusten du eta, bere ustez, lehenengo «fase estrategiko» hone- tatik «negoiazio fase batera» pasatu beharko li- tzateke. PPren Gobernuaren egungo politikan ikusten du bide hori egiteko oztoporik nagusia, baina kale borrokak ere bide hori zailtzen duela zehazten du. Elkartearen ustez, beraz, norabide

B A H E A

- Julio Maria Sanguinetti, Uruguayko Lehendakaria: «Urrutiko ikusleak gara, baina irrikitan gaude bake prozesua amaitzen ikusteko. Bidea elkarrizketa da, inoiz ez baitago beste biderik. Prozesu horiek ez dira konpontzen izpirituetan elkar adiskidetu barik».
- Xabier Arzalluz: «Aznar gizon gogorra da, batzuei eta besteei entzuten die eta iruditzen zaion egiten du. Orain arte, nik gerra eta ezabatzearena deitzen dudana bideari heldu dio».
- Arnaldo Otegi: «Akordioa Madrilek Downing Streeteko klabeari heltzen dionean etorriko da».

ETROA

ZERBAIT ALDATU DA

Beste aro bat ireki bide da sozialista eta jeltzaleen artean. Ez dakigu zehatz mehatz zertan gauzatuko den eta zeintzuk izango diren fruituak, baina elkarren artean zerbaitegin nahia adierazi zuen Joaquín Almunia eta Arzalluzen bilerak. Sozialisten interesa begibistakoa da: hauteskundeak hori dira. Baina gehiago ere bada sozialisten asmoetan, handik edo hemendik egun bizi den prozesuan ziriren bat sartzea, alegia. Hori Madrildik egin nahi dute, ordea, boterea berreskuratzetik egin nahi dute saioa. Edo hala egin nahi dutela agertu bederen. Baina zamak zama dira, eta Moncloako hamalau urteak ez dira inongo konfiantzarik izateko modukoak. Hori bai, edozelako irtenbidetan garrantzitsuak izango dira. Nola kudeatuko du, ordea, EAJk Lizarra-Garazi, sozialisten bidexidor horrekin? Gaitzagoak ere ikusi dizkiegu.

guztietako elkarriketak bultzatzea da hurrengo fasera iragateko premiarik handiena, horretarako elkarriketa foro bat eratuz, mahai bat Nafarroan izango lukeena eta bestea EAEn.

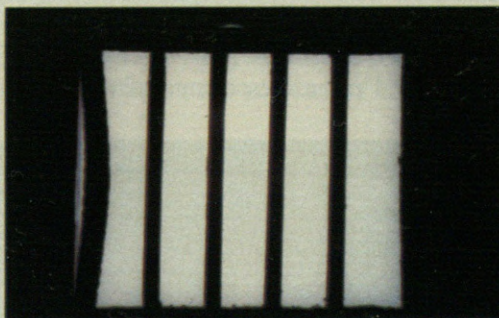
GAZTE MUGIMENDUA ABIAN

GAZTERIAK eta Jarrai erakundeek dinamizatuta egin da Euskal Herriko Gazte Mugimenduen I. Bilgunea Bilbon. ELAko gazteak, LABekoak, kirol mundukoak, Euskal Herriko Scoutak eta elkarte eta eremu askotako jendea bildu da Bilbon euskal gazteriak bizi duen egoeraren diagnosi bat aurkezteko. Udalbiltzari aurkeztuko diote azterketa lana, erakunde honek bere Euskal Herriko diagnosia egitean, gazteen errealitatea ere kontuan har dezan.

30 EGUNETIK GORA JADA

AZAROAREN lehen ekin zioten grebari eta

datorren igandean, 20 preso 35 eguneko gose grebara iritsiko dira, muga larrietan jarritz. Jadanik hasi dira lehenbiziko osasun arazoak —iragan astean Iruñeko espetxeko Sotero Etxandi ospitaletik pasatu zen, esaterako— eta aurrerantzean beren osasun egoera arrisku handian dago etengabe.

■ Gose grebak aurrera darrai espetxeetan.

■ I. Anasagasti.

IZPIAK

Iñaki Anasagasti izango bide da, EAJk Madrilgo Kongresurako aurkeztuko duen zerrendaburua; Bizkaiko zerrendaburua litza-teke. Joxe Joan Gonzalez de Txabarri izango litza-teke Gipuzkoako zerrendaburua eta Carlos Caballero Arabakoa. Zerrendak, dena den, urtarilerako emango litza-teke ezagutzera.

Roger Marion Frantziako polizia agintaria, Laurence Le Vert epailea eta Irene Stoller fiskalak iragan uztailaren 12an Frantziako Parlamentuko ikerketa batzorde baten aurrean esandakoaren arabera, beraiei ez die ajolarik ETAk Espainiako Gobernuarekin zabalduko elkarriketak eta beren ohiko zereginetan dihardute, «Frantzian dagoen erakunde terrorista handienaren aurka».

■ Roger Marion.

ez Estatutu, Konstituzio edo presoan sakabanaketaren klabea arituz».

● Jose Luis Etxegarai, Lesakako alkatea (EAJ): «EAJ eta EHko buruzagiak nola doazen eskutik ikusteaz nekatuta nago, eta ni bezala beste alkate eta zinegotzi batzuk, bitartean kalekooi egurra ematen digute eta».

● «Primeran iruditzen zait Almunia eta Arzalluz bildu izana», zioen Espainiako Gobernuoko Lehendakariorde Francisco Alvarez Cascosek.

● BAKeko Pedro Luis Arias: «IRAk egindako berdin-berdina egin beharko luke ETAk».

Euskal gizarteko agente sozial eta politiko desberdinak egungo egoera desblokeatzeko lanean ari dira presaka azken orduan. Su-etenaren amaierak zer ekarriko duen zain, herritarren ardura gizarteko txoko guztietan soma daiteke. Azken urte eta erdiko ilusio ostartea estaltzear dago.

URTE ETA ERDIKO BIDEA SALBATZEKO AHALEGINETAN

EUSKAL gizartea ezustean harapatzeko gaitasuna bere horretan mantentzen du ETAK, onerako eta txarrerako. Baldintza egokiak zirela eta, ETAK su-eten mugagabea aldarrikatu zuen 1998ko irailaren 16an; baldintza horietan sakontzeko EAJ eta EAK behar beste egin ez dutela salatuz, su-etena bertan behera utzi du orain ETAK. Gogorrena su-etenaren apurketaren iragarpena da, baina ezustekoa eta harri-dura su-etena eteteko arrazoiaren aldetik etorri da: EAJk eta EAK, ETArekin zuten balizko akordioa ez betetzea, «ez urrats eraginkorretan ez eta Espainiaren aldeko indarrak erabateko hausturan ere». EAJ eta EA, adostutako prozesua itxuraldatzen saiatu direla dio ETAK: «Herri eraikuntza prozesua izatetik, bake prozesu mamigabe izatera bideratu nahian, Ezker abertzalea 'normalkeria' politikoan itotzen saiatuz eta ETaren 'behin-behineko' ekintzen etengaldia 'behin-betikoa' eta itzulezina bilakatze-ko asmo temati eta maltzurra». ETAK EAJ eta EArekin bi akordio sinatu dituela dio, bata 1998ko abuztuko eta bestea 1999ko abuztuko. EAJk eta EAK biak ukatu dituzte.

Euskal gizartea Madrila eta Aznarren Gobernura begira zegoen, ea ETAK luzatutako enbidoari ganoerez noiz erantzungo zion irrikitan. Madrilgo inmovilismoa salatu dute behin eta berriz alderdi abertzaleek, Aznar eta Mayor Orejaren ikuspegi polizial hutsa, gertaera errepresiboak, atxiloketak... HB eta ezker abertzaleko beste erakunde batzuk ere, Gobernu espainiarren borondate ezaren gainean zentratu dira batez ere azken hila-beteotan; «epelkeria» ere bizka-

rreratu zaie abertzale sektore batzuei, batez ere EAJri, baina beti ere salaketaren bigarren plano gisa. Horregatik da harrigarria orain ETaren adierazpena, su-etenaren apurketa EAJ eta EAren teiltuan uzten duelako. Orain arte argitara eman diren datuekin, eta akusazio eta ezeztapenaren zurrunbiloan, abertzalegoak, oro har, nekez ulertuko du ETAK su-etena EAJ eta EAren jardueragatik apurtzea. Su-etenaren

Lehorte urteak luzeegiak izan dira orain pilatutako ura atzamarren artean baldarki ihes egiten uzteko moduan

apurketarako Espainako Gobernuaren geldikortasuna arrazoitu izan balu, herritarrak —ados egon ala ez— ulertu ahal izango zukeen erabakia.

Herritarrak ondo asko ikusi du hurbilen sentitzen dituen gatazkaren osagaiekin nola jolastu duten Espainia eta Frantziako Gobernuak, preso eta errefuxiatuekin hain zuzen. Presoen entrega itoginarekin jarrai-

tu du Parisek, errefuxiatuen bizitza Euskal Herrian zangotrabatuz; baina eskandalagarriena Madril bere bahituekin izandako jokaera da, presoak Euskal Herriratzeko edo 200 kilometroko radio batean jartzeko munduko aukera guztiak izan dituenean, ez du ezer egin. Zeresanik ez, preso gaixo eta legez zigorraren hiru laurdenak bete dituztenekiko jokaeraz. ETAKo mintzakideen atxiloketak herritar abertzale eta ez abertzaleengan sortutako harridura ere agerikoa zen. Berdin hilabete hauek guztietan izandako gertakizun askorekin. Gauza asko uler dezake herritarrak, borondate kontuetan arakatzera ohituta dago eta. EAJ eta EAren jokaeragatik su-etena haustearena ez. Jendearekin hitz egitea besterik ez dago.

ELKARLANA ETA JARDUERA ARMATUA. Sinbolikoki behintzat, Irlandako ereduari jarraitu diogu azken urteetan Euskal Herriak, abertzaleen arteko elkarlana indar metaketarako tresna erabiliz. Asteon

Stormonteko Akordioan aurreikusitako gobernua eratu da Ipar Irlandan. Airean dago errepublikarren ametsa zein neurritan gauzatu ahal izango den, baina aurrera doaz prozesuan. Hala ikusten du han gehiengoak eta hemendik ere hala ikusten da agente sozial eta politiko guztien aldetik. Zaltzarik ez, Aznar Lehendakari espainiarra ez da Tony Blairren borondate mailara iritsi, hori begibistakoa da. Baina hemengo indar abertzaleak ere ez dira Sinn Féin, IRA eta SDLPren mailara iritsi. Hori ere hor dago. Herri eraikuntzaren ikuspegitik Ipar Irlandan baino aski aurreratua gauda

■ Abertzaleen arteko egungo elkarlana airean gera liteke ETAK su-etena apurtzen badu.

Euskal Herrian; gatazkatik ateratzeko metodologietan dezente atzerago, ordea. Irlanda ahotan baina karramarroaren gisa atzera bide goaz hemen.

Egunotan ikusi den legez, bada azken bi urte hauotan abertzaleen arteko elkarlanean metatu den indarra baliatzeko gogorik. Lehorten urteak luzeegiak izan dira orain pilatutako ura atzamarren artean baldarki ihes egiten uzteko moduan. Lizarra-Garaziko Hitzarmenak iparra jarri zuen, eta ipar horrek hor jarraitzen du. Nola mantendu elkarlana, ordea, jarduera armatuaren zurrunbiloan? ETAk dio elkarlan horrek aurrera jarraitu beharko lukeela, Lizarra-Garazi eta Udalbiltza izatearen arrazoiak hor jarraitzen dutelako. Baina arrazoi horiek lehen ere baziren, ETaren jardun armatu osoan zehar egon dira hor, baina 1998ko irailera arte —jarduera armatua eten arte— ez da abertzaleen arteko elkarlan sendorik izan. Guztiz kontrakoa bai ordea, borroka latza. Balizko eta ustezkoen gainetik, hori da historiak erakusten diguna. Nekez sinetsi daiteke egungo abertzaleen arteko elkarlana eta jarduera armatua bateragarria direnik. Kale borrokak une batzuetan prozesuan izan duen eragina ikusi besterik ez dago. Beirari ozta-ozta eusten dionak, jai du burniarekin.

ETaren agiria irmoa da, ondo hausnartua, bere agiri garrantzitsu gehienak legez; orain ikusi beharko da bere jarduera armatua noraino eramango duen. Jarduera armatuaren estrategikotasunaz asko idatzi eta hitz egin izan da. Ahopeka ezker abertzaleko zirkulu ugarietan onartzen da ez duela etorkizunik egungo Europan. Areago oraingoz IRAk iragarri duenarekin. Baina ETAk su-eten hau taktikoki apurtu izan balu (IRAk egin zuen legez), epe nahiko laburrean berriro negoziazio marko batera itzultzeko? Pandoraren kutxa zabaltzea da hori, eta erantzunak ere airean daude erabat. Dena den, taktikotzat egingo dako hori, estrategikoa bihurtu daiteke taktikak norberaren kontroletik alde eginez gero.

Abertzaleen eremuari begira, ETAk, EAJk, EAK eta HBk hilabeteak izan dituzte beste zerbaiteko adosteko eta atera ez bada, nekez pentsa daiteke orain egun gutxi batzuetan aterako denik. ETaren jardueraren historikoa ikusita, maila bateko jardueraren armatua egon egongo dela pentsatzea da logikoa, beraz. Eta koordinada berri horietan, abertzaleen arteko elkarlanak zer

■ Sinatutako akordioa ez betetzea leporatu die EAJ eta EARI ETAk.

eskainiko duen ikusi beharko da aurrerantzean. Zeren eta lehenbiziko urratsei dagokien behintzat, Madrilera begira egonez gero, ondo ikusi den legez, jai dago. Lehenbiziko urratsetan edo abertzaleen adostasunetik berbideratuko da prozesua edo iraganeko gatazka beltzean murgilduko gara.

Eraikuntza nazionala eta eskubide demokratikoen inguruko nolabaiteko ambiguetate kalkulatu baten gainean eraiki da orain arteko prozesua. Ambiguo da eraikuntza nazionala ulertzeko modua eta,

izango da egin beharreko ahalegin handienetako bat.

Bi norabide jorratuz gainera: elkarriketa eta negoziazioaren arkitektura bera mantentzearena bata; eraikuntza nazionalari begira, abertzaleen arteko gutxieneko kontsentsu bati begira bestea (nola bideratu, zein edukirekin eta zein erritmorekin, bai orokorrean, zein lurralde bakoitzarekin). Hori argitu, adostu, eta sozializatzen den neurrian bakarrik agertu ahal izango dira abertzaleak posizio sendo batekin Madril edo Parisen. Bestela iraganeko akatsak errepikatzeari ekingo zaio.

Bestetik, ikusi beharko da zein neurritan ateratzen diren ukituta pertsonak prozesu honetatik. Mikel Albisu 'Antza', Arnaldo Otegi, Rafa Diez, Jose Elorrieta, Joseba

Egibar, Xabier Arzalluz, Carlos Garaikoe-txea... prozesu honetan gidaritzan ibili direnetako batzuk aipatzeagatik. Izugarri gaitza da pertsonen arteko konfiantzazko zubiak eraikitzea, hauek galtzen uztea arduragabekeria barkaezina litzateke, berdin gatazka giro gordinenean ere.

Aurrerapauso handiak eman dira azken bi urteetan, begibistakoa da, herritarrak hala ikusten du eta ETAk ere hala onartzen du. Egoera 1998ko irailean bezain ona da lanerako. Argitu beharrekoak argitu beharko dira baina aliatuak, taktikak, estrategiak eta, batez ere, herritarrak nahastu barik. Herritarrak jakingo du bakoitzaren lana baloratzen ●

◆ XABIER LETONA

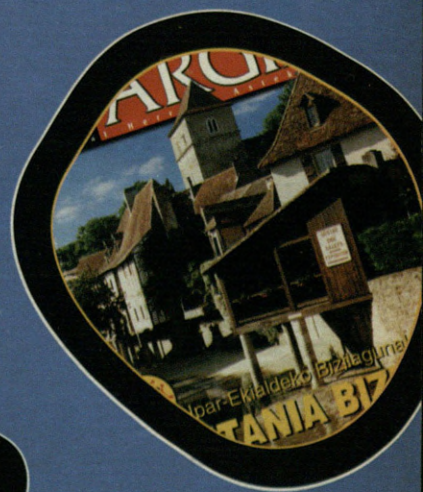
■ Argitu beharrekoak argitu beharko dira baina aliatuak, taktikak, estrategiak eta, batez ere, herritarrak nahastu barik

oraingoz bederen, ambiguo da Udalbiltza ulertzeko modua. Bi eremuotan, ordea, errealitate zehatz baten gainean ari dira elkarlanean alderdi abertzaleak: Eusko Jaurlaritza sostengantzeko akordioa, Udalbiltzaren diagnostika, presoak Euskal Herriratzeko zereginak... Erritmo handiagoa edo txikiagoarekin, bakoitzak bere balorazioak egingo ditu hor, baina errealitatearen gainean ari dira lanean.

PERTSONEN BALIOA. Pertsonen ekimen zehatzek gauzatzen dituzte ideia eta asmoak errealitatean. Pertsonen jarduerak erdietsi dute azken bi urte hauotan eraikitako elkarriketarako arkitektura korapilotsua. Arkitektura hori guztiz ez erortzea

Euskaraz Bizitzeko Euskal Herriko Astekaria

KONPROMISOAREN KOLOREAK DITUGU

ARGIA: Zirkuitu ibilbidea 15 • LASARTE-ORIA 20160 • Tel.: 943 37 15 45 • FAXA: 943 36 10 48 • posta-e: harpide@argia.com • www.argia.com

ORAIN HARPIDEDUN EGINEZ GURE AZOKAKO OPARI BAT DOHAINIK ZURETZAT

ARGIA etxean hartu nahi dut astero

KIOSKOAN BAINO %20 MERKEAGO

HARPIDETZA SARIAK (BEZa barne)

- Hego Euskal Herria: 15.600 pzta / 93,76 euro
- Ipar Euskal Herria: 746 libera / 113,73 euro
- Espainia: 15.600 pzta / 93,76 euro
- Beste Atzerriak: 20.100 pzta / 120,8 euro
- Airez: 31.450 pzta / 189,02 euro

Markatu x batez zure aukera:

- ☐ Hilabetez dohainik jaso nahi dut
☐ Urte osoko harpidetza egin nahi dut

Izena: 1. deitura 2. deitura:

N.A.F./N.I.F.: Helbidea:

Posta kodea: Herria: Herrialdea: Tel./Faxa:

Ordainketa mota (markatu x batez):

Bankuz ☐

Transferentziaz ARGIAren kontura ☐

(Bankuz ordaintzekoak betetzeko soilik)

Banku edo aurrezki kutxa: Titularra:

Titularraren telefonoa: Titularraren helbidea:

Entitatea ☐☐☐☐

Sukurtsala ☐☐☐☐

K.D ☐☐

Kontu zenbakia ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

DATA:

SINADURA:

Harpidetza-orri hau bete eta bidali helbide honetara: ARGIA, Harpidetza Saila: Industrialdea, 15. pabil. 20160 Lasarte-Oria (Gipuzkoa)

Langabezia, pobrezia eta gizarte bazterketa areagotzen ari den garai honetan, Telefonica bezalako enpresetako zuzendarien milioikako gainsoldaten zalaparta aireratu da. Gainsoldata horiek «akzioak erosteko aukera» bidez egindako ordainketak dira.

TELEFONICAKO ZUZENDARIEN GAINSOLDATEN ISKANBILA

■ Jose Maria Aznar eta Juan Villalonga (Telefonicako zuzendaria) lagun minak dira.

Azken asteotan gertakari kontrajarrak eman dira eta ezin garbiago erakusten dute gure gizartean nagusi den sistema kapitalistaren maltzurkeria.

Langabezia-boltsa, pobrezia, gizarte bazterketa, lanpostuen behin-behinekotasuna eta antzeko arazoak areagotzen ari dira eta Espainiako Gobernuak, inflazioak gora egin ez dezan, soldaten igoera zaintzeko eskatzen ari da. Egoera horren aurrean, Telefonica ehun goi-karguren milioikako gainsoldaten zalaparta lotsagarria hedatu da, era guztietako erantzunak sortaraziz. Ikuspegi politikotik, zalaparta hori Diputatuen Kongresura ere iritsi da, nahiz eta pribatizaturik egon, Telefonica lotura publiko handia baitu. Enpresako lehendakari Villalonga, bere lagun Espainiako Gobernuako lehendakari Jose Maria Aznarrek aukeratu zuen.

Nahiz eta zalaparta eta ekaitz politiko hori guztia Telefonica ehun goi-karguren kasuagatik sortu den, Telefonican gertatutakoa ez da kasu bakarra Espainiako Estatuko enpresen artean. Beste hainbat enpresa handietako zuzendariak ere, bereziki bankuetakoek eta elektriketoek, mozkin ederrak jasotzen dituzte delako «akzioak erosteko aukera» horiekin. Onuradunen artean dira: BBVA, BSCH, Bankinter, Banesto, Endesa, Repsol eta burtsan kotizatzen duten beste hamabost enpresa. Milatik gora izan daitezke milioikako gainsoldata jasotzen dituzten enpresa handi horietako zuzendariak.

TELEFONICAKO 100 GOI-KARGUEN ETEKINAK. Telefonica gainsoldaten zalaparta azaroaren erdialdean ezagutu da. Zalapartak indar handiagoa hartu du Espainiako Gobernuan agintzen

duen PPren eta oposizioko PSOEn arteko hauteskunde giroko tirabiren ondorioz.

Datorren urteko otsailaren 25ean Telefonica 100 goi-karguk, bere lehendakari Juan Villalonga buru dutelarik, enpresako akzioak burtsan kotizatuko dituzte. Ondoren, akzioek egun hauetan duten balioaren arabera, 30.000 eta 45.000 milioi pezeta inguruko (1.200 eta 1.800 milioi libera) diru kopurua banatuko dute, orain arte isilean gordetako mekanismo baten bidez. Ezkutuko mekanismoaren berri eman denean, erabateko iskanbila sortu da.

1997an hasi zen dena, Espainiako Gobernuak Telefonican zeukan azken akzio sorta (% 21) saltzea erabaki zuenean, enpresa pribatu egin zenean. Hilabete batzuk lehenago Villalonga lehendakari izendatu zuen Espainiako Gobernuko lehendakariak, hau da, bere lagun min Jose Maria Aznarrek. Telefonica lehendakari berriak beste enpresa batzutan berarekin lanean aritutako konfiantzako lagun kopuru handia jarri zuen enpresaren zuzendartzan. Villalongak hiru urteko plangintza eratu zuen, haiei lanerako pizgarriak eskaintzeko eta leialtasuna ziurtatzeko.

Horretarako «stock options» (akzio aukera) izeneko eredu anglosaxoniarra erabili zuen. Administrazio kontseiluak onartu egin zuen plana eta iritziz publikoak ez zuen ezer jakin. Plana sinplea da: Telefonica 307.339 akzio eman zizkien ehun goi-karguri, bakoitzak 3.500 pezetako balioa izanik, garai hartako, 1997ko, kotizazioaren arabera. Goi-kargu guztiek ez zuten eskaintza berbera jaso, enpresan zuten arduraren arabera baizik, oraindik ezaugarri ez den faktore biderkatzaile batez zehazturik. Planaren iraupena hiru urtekoa da eta horren epemuga 2000. urteko otsailaren 25ean betetzen da.

Egun horretan, Telefonica ehun zu-

■ «Stock options»ek zergak ezin saihestu

Stock options» bezalako hitzak ez dira ulertzen errazak. Irakurleak nondik nora jo jakin dezan, galdere-erantzun bidezko azalpen bat egingo dugu.

■ Zer da «stock options»?

Zuzendarien soldata konpainia horrek burtsan dituen akzioen bilakaerari atxikita duen ordainketa sistema da. Zuzendari bakoitzak etorkizunean akzio kopuru jakin bat prezio jakin batean erosteko eskubidea du. Epea iristean, zuzendariak ezarritako prezioan eros ditzake akzioak. Irabazia erosterakoan eta saltzerakoan akzioen prezioen arteko aldea izango da. Bi urte barru txaleta erosteko eskubidea izatea bezala da, baina gaur eguneko prezioa ordaindu beharko dela jakinda. Ordainketa mota hau 50eko hamarkadatik erabiltzen da Estatu Batuetan. Pfizer enpresa farmazeutikoa izan zen sistema honen aitzindaria, 1952an bere langile guztientzako aukera plan bat eskainiz.

■ Norentzat izango da mozkina?

Orain arte, goi mailako zuzendari eta kontseilariarentzat. Baina, Estatu Batuetan erdi mailakoengana eta langileengana zabaldu da. Intel eta Microsoften adibidez, ia langileen ehuneko ehun da enpresako akzio batzuen jabe.

■ Zergatik dira ezinbestekoak plan hauek hainbat enpresarentzat?

Sektore guztietan, batez ere telekomunikazioetan eta Interneteko enpresetan, geroz eta lehia handiagoa dago eta zuzendarien mugikortasuna ere oso handia da. Konpainiak ahalegin guztiak

egiten ditu onenek enpresa utz ez dezaten.

■ Espainiako Estatuko zein enpresak erabiltzen du sistema hori?

Oraindik gutxi erabiltzen dute. IBEX-35eko enpresen erdiak eskaintzen dituzte «stock options» programak. Horien artean, BSCH, BBVA, Banesto, Bankinter, Endesa, Repsol eta Telefonica.

■ Enpresek derrigorrez ezagutarazi behar dituzte ordainketa mota hauek?

Orain arte ez. 1999ko azaroaz geroztik, hau da, Telefonicaren zalaparta zabaldu zenetik, bai.

■ Zein tratamendu fiskal dute «stock options» horiek?

Orain arte, ordainketa sistema honen onuradunek zerga abantaila handia zuten. 1998ko PFEZari buruzko legeak akzio aukera horiek ez monetazko ordainketa gisa hartzen zituen. Akzioa, gutxienez, bi urteko epean burutzen bazen, eragindako errentatzat jotzen zen eta % 30ak ez zuen zergarik ordaintzen. Azaroaren 10az geroztik, Telefonicaren iskanbilaren ondoren, egoera aldatu egin da. Diputatuen Kongresuak bi zuzenketa onetsi zituen akzio aukeren zerga tratamendua aldatuz. Errendimenduek, Espainiako zergadunen batez besteko soldata gaingitzen dutenean, % 48 kotizatu beharko dute PFEZari dagokionez, eta horren azpitik geratzen badira, berriz, % 30. Erreformak atzeraginezko indarra du joan den urriaren 1etik aurrera ●

badira ere.

Plan horretatik ezagutu ahal izan denaren arabera, zuzendari horiek akzioak saldu eta beste akzio sorta bat eskura dezakete. Honela dio plan horretako atal batek: «Akzioak saldu edo transferitzen dituen plan honetako partaideek akzio kopuru gehigarririk bat jasotzeko eskubidea izango dute». Kalkuluak ezagutarazi ez diren parametro batzuen arabera egingo dira. Honek esan nahi du, zuzendari batek enpresak emandako akzioak saldu egiten baditu, beste akzio sorta bat jaso dezakeela, negozioari berriro ekinez ●

◆ DANIEL UDALAITZ

Durangaldea oinez ezagutzeko aukera:

- 12 ibilbide
- Familia guztiarentzat
- Mapa eta guzti

600 pezeta
Salgai:
Gerediaga Elkarteko
eta
Herri Aldizkariaren
Topaguneko
standetan

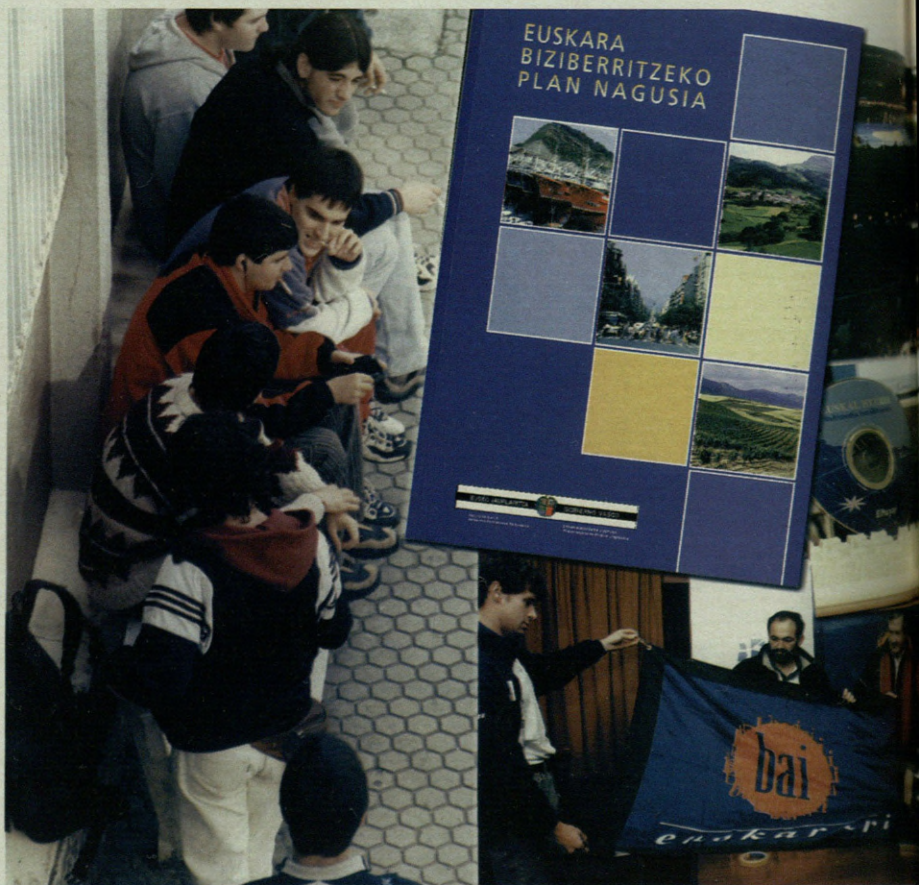

zendari horiek milaka milioi banatuko dituzte beren artean —45.000 milioi pezetaraino irits daitekeela esaten da—, 1997az geroztik irabazitako balioaren arabera. Horrek nabarmen biderkatuko du urte hauetan irabazi duten soldata. Plana 1997an onetsi zenetik 1999ko azarora bitartean Telefonicaren burtsako balioa 160 puntutan, (% 30) igo da. Ehun zuzendarien plan hori ez zen Telefonicak zeukan bakarra. Ekainaren 30ean jakin zen konpainia horrek beste «stock-options» bat onartu zuela. Horretan Telefonica Taldeko beste 450 zuzendari ziren onuradunak, baita kontseiluko hiru partaide ere, izenak ezagutzen ez

HIZKUNTZA BIZIBERRITZEKO

«Porque el vascuence tiene que desaparecer por ser impropio de los actuales tiempos y recordar una época de barbarie, ignorancia y fanatismo». Euskararen heriotza iragarri eta defendatuz estreinatu zuen XX. mendea Unamunok —eta mendean zehar sarritan hurbildu izan dute euskara, bultzaka, zerraldora—. XXI. ari, ordea, oso bestela emango zaio hasiera. Eusko Jaurlaritzaren Euskara Biziberritzeko Plan Nagusia praktikan jartzeko garaia da eta Kontseilua ere, bere Plan Estrategikoan, proposamenak zehazten ari da milurtearekin batera aplikatzen hasteko. Nafarroa eta Iparraldeko administrazioek ez dute plan nagusirik garatu, baina beste plangintzek ez dituzte ahaztu. Ahaleginak bateratu eta koordinatzeko garaian gaude, elkarlanaren garaian.

Egia da Unamunoren aholkua ez dugula jarraitu: ez dugu euskara ohore guztiekin ehortzi. Baina azken urteotan burututako inkesta eta neurketek ondorio garbia izan dute: euskararen biziraupena ez dago ziurtatua.

Urteetan euskara sustatzeko abian jarritako egitasmoak ugari eta anitzak izan badira ere, 90eko hamarkada amaiera honetan ahaleginak bateratu eta normalizazioaren oinarriak ezartzearen aldeko apustua egin da. Eusko Jaurlaritzak 1998ko udan amaitu zuen Euskara Biziberritzeko Plan Nagusia.

1996. urteko uztailaren 17an Eusko Jaurlaritzak Euskararen Aholku Batzordea eraberritu zuen eta egun horretan bertan Euskara Biziberritzeko Plan Nagusia proposatu zezan eskatu zitzaion. Bi urteren buruan, 1998ko ekainaren 24an onartu zuen plan hau Batzordeak, uztaila-

ren amaieran Eusko Jaurlaritzak eta iraillean Legebiltzarrean tramitatu zen. «Hizkuntza politika egiten diharduten herri aginteei euren jarduna bideratzen lagunduko dien oinarritzko tresna» da Biziberritzeko Plana, testu horretan bertan zehazten

denez. Horretarako hiru ardatz aztertu eta beste hainbeste helburu estrategiko finkatu zituen Euskararen Aholku Batzordeak.

Euskara Biziberritzeko Plana ez da testu itxi eta aldaezina eta ekarpenak beharrezkotzak jotzen dira

BIZIBERRITZEKO ARDATZAK. Batetik, euskara ondorengoetaratzea dago, hots, belaunaldiz belaunaldi eta etenik gabe hizkuntza geroratzea. Atal honetan irakaskuntza, helduen eus-

kalduntze-alfabetatzea eta familia bidezko jarraipena landu dituzte.

Bigarren esparrua euskararen erabilerrari dagokio eta euskararen aldeko auzogintza eta zerbitzugintza bultzatu nahi dira horretarako. Honen barruan administra-

PLANAK, LANAK... ETA ZAMAK

zioa, gune euskaldunenetako egoera, informazioaren eta komunikazioaren teknologia berriak, enpresa mundua, aisia, kirola eta erlijioa izan dituzte aztergai.

Azkenik, euskararen elikadura da sustatu beharreko hirugarren helburu estrategikoa. Euskarazko kalitatezko sorkuntza bultzatu eta babestu behar da, batetik eta, gero, produkzio hori kontsumitua izan dadin, informazioa, motibazioa eta inplikazioa ere kontuan hartzeak dira. Horretarako Corpus plangintza eta hizkuntzaren kalitatea, prentsa idatzia, liburugintza, irratia, telebista, publizitatea eta kulturagintza izan dituzte gogoan.

Aipatutako alor guztietan euskarak dituen indarguneak eta ahuleziak aztertu zituen EABak, ondoren, bakoitzaren inguruan, datozen hamarkadan aplikatuko liratekeen proposamen zehatzak finkatzeko

—horiek guztiak 16 eta 17. orrialdeetako taulan daude zehazturik—.

Plangintza gauzatzeko eskueran dauden giza eta diru baliabideak ere kontuan hartzeak dira. Zentzu honetan Herri Aginteak Koordinatzeko Batzordeak egi-

niko azterketak, baliabideei ahalik eta etekin handiena ateratzeko eta koordinazioa hobetzeko, ahaletarako areagotu beharra dagoela erakutsi zuen. Itzulpen politika, administrazioko hizkuntza irizpideak, funtzionarioen euskalduntze-alfabetatzea, sustapen egitarauak eta hizkuntzaren industriak dira, baliabideei dagokienez, hobetu behar-

reko alorrak. Azterketa horrek beste ondorio garbi bat ere utzi zuen agerian: plangintzaren helburuak gauzatzeko ezinbestekoa dela baliabideei probetxua atera ez ezik, horiek, urtez urte, haztea. Eta aurtengo aurrekontuen proiektuan bere isla izan

du behar horrek. Kopurua oraindik onartzeke izanik ere, hizkuntza politikarako aurrekontuak % 25 egin du gora —1998ko 3.351 milioi pezetatik (134 milioi libera) 2000ko 4.174 milioira pasa da—.

EAB BERRIA. Planaren aplikazioaren bideragarritasuna gogoan beti ere eta azken hauteskondeek toki batzuetan ordezkari politiko berriak ekarri dituztela gogoan izanik, iragan urriaren 14an Euskararen Aholku Batzordearen berrikuntza gauzatu zen. Ekimenari jarraipena eman nahian aurreko Batzordeko hainbat kidek Batzorde berrian ere jardungo du. Aldaketa nabarmenena, aldiz, gizarte partaidetzan eman da. Aurreko Batzordeak 25 kide bazituen, orain gizarte ordezkariak 38 lagunera igo da eta horrek, Josune Ariztondo sailburuordearen aburuz, mesede egingo dio erabilpenari, berau sustatzeak zerikusi zuzena baitu gizarte sektore batzuen konpromisoarekin. 38 horiei 14 ordezkari politikoak gehiturik, orotara 52 kidek osatzen du orain EAB. Eta ez du eginkizun makala izango: aurreko Batzordeak proposatutakoa abian jartzea. Euskal kulturaren baitako pertsona esanguratsuak dira batzorde-atal desberdinetako buru; Euskararen Geroratzearen Jarraipenerako Batzorde-ataleko buru Erramun Osa AEKko arduraduna izendatu dute, Kulturagintzaren eta Komunikabideen Jarraipenerako Batzorde-atalean Joserra Garzia eta Batzorde-atal Iraunkorraren buruan Aintzane Ibarzabal eta Filipe Goietxe daude.

Oraingoz eta urtebeteko epean, lau dira EABaren egiteko nagusiak: batetik, Planarekiko adostasunaren zabalpenean ahaletarako egin beharko dituzte; bigarrenik, Planaren komunikazioa ere izango dute xede eta horretarako lan ildoak finkatu dituzte —batetik, zabalkunde orokorra egingo da argitalpena bidez, aurkezpen, hitzaldi eta agerraldien bitartez eta komunikabideei eskainitako elkarrizketa eta iritzi artikuloen bitartez eta bestetik jardun esparru eta agente jakinekin zabalkunde berezitua burutuko da—; hirugarrenik, Planaren proposamenen garapena bera bultzatuko da; azkenik, garapenaren jarraipena egingo dute eta jarraipen hori sistematizatzeak dagoeneko fitxa eredu bat osaturik dago.

Ekimen sektorialen oinarri moduan sortua da Euskararen Aholku Batzordeak burututako Plana

■ Familia bidezko transmisioa bultzatu nahi du Biziberritzeko Planak.

Esan beharra dago plangintza estrategikoaren garapenean eragina izan dutela iaztik hona esparru politikokoan gertatutako aldaketek. Ariztondok EAB berriaren aurkezpenean esandakoaren arabera Plana onartu zenetik hona, «*erakunde askotxo eratu dira eta horren ondorioz erakundeen arteko koordinaketa geldirik geratu da*». Eusko Jaurlaritzaren barruan ekimena aurreratuagoa dago eta aplikatuko diren lehen programak prest dituzte.

BABES POLITIKOA. 1999-2002 lege-gintzaldirako Jaurlaritza osatzeko EAJk eta EAK sinatutako koalizio akordioan euskararen normalizaziorako proposamenak zehaztu ziren. Biziberritzeko Planaren garapena helburu nagusi izanik, oinarritzko bost jarduerak finkatu zituzten: transmisioa, zerbitzu publikoen euskalduntze prozesua, lan-munduko erabilera, informazioa teknologia berriak eta Nafarroa eta Iparraldeko erakunde publiko eta pribatuekiko lankidetzak.

Bestalde, EAJ, EA eta EHk Legebiltzarrean lankidetzan jarduteko oinarrien akordioan ere hiru alderdiok «bat datoz arlo horretan —euskara eta kultura arloan— Jaurlaritzako instituzioek egindako diagnostikoaz, eta gai horren inguruan Euskararen Aholku Batzordearen baitan mahairatu diren ponentziak berresten dituzte». Hemen ere bost ardatz proposatu ziren gobernu berriaren euskara sustatzeko jardueran: osasun administrazioako langileak euskalduntzeko plana, Justizia administrazioako langileak euskalduntzeko plana, unibertsitateko normalizazioa lortzeko administrazio ekintzak, Euskara Erabilera Arauzkatzeko Oinarritzko Legea eta Administrazio orokorra euskalduntzeko plana nola garatzen diren aztertzea.

Aipatutako hiru alderdiez gain, gainerako instituzioetan gobernatzen ari diren

EUSKARA BIZIBERRITZEKO PLAN NAGUSIA: INDARGUNEAK, AHULEZIAK

	▼ INDARGUNEAK	▼ AHULEZIAK
EUSKARA ONDORRENGOETARATzea	1. Irakaskuntza	1. Eredu euskaldunen aldeko aukerak gora egin du.
	2. Euskalduntze-Alfabetatzea	2. Ikastolekin batera ekinbiderik garrantzitsuena hizkuntza berreskurapenean. Eskari handia du.
	3. Familia bidezko jarraipena	3. Familia bidez euskara hobeto ondorengoetaratuko da eta mintzatzeko harreman sareak ugalduko dira.
EUSKARAREN ERABILERA	4. Administrazioa	4. Erabilerarako eremu berria da administrazioa.
	5. Gune euskaldunenak	5. —
	6. Informazioaren eta komunikazioaren teknologia berriak	6. —
	7. Enpresa-mundua	7. Baliozko esperientzia eta irizpideak izan dira eta metodologia egokia asmatu da.
	8. Aisia	8. Euskarazko eskaintza nabarmen hazi da.
	9. Kirola	9. SHEEren eskutik, euskaldun lizentziatu andana osatu da.
	10. Erlijioa	10. Euskararentzat zutabe sendoa izan da beti.
EUSKARAREN ELIKADURA	11. Corpus-plangintza eta euskararen elikadura	11. Corpusa bateratu eta finkatzeko lan handia egin du Euskaltzaindiak.
	12. Prentsa idatzia	12. Merkatua asko hazi da eta herri aldizkariak arrakasta handia lortu dute.
	13. Liburugintza	13. Liburu produkzioak gora egin du nabarmen.
	14. Irratia	14. Ahoz ahoko transmisiorako tresna indartsua da.
	15. Telebista	15. Euskaldun guztientzat ulergarri izatea lortu du eta euskaldun ez direnentzat euskararekiko lotura da.
	16. Publizitatea	16. Merkatua hazten ari da eta euskaldun gazteek kontsumitzen duten guztia iragar daiteke euskaraz.
	17. Kulturgintza	17. Euskara hautatzen duten taldeen jarrera gero eta irmoagoa da eta publiko euskalduna gero eta jantziagoa.
		1. Eskolan egindako ahaleginak ez du bezalako jarraipenik gizartean.
		2. Emaitzak ez dira nahi bezain onak gutxiak erdiesten dute maila egokia.
		3. Gune eraldunetan eta aita edo amak eralduna denean jarraipenak buktu egiten dira.
		4. Administrazioak eraldun jarraitzen ez dago ohiturarik eta goi kargudunak ez dira eredu.
		5. —
		6. —
		7. Gizartea ez da jabetu lan munduan euskara erabiltzeko duen garrantzia.
		8. Lagunarteko aisian erdara gailentzen da sarritan eta kanpotik eragitea zaila da.
		9. Profesionalen prestakuntzan urri eta urrun da euskara.
		10. Elizbarruti bakoitzak ez du hizkuntza politika jakinik eta frantsesa eta gaztelera gailentzen dira.
		11. Euskaldunen kopurua gehitzeak kalitatearen galera dakar, erdararen kutsaduragatik bereziki.
		12. Urria eta baliabide urrikoa, irabazirik eta elkarren lehiarik gabea da euskal prentsa.
		13. Irakurleak baino gehiago ugaldi dira liburuak. Oihartzuna falta du.
		14. Irrati guztiek (eta prentsa) koordinatu lituzkeen sistema falta da.
		15. Bost kateetatik bat dugu orain euskaraz. Kate digitalak, kablea... direla medio 50etik edo 100etik bakarria izango dugu oraindik.
		16. Euskarazko prentsaren ahuleziak ondorio zuzena du publizitatean.
		17. Kultura bitartekari gehienak erdaldunak izaki, ez dira euskarazko kultura osotasunean ezagutzeko gai.

alderdi politikoei ere Plana indarrean jartzeko moduari buruzko ekarriak eskatu dizkiete eta horien zain daude plangintzan txertatzen joateko.

Izan ere, Planean bertan aipatzen den

bezala, malgutasuna behar du horrelako plangintza batek. Ez da testu itxi eta aldaezina eta ekarpenak beharrezkotzat jotzen dira eta ez soilik erakunde eta alderdi politikoetatik etor daitezkeen ekarpenak.

TA PROPOSAMENAK

DATOZEN HAMAR URTEETARAKO ERRONKA NAGUSIAK: Helburu zehatzak eta egitasmo proposamenak

- Egitarau zehatzak eratu eskolaz eskola ekintza guztietan harreman-hizkuntza izan dadin.
- Unibertsitateko ikasketa, ikerketa eta sorkuntza euskaraz egiteko eskubidea aitortu.
- Lanbide Heziketan euskaraz eskaini beharrekoa erabaki.
- Eskolaz kanpoko erabilera-esparruekin zubiak egiteko batzordeak osatu.
- 0-3 urte bitartekoentzat euskarazko haurtzaindegia edo haur-eskolak eskaini.
- Irakasle euskaldunak osatu.
- A eredu hobetu.
- Murgiltze-eredua sustatu.
- Euskalduntze-alfabetatzeko ekintzabideak erabileraren ingurukoekin uztartu.
- Emaitei buruzko gogoeta sakona egin.
- HABEK kurrikulu berriak egin eta hedatu.
- Taldeen normalizaziorako urratsak areagotu.
- Gazteengan eta familia osatu berriengan bereziki eragin.
- Jarraipen-programak antolatu ukipen guneetan.
- Euskara administrazioaren zerbitzu-hizkuntza izango dela bermatu.
- Zerbitzuak kontratatzerakoan hizkuntza-irizpideak ezarri.
- Lanabes informatikoak euskaraz eskueran izan daitezen urratsak egin.
- Herri administrazioetan normalizaziorako plangintzak gauzatu.
- Testu juridikoak euskaraz egokitu, lexiko berezitua finkatzen jarraitu eta kontsulta zerbitzua eskaini.
- Zuzenbide eta Ekonomia ikasketak (teknikarien harrobi nagusia) euskaldundu.
- Udalerrri euskaldunenelako osasun eta gizarte-zerbitzuetako langileak euskaldundu.
- Errotulazioak euskaraz jarri eta denda eta tabernetako erabilpen mintzatura areagotu.
- Herriko sareak euskalduntzeari eutsi, lehentasuna gazteei emanez.
- Udal langileak euskaldundu.
- Euskararen injeniaritzaren industria bultzatu.
- Hizkuntza analisirako oinarritzko tresnen azpiegitura sortu.
- Euskara ikasteko multimedia sistemak garatu.
- Informazio-teknologien arloko hizkuntza industriaren clusterra eratzea bultzatu.
- "Plug in" software-aplikazioak garatu, hiztegi automatikoak eta zuzentzaileak ezartzeko.
- Informazio kanpainak antolatu eskaria handitu dadin.
- Euskal kulturaren ondarea digitalizatu eta hedatu.
- Bulegotika eta telematikaren euskarari euskarria emango dioten funtzionalitateak garatu.
- "Multimedia Euskarriko Zentroen" erabilera bultzatu.
- Merkaturan zabalikunde handia duten produktuen lokalizazioari lehentasuna eman.
- Lantokietan proiektuak ezartzeko markoa definitu eta baliabideak bideratu.
- Jaurritutako Justizi, Ekonomi, Lan Sailaren eta Industri Sailaren partehartze zuzena lortu.
- Banan-banakoa sentiberatze jardunak burutu.
- Langileak birziklatzeko ikastaro zenbait euskaraz eskaini.
- Aisialdian lanean diharduten guztiei plangintza zehatza egin.
- Begiraleen eskolatan euskarazko adarra bermatu.
- Aisialdi zerbitzuak inguru hezitzailean eskaini: herria, nortasuna, kondaira...
- Iparraldean haurrentzako euskarazko jardunak bereziki bultzatu.
- Materialen sorkuntza, entrenatzaileentzako ikastaroak eta sentsibilizazioa taxutu.
- Udal-kiroldegietako langileak eta zerbitzuak kontratatzerakoan hizkuntza irizpideak ezarri.
- Foru Aldundien txapelketetan euskara bultzatu.
- Begirale, irakasle, arbitro eta abarren formakuntza euskarazko gaiak gehitu.
- Federazioetan plangintzak egin.
- Euskaldunak nagusi diren lekuetan euskaraz egin.
- Teologi Fakultate eta etxei gai batzuk euskaraz eman ditzaten eskatu.
- Elizbarutiei ahalik eta bateratsuen jokatze eskatu.
- Irakasleak prestatu batuen eta euskalkien arteko zubiak egiteko.
- Etxeko hizkuntza aintzat hartu, naturaltasunaren mesedetan.
- Hiztegi batua amaitu eta argitaratu.
- Hizkuntza paisajea ugaltu eta txukundu.
- Euskara hobetzeko ikastaroak egin irakasle eta kazetariarentzat.
- Informatizatutako corpusak modu erosoan erabiltzeko aukera eskaini.
- Kezka eta zalantzak argitzeko bitartekoak jarri.
- Administrazioak prentsak jokatu beharreko papera erabaki, horren arabera laguntzak eskaini.
- Jokaera enpresarial egokiaren aldeko apustua egin.
- Elkarlana bultzatu, etekinak atera, kalitatea hobetu eta produktu berriak eskaini.
- Hedapena eta marketina gehiago zaindu.
- Merkatu-zirkuitu desberdinetarako produktuak ekoiztu.
- Politika bateratuak egin.
- Irakurzaletasuna sustatzeko hitzarmenak egin.
- Entzulea erakartzeko interesgune bereziak sortu.
- Esatari eta teknikarien prestakuntza plangintzak bideratu.
- Euskara hutsezko irratien arteko lankidetzari ekin.
- Euskara ikasten ari direnekiko harremanak erraztu.
- Telebista orokorra, jende guztiari zuzendua, egin.
- Euskarazko sorkuntza munduarekiko harremanak zuzendu.
- Telebista munduaren aldaketan aurrean estrategia eta ildo berriak mahaigaineratu.
- Testuak errazten jarraitu.
- Haurrak, gazteak eta euskara ikasleak helburu estrategikotzat hartu.
- Hizkuntzari buruzko saiokak egin.
- Euskarazko herri telebisten garapen markoa lantzeko lan ildoan abian jarri.
- Ohiturarik, errentagarritasunik ezaren ustea gainditzeko, euskarazko publizitatearen abantailak agertu.
- Herri erakundeak euskarazko publizitatearen alde jarri.
- Enpresa estrategia erakargarriak indarrean jarri.
- Haurrei eta gazteei zuzendutako kultur ekoizpenak lehenetsi.
- Euskal kulturaren emaitzak zabaldu, euskaraz ez dakienak ere zerbait galtzen duen irudipena izan dezan.
- Euskara ulertzen dutenak erakarri.
- Administrazioen arteko loturak sendotu.
- Kultura Sailerik kulturaren dihardutenen baldintzak hobetu.

■ Helduen euskalduntzearen emaitzak ez dira nahi bezain onak.

Kontseiluko lehendakari zenak egun hartan sinatutako konbenioaren arabera «Plan Estrategikoaren oinarria Eusko Jaurlaritzak onartu berria duen Euskara Biziberritzeko Plan Nagusia izango da».

KONTSEILUAREN PLANA. Euskalgintzako erakunde eta enpresak biltzen dituen Euskararen Gizarte Erakundearen Kontseiluak abian jarritako Plan Estrategikoa hirugarren fasean sartu zen azaroaren 22an. Kontseilua normalizazio prozesuan aldaketa kualitatibo bat, azkartze bat lortzeko sortu zen eta horretarako gizarteko agenteak zein agente politikoak egin dezaketen eragitea du helburu. Kontseiluak, bere estrategia finkatzeko orduan, garrantzi handia eman dio gogoetari. Euren ustez, gizarte eragile batek euskararen normalizaziorako egin dezakeen guztia egiteko, eragileak berak hausnartu eta erabaki behar du zer egin behar den. Joxe Jabier Iñigo Kontseiluko plangintza-buruaren hitzetan, «horrela jabetuko baitira dagoen premiaz eta horrela ikusiko baitute ekintzak barrutik egin behar direla, ez direla kanpotik etorriko eta beraiek izan behar dutela prozesuko sujetu protagonistak». Eta ildo horretan eraiki dute Plan Estrategikoa. «Bai Euskarari» kanpainako estadioen apustua izan zen lehen pausoa, eragile sozialak gizarteak euskara bultzatzen zuela ikus zezan. Ondoren etorri zen finantziarioa «lan ordu bat euskararen alde» kanpainaren bitartez —181 milioi pezeta jaso ziren, esperotakoaren hirukoitza—. Tarte horretan 22 eragile sozial bildu zituzten, geroago horien bitartez sarea zabaltzen joan zedin. 300 bat eragile biltzea zuten gogoan eta 700ek sinatu dute maiatzean «Bai Euskarari» akordioa. Eragile horiek guztiek, 23 sektore desberdinetan banatuta —unibertsitatea, formazioa, prentsa, kirol federazioak, osasuna, lan

Normalizaziorako diseinu bateratua egin teko ahaleginaren emaitza da Plana, gainerako ekimen sektorialen ardatz eta oinarri moduan sortua eta beste plan orokorrekiko osagarri.

Euskara Biziberritzeko Plan Nagusiaren eta Kontseiluaren Plan Estrategikoaren arteko osagarritasuna joan den martxoaren 9an geratu zen bermatua. Josune Ariztondo sailburuordeak eta Paulo Agirre orduan

■ Hizkuntz Kontseilurik gabeko egitasmoak Nafarroan

Nafarroako Gobernuak euskaren normalizaziorako plan nagusirik ez badu ere, bertako Hizkuntza Politikarako Zuzendaritzak datozen urteetarako egitasmoak finkatuak ditu: batetik, euskara zein lanpostuetan derrigorrezkoa den finkatu behar dute; bestetik, euskara ezagutzea nahi-taezko baldintza den lanpostu horien hizkuntz eskakizunak arautu eta onestea legoke; Udaletako Euskara Zerbitzu berrien sorreraren babesa eta daudenekin lankidetzaren areagotzea ere aurreikusten dute; administrazioan elebitasun insti-

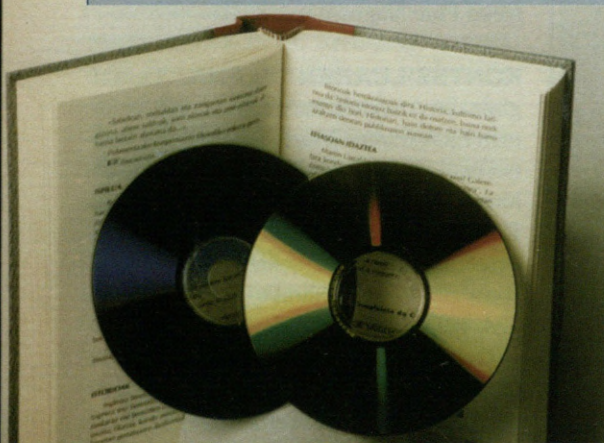
tuzionalaren irudia eskuratzean aurrera egin behar da; azkenik, informazio eta komunikazio teknologia berrietan euskara sartzeko ekimenei ere laguntzak eta erraztasunak emango zaizkie.

Honetaz guztiaz gain, hizkuntza sustatzen diharduten erakunde eta elkarteekin lankidetzaren estutzea beharrezko ikusten da eta Nafarroako euskalki eta mintzairak modu digitalizatuan jasoko dituen Nafarroako Euskararen Fonoteka ere abian jartzeko asmotan dira.

Esan beharra dago Euskara Biziberritzeko Plan Nagusia euskararen eremu guztian zabaltzeko boka-zioz izan zela diseinatua eta Nafarroako administrazioan erabakirik ez badu ere, EAEko Hizkuntza Politikarako Sailordetzak ba-

du harremanik Nafarroako Hizkuntz Politikarako Zuzendaritzarekin, «*harreman beroak*» gainera, Fernando Perez de Viñaspre zuzendariaren esanetan. Euren plangintzarako baliagarritzat jo du Perez de Viñasprek Euskara Biziberritzeko Plan Nagusia, baina «*dena dela, argi dago bestelakoak direla baldintza politiko, sozial eta linguistikoak, eta horrek beste jardunbide batzuk dakartzala*».

Ez dezagun ahaztu, bestalde, Nafarroako Euskararen Kontseiluko kideetatik erdiak baino gehiagok karguari utzi ziotela joan den urtarrilean. Perez de Viñaspreren hitzetan «*Kontseilu hau berriz osatzeko saioak aurrera doaz, hizkuntz normalizaziorako planak proposatu eta haiei buruzko iritzia emateko garrantzi handiko erakundea baita*» ●

■ EAEko zein Nafarroako Hizkuntza Politiketako teknologia berriei garrantzi handia ematen diete.

mundua...— euskararen egoeraren diagnostikoa, lehenik, eta helburuei buruzko gogoeta, bigarrenik, burutu zuten iragan udan. Orain arteko balantze baikorra egin du Kontseiluak baina, jakin badaki oraindik urrats garrantzitsuenak ez dela eman. Azaroaren 22an abiatu zen fasean bakoitzak aplikatu beharreko ildo estrategiko eta

ekintza konkrituak adostu beharko dituzte eta «*horretan asmatzea, proposamen txukunak egitea funtsezkoa izango da*» Iñigoren aburuz. Egunotan bileretako txostenak jasotzen joango dira eta abenduaren erdialdetik urtarrilaren erdialdera iradokizunak eta ekarpenak egiteko epea zabalduko da. Otsailean jasoko da emaitza, sektore bakoitzeko plangintza, eta martxoan argitaratu eta hedatuko da. Ordura arte eragileek asumitu beharreko konpromisoen inguruko hausnarketa egin beharko dute eta martxoan dagoeneko konpromiso formalak hartzeko epea zabalduko zaie. Maiatzeko eragile bakoitzak konpromiso konkrituak hartuak izango ditu eta egun horietan ekitaldi pu-

bliko bat aurreikusi dute.

Ordutik aurrera aplikazio praktikoa ekingo zaio eta akordioa sinatu duen orok bere neurriak hartu beharko ditu.

Iragan martxoan Hizkuntza Politikarako Sailordetzarekin sinatutako osagarritasun hitzarmenak esan bezala, prozesu honetan Euskara Biziberritzeko Plan Nagusia izan dute oinarri eragileek. Gainera, eta Jaurilaritzaren Planaren izaera malgua kontuan izanik, Kontseiluak hainbat proposamen luzatu dio Gobernuari aurrera begira: batetik, abendutik aurrera, bi plangintzen arteko adostasun eta desadostasunak elkarrekin aztertzea —eta desadostasun garrantzitsuak balira horiei aurre egitea—, bestetik, Plan Estrategikoak Biziberritzeko Planari zein ekarpen egin diezaiokeen az-

■ Iparraldea, garatu gabeko Eskemaren zain

Ipar Euskal Herrian hizkuntzaren normalizazio ekintzak Antolakuntza Eskemaren baitako hizkuntza-atalak bideratu beharko lituzke. Eta horren zain dira. Mattin Irigoien Donapaleuko ikastolako guraso elkarteak lehendakariak «Bat» soziolinguistika al-dizkarian egin duen analisisan garbi agertzen du arazoa: Antolakuntza Eskema bere hizkuntza-atala «*ezin erdituz*»

ari dela dio Irigoienek. «*Gaiaren beharrrorduak ikus eta hizkuntza-atala ataletan azkena bilakatuko da ekintza konkrituak neurtzerakoan*».

Horrek ez du esan nahi Iparraldean egitasmorik ez denik. Alde batetik, eta Nafarroako kasuan aipatu bezala, Euskara Biziberritzeko Plan Nagusiaren proposamenak Iparralderako ere badira eta ahal den neurrian bertan aplikatzeko

ahaleginak egingo dira.

Bestetik, 80 elkarte osaturiko Euskal Konfederazioaren lana ere hor da, Kontseiluaren «Bai euskarari» akordioa Iparraldean bultzatuz. Crédit Agricole, Aviron Bayonnais, Leclerc... osotara 11 agente garrantzitsu biltzea lortu du Konfederazioak eta horien eskutik 500 eragileri luzatuko zaie akordioan sartzeko gonbidapena ●

tertzea eta horiekin aberastea; eta azkenik, Jaurilaritzak eragile sozialek agertutako prestutasuna ekintzen bidez babestea, babes moralak, legalak eta ekonomikoak emanez.

ERAGILE POLITIKOAK. Eragile politikoekin ere lan egin du Kontseiluak. Iazko abenduaren 21ean «Euskararen normalizaziorako konpromiso politikoa» izeneko dokumentua sinatu zuten, AB, Batzarre, CDN, EA EAJ, HB, ICV, EAEko eta Nafarroako EB eta Zutik alderdiekin. Zazpi puntu adostu zituzten bertan, horien artean Euskara Biziberritzeko Plan Nagusia, Kontseiluaren Plan Estrategikoa, Nafarroako Gobernuaren egitasmoak eta Iparraldeko Antolakuntza Eskemaren hizkuntza atala bultzatzea. Testu hau ez zuten ez PPK, ez UPNk, ez PSEk eta ez UAK sinatu.

Kontuan dute zailagoa dela agente politikoak eragitea, eragile sozialak inplikatzeko baino. Horregatik eragile sozialekin egin beharreko ahalegina lehenetsi dute, «behin inplikazio sozial zabala izanik, zaila gertatuko baitzaie agente politikoei atzean geratzea».

Udalbiltzak ere hizkuntzaren alorrean jarduteko asmoa agertu du. Oraindik erabaki adosturik hartu ez badute ere, kide ezberdinak hasi dira euren diagnostiko eta proposamenak prestatzen —edota dagoe-neko eginak daudenak aztertu eta onesten— eta euskalgintzako hainbat eragile-rekin harremanetan jartzen.

Bestalde, datorren ostiralean, abenduak 10, Euskara Biziberritzeko Plan Nagusia aurkeztuko zaio Eusko Legebiltzarri Osoko Bilkuran. Jaurilaritza berriak (PSE-EE kanpoan zela) bere egin zuen Plana, baina hauteskundearen ondoren Legebiltzarra disolbaturik geratu zen eta Plana ez zitzaion aurkeztu. Derrigorrezkoa ere ez da Planak lege-erabakirik suposatzen ez duen bitartean, baina PSE-EEK, plangintzaren aurrean bakoitzak bere postura finkatzea beharrezkotzat jo du. Eskaera horri erantzunez burutuko da datorren asteko Osoko Bilkura.

Euskararen biziberritze estrategietan elkarlan giroa nagusitu da hamarkada honen amaierako egoera koiuntural berrian. Datozen hauteskundeak gainean ditugula eta egoera aldatzeko aukera beti ere horrekin, aldaketa posibleak gaitzitzen izango da elkarlanaren erronka ●

◆ NAGORE IRAZUSTABARRENA

Arturoren kaiera

NAFARROAKO SEI EUSKALKIAK

Orreaga Ibarak «Nafarroan zehar, euskararen ibilbidea» liburuxka edo aldizkaria idatzi du. Helburu didaktikoa du eta modu erraz eta entretenigarrian Nafarroako euskalki eta azpi-euskalkiei buruzko informazioa eskaintzen du. Sei ataletan sei euskalkiak jorratzen dira: Erronkarikoa, Zaraitzukoa, Baztangoa, Ultzamakoa, Burunda-Sakanakoa eta Nafarroa-Lapurdikoa. Liburu hau Nafarroako Gobernuak eta Informart etxeak kaleratu dute.

DBH-KO HIZKUNTZ ESKAKIZUNAZ KEXU

Eusko Jaurilaritzako Hezkuntza Sailak indarrean jarri nahi duen dekretorean arabera, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako irakasleek euskara maila baxuagoarekin irakatsi ahal izango dute. D ereduan Lehen Hizkuntz Eskakizuna eskatuko zaie (orain Bigarren Hizkuntz Eskakizuna da beharrezkoa) eta B ereduan Zero Hizkuntz Eskakizuna. ELA, LAB eta EILAS sindikatuek Hezkuntza Sailaren erabaki hau salatuko dute. Dekretua onartuko balitz irakaskuntzan euskara maila jaitsiko litzatekeela aipamarratzen dute.

HIZKUNTZAK INDARTZEKO SAIOA

Ostirala bitartean Eremu Urriko Hizkuntzei Buruzko VII. Nazioarteko Biltzarra burutuko da Bilboko Euskalduna Jauregian. Quebec, Katalunia, Gales eta Euskal Herriko hizkuntzak biziberritzeko eginahalaren kasu praktikoak landuko dira. Hilaren 3an, Euskararen Eguna ospatuko da.

PP-REN AURKA EKIMEN BATERATUA

Arabako Hizkuntz Politikan PPK hartu duen jarrera ikusita, hilaren 23an dozena bat alderdi politiko, sindikatu, herri talde eta elkarte agiri eta manifestazio bateraturak egingo dira. Alderdiaren jarrera salatze, hurbileneko ekintza bateratua abenduaren hasieran egingo den manifestazioa da.

U r r e a

■ Hirugarren urtez Nafarroako zenbait udal eta mankomunitatetako Euskara Zerbitzuek Euskarazko Produktuen Katalogoa argitaratu dute. 3 eta 16 urte bitarteko hurreko euskarazko bideo, liburu, aldizkari, joku, jostailu eta abarren zerrenda aukatuko dute katalogoan. 13.600 ale banatuko dira herri batzuetan etxez etxe eta beste batzuetan ikastetxeen bidez.

I k a t z a

■ Urliak azaroaren 24an Donostiako auzitegian aurkeztu behar du, funtzionarioak etxean aurkitu ez duelako. Eskutitzez jakinarazi zaio, baina gatzelerazko testua irakurri behar izan du. Hona hemen zergatia: «Zerbizu bateratu honetako funtzionario bat zure helbidera agerturi gaur (...). Berteratu azeen, legen izan daitezkeen kalteei egokituko zaizkizu». Ulertuko duenik bada?

moa arbuaiatu izan ditu euskaldun-goak. Elizak nahiz negozio munduak paper kontradiktorio bat jokatu dute. Elizak, alde batetik, lan handia egin du heziketa eta kultur-gintzan, baina, bestetik, jarrera antiliberalak sustatu ditu. Negozioen munduak aberastasuna sortu du eta herriaren modernizazioa bultzatu, baina interes gutxi azaldu du kulturarekiko. Saio gutxi izatea gure ahulezia intelektualaren seinalea da, inoiz ez gara herri intelektualki aurreratua izan. Beraz, saiakera gaizki dago gure herriaren egoera halakoxea delako.

■ **Zuk saiakerari ekin diozu behintzat, bost saiakera saria irabazi baitituzu.**

Beno, nire saiakerak oso erdipurdi-koak dira, txarrak ez esatearren. Baina, besteek hobeak egiten ez dituzten bitartean, idazteari ekingo diot. Nire ustez, euskal instituzio autonomikoek ez dute batere laguntzen saioa. Saiogintza indartu, lagundu eta babestu egin beharko litzateke; euskaraz buruturikoa batez ere. Espainiako Kultur ministerioak urtero antolatzen ditu Sari Nazionalak: nobela, poesia, antzerkia eta saiakera alorrean. Hemen berriz, ez dago saiakerarentzat sariarik. Areago, Kutxa Fundazioak aurtengo saiakera saria kendu egin du Irun Hiria literatura sarietatik.

■ **Abertzaleasuna eta nazionalismoa dira gure herrian bizi den eztabaidaren bi ezaugarrietako bat. Eboluziorik ikusi al duzu beraietan?**

Nik hauxe ikusten dut: garai batean oso troskista eta maoista izandako jendea, gaur egun oso abertzalea dela. Nik ez dut nire burua abertzaletasun horren barnean ikusten, eta beraz, ezker abertzalean ere ez. Beste batzuk alderantzizko ibilbidea egin dugu, abertzaleak ginen, eta gara. Baina, behintzat, nazionalismoarekin nahasi gabe. Jendeak abertzaleasuna eta nazionalismoa neurritz kanpo nahasten ditu. Niretzat ez da gauza bera abertzalea eta nazionalista izatea. Abertzaleasuna toki jakin batekiko debozioa da. Nazionalismoa, berriz, boterean oinarritzen da; arerioak behar ditu.

■ **«Euskaldunak, liberalak eta**

■ **«Literatur saiakera gaizki dago, gure herriaren egoera halakoxea delako».**

komunitatezaleak» liburuaren zioz, Lizarra-Garazikoak komunitaristak bezala jarri dituzu, eta ez daudenak liberalak bezala, berriz. EAJko nazionalistak komunitaristatzat jotzen dituzu?

Nazionalismoa eta komunitarismoa ez dira gauza bera, baina nik landu dudana

■ **«Zoritxarrez, gure herrian «barne murrizketak» jasaten ari diren herritarrak daude»**

komunitarismoaren joera honek —EEBB eta Kanadan sortua; eta maila filosofikoan landu dudana— badu ere bere islada politikan. Handik honera ekarritik, traslazio moduko bat eginez, esan daiteke hango komunitarismoa hemengo nazionalismoaren moduko bat izan daitekeela. Gure gizartean, Euskal Herrian, bi ertz horiek ematen dira. Liberalak, konstituzionalis-

■ **«Marxek arrazoiak zuen: munduan ekonomiak aginduko zuela esan zuen, eta ekonomiak agintzen du».**

tak kontsideratuak, espainolistak eta estatuzaleak deituak, eta besteak, uneon Lizarra-Garazi inguruan biltzen direnak. Nola baiteko kokapena egitearren. EAJn liberalak dira gehienak, baina Joseba Arregi bat liberal komunitarista jo daiteke. Ez da joera nagusia EAJren baitan baina.

■ **Sakonduko al diguzu apur bat gehiago gure herrian bizi diren joera komunitarista eta liberalisten baloreak?**

Komunitaristek gehiago begiratzen diote beren identitateari, hizkuntzari, bertako berezitasunei. Liberalistek norberaren autonomia morala, tolerantzia eta kontsentsua defendatzen dituzte.

■ **Balore hauek inkompatibleak al dira? Zu non kokatzen zara?**

Nik bi joeren integrazioa ikusten dut arazoari irtenbide bat emateko posibilitate bakarra. Nik ez dut nire burua ez batean ez bestean kokatzen. Ez nator bat Ermuako Foroa bezalako joera liberalista muturrekoekin, aintzat hartzen ez dituztenak euskal komunitatearen berezitasunak, hizkuntza eta abar. Ezta ezker abertzalearen inguruko intelektualen joera muturrekoekin ere, jakina. Azken hauek, beti ari dira demokrazia eta humanismoa kritikatzeko.

Gu europarrak kontsideratzen bagara, eta gure balore kulturalak ilustrazio garaitik datozen baloreak badira, modernitateak bideratu dituen baloreak, Europa mailan dauden arrazionalizazio eta zientzien aldeko joerek, guretzako ere, balio behar dute, eta haiei jarraitu. Ezker abertzalearen intelektualak kritikoeiak dira, badiro ez dituztela balore horiek onartu nahi. Kritika egitea ondo dago bere neurrian.

■ **Azkoitiarra zara eta Xabier Maria Munibe azkoitiarraren zalea.**

Munibe zalea naiz, hura izan baita gure herriaren historia kulturean egon den aurrerazale bakarrenetako bat. Hark nahi izan zuen euskal tradizioa, hizkuntza eta gure komunitatearen berezitasunak joera unibertsalekin batu. Erdibide hori, gure

berezitasunei eutsi, eta modernitateak eka-
rri dituen baloreak gureganatzea da nire
nahia-edo. XIX. mendeko liberal fueristen
nahia izan zen hori. Korronte hori galdu
zen, baina berreskuratu beharko genuke;
bizi garen bi ertz hauen arteko integrazio
bide bat lortu beharko genuke.

■ **Uste duzu hori dela bidea. Bide filo-
sifikoa behintzat.**

Nik uste dut, irtenbide
bakarra hori dela. ETA gure
tradizioaren ondorengo fe-
nomenoak ez du nora egite-
rik. Pentsaezina da azken
hogeita hamar urte hauetan
eginiko bidetik aurrera egi-
tea. Aurrera egiteko joera
erromantiko eta anti-ilus-
tratu eta antiliberal horiek
desagertu beharko dira. Fi-
nean, Euskal Herria inde-
pendentea izan dadin, komunitate liberal

bat bihurtu behar da. Hau da, gehiengo
handi batek horrela erabakitzen duelako.
Eta hori horrela izan dadin, biolentzia
egoera batetik atera behar da ezinbestez.

■ **Gehiengoa aipatzen dugunean, zein
markoren gehiengoaz ari gara, ordea.
Muniberen «Hirurak Bat» barrutiaz?**

Muniberen ametsa «Hirurak Bat» osa-
tzea izan zen. Gaur egun, errealtate poli-
tikoa dena. Muniberen garaian, hiru lu-
rralde historiko hauek beren aldetik zebil-
tzan, eta izugarritzko pausoa izan zen hura.

Geroztik, historikoki, eus-
kaldunok instituzionaliki
«Hirurak Bat» izan gara.
Nafarroa bere aldetik joan
zen, eta Iparraldeak, zer esa-
nik ez, politikoki ez du zer
ikusirik Hegoaldearekin.

■ **Beraz, «Zazpiak Bat»
ametsa da zuretzat? Eus-
kal Herria osoko marko
historikoaz zer diozu? Ez
dago halakorik?**

Horixe badagoela. Eus-
kaldunok hizkuntza bera hitz egiten dugu-
nok gara. Euskal Herri bat dago. Baina be-
reizketa bat egin beharko genuke. «Zaz-
piak Bat» ekikoan halako sentimendu
abertzale bat badugu, gure herriarekikoa.
Sentimendu hau, berriz, politikan beste
maila batean dago. Nafar, lapurtar eta zu-
berotar euskaldunekin batean sentitzen ga-
ra euskaldun, baina hori politikoki insti-
tuzionalizatzea ez da erraza. Ezin da be-
rehalakoan egin, are gutxiago indarrez.

■ **Indarrez ezin da. Gehiengoz bai?**

Gehiengoz? Baina zein gehiengoz?
Abertzaleentzako Euskal Herria euskaraz
egiten duena da. Euskal Herrian % 20k
egiten du euskaraz. Orduan? Egunen ba-
tean bilinguismo batera iristen bagara, oso
ondo. Baina, gizarte liberal batek defendi-
tzen du bakoitza librea dela nahi duen hiz-
kuntza egiteko, eta nik ez dut
hori ikusten.

■ **Euskalduntze prozesua
ez duzu gustuko?**

Nire gustuko, hutsegite
batzuk egin dira, eta egiten
ari dira. Finean, erdaldun
familietak umeez obliga-
zioz ikasten dute euskara.
Adibidez, Trapagarango
baten kasua ezagutzen dut,
medikua. Euskal Herrian
jaioa, euskal herritarra be-
raz.

Ez du euskara ikasi txikitatik, eta ez du
menperatzen. Andaluziara joatekotan da-
go. Euskara eskolan txikitatik ikasi duen
bati exigitzen ahal zaio horrenbeste, baina
euskaraz ikasi ez duen jende horri. Jende
horrek «barne murrizketak» jasaten ditu,
liberalismoaren terminologian. Komuni-
taristek ondo ikusten dute hori egitea, libe-
ral batek ezin du onartu, ordea.

■ **Kontua litzateke ere jakitea ea ge-
hiengoak onartzen ote duen joera hori,
ezta?**

Gehiengoak onartzeko praktikatu be-
har du, baina. Gure kontrae-
sana hori da hain justu.
Abertzale eta ezkerreko di-
ren askok euskaraz ez daki.
Hemen, Zumaian, Antena 3
eta Tele 5 ikusi eta «Hola»
aldizkaria irakurtzen dute-
nak. Ez dira espainolak kon-
sideratzen, euskaldunak
omen dira. Izugarria da.
Urola bailaran, baserrian
jaioak, euskaraz bizi gare-
nok esatea... Baina, horiek!

Baserrian jaiotako euskaldun askok ez
dugu mutur batera joateko beharra sentitu
inoiz. Begira, neroni, euskaldunen artean
gero eta liberalago sentitzen den jendea
ezagutzen ari naiz. Euskaltzalea betidanik,
baina euskarari ematen zaion tratamendu
horretan sinisten ez duena. Aintzat hartze-
ko moduko da. Gure herrian gero eta jende
gehiago dago ixilik, eta barne exilioan bizi
dena ●

◆ MIKEL ASURMENDI

ITZULPEN ZERBITZUA
eskura

SERVICIO DE TRADUCCION

JOSÉ ARANA, 15 BEHEGAINA
20001 DONOSTIA

TELEFONOA: 943 29 18 30

FAXA: 943 27 58 69

eskura@euskalnet.net

Itzulpenak

Testu zuzenketak

Interpretaritza

**EUSKARA - GAZTELANIA
GAZTELANIA - EUSKARA**

Bezereen beharretara egokituz,

Ingelesa
Frantsesa
Alemaniera
Italiera
Katalana
Portugesa
Galegoa...

hizkuntzetarako itzulpenak ere
eskaintzen ditugu.

1985EAN SORTUA

MODU ASKO DAUDE EUSKARARI LAGUNTZEKO

EROSKI DURANGOKO EUSKAL LIBURU ETA DISKO AZOKAN LANKIDE

Modu asko daude euskarari laguntzeko, eta denak onak dira, noski. Eroskitik, Durangoko Euskal Liburu eta Disko Azokarekin ere elkarlanean jardunez lagundu nahi diogu euskarari.

34 euskal
liburu eta disko
azoka

DURANGO
1999
abenduaren
3tik 8ra

34. ekitaldi hau aro berri baten abiapuntutzat har genezake. Gerediaga elkartekoek «Azoka Birtuala» jarriko dute martxan, Internet bidezko salmenta gauzatze aldera. laz baino argitalpen gehiago izango da eta Nafarroa hartu dute gai nagusitzat.

NAFARROA IZANGO DA AURTENGO PROTAGONISTA

ALBERTO ELOSEGI

Durangoko Euskal Liburu eta Disko Azokak 34 urte bete ditu aurten. Gerediaga elkarrekin «Azoka Birtuala» sortu du eta 2000 urte hasieratik aurrera salmenta elektronikoa gauzatuko da. Etorkizunerako egitasmo honi esker, urte osoan munduko edozein tokitatik Euskal Herriko liburu, disko, CD-ROM, aldizkari eta bestelako produktuen berri izan eta hauek erosteko au-

kerak izango dugu www.durangokoazoka.com helbidera zuzenduz. Urtero lez, milaka euskaltzale hurbilduko da Durangora. Gerediaga elkarteko zuzendari Anton Mari Aldekoa-Otalorak dio asko aberasten dela herriko giroa azoka egunetan: «Pasa den urtean 120.000 pertsona inguru hurbildu zen eta herriak beste kolore bat hartu zuela esan daiteke». Gerediagako zuzendariari ilusioz dir-dir

egiten diote begiek azoka egunotan agian ezuste baten berri emango digutela azaltzean: «Tamalgarria da giro euskaldun hau urtean behin soilik bizitzea. Horregatik, agian urtebete barru euskarak eta euskal kulturak herri honetan toki berezia izango dute». Ezuste eta omenaldiz betea egongo da aurtengo azoka.

800 urte dira Durangoko lurra Nafarroatik banandu zela eta «beti esaten da Nafarroa Euskal Herria dela, baina gero hori guztia airean gelditzen da. Horregatik erabaki dugu aurtengo azoka Nafarroari eskaintzea, beroni merzei duen lekua emanez». Azokako mahainguru eta hitzaldiak Nafarroari buruzkoak izango dira: euskarazko komunikabideak Nafarroan, ohiturak, lurra, eta euskararen egoera, besteak beste.

Nor hurbiltzen da azokara

Pazientzia ikaragarria behar izaten dute informazio standean egoten diren Gerediagako kideek eta informatzeko lan horretan makina bat buruhauste izaten dute. Behin emakume bat beraiekin haserretu zen, ez zekitelako bere ilobak eskatutako liburua zein zen. «Esan dit azalean 3 globo dituela: bata azula, bestea gorria eta berdea bestea. Zein standetan aurki dezaket?». «Gu aho zabalik gelditu ginen» azaltzen du Gerediagako kide

batek «eta galdetu genion ia izenburua bazekien, edo behintzat zeri buruzkoa zen. Azkenean gurekin haserretu eta alde egin zuen. Baina honelakoak salbuespenak baino ez dira». Gainera, aurten lehen aldiz liburu aurkezpenak egitarautik kendu dituzte —«ez baitzen inor joaten»— eta informazio standean azokako berrietasunak azaltzen dituen aldizkaria eskura dezakegu.

«Zorionez, azokan asko saltzen da eta urtero 100 milioi pezeta inguru (4 milioi libera) gordin fakturatzen da; batez beste, 700.000 pezeta standeko. Sartzen den oro poltsarekin irteten da», azaltzen du Gerediagako arduradunak. Azokara hurbiltzen denaren profila honela osa dezakegu, lau tipologiatan: 1) egun pasa hurbiltzen den familia; 2) gazte koadrilak, Ibilaldian bezala, lehenengo azokara bisita eginez eta arratsaldean tabernetara po-teatzera doazenak; 3) egunero azokan daudenak eta beti zerbaitegaz irteten direnak; 4) gauza zehatz baten bila sartzen direnak.

Karpaz landa zer eta non

Aurten azokako 3 postutan kutxa txartelagaz ordaintzeko aukera izango da. «Urtero arazoak izaten ditugu trukerako txanponen faltan izaten garelako. Hau dela eta, aurrerantzean pixkanaka kutxa txartelaz ordaintzeko ba-

liabideak jartzen joango gara», dio Aldekoa-Otalarak. Denen, aurtan azoka ondoan BBK-ko autobus bat egongo da bisitariei erosketarako errazteko.

Durangoko Azokako karpantik gertu dagoen Momotxo tabernako Iñaki Loizateren ustez, «egun horietan, asteburuan batez ere, 20 aldiz hazten da jende kopurua eta batez ere gipuzkoarrak hurbiltzen dira». «Noizbehinka kokoteraino bukatzen dugu, jendea trumilka eta presaka etortzen baita, tragoa edo pintxo hartu eta berriz azokara bueltatzeko. Durangoko jailetan eta azoka egunotan saltzen dugu gehien». Azoka inguruko tabernariak oso pozik daude azokarekin. Axpe tabernako Karlos Aranzabalek dioenez, «jende gehien goizeko 10:00etatik arratsaldeko 20:00ak bitartean izaten dugu. Guk normalean baino pixka bat goizago zabaltzen dugu; jendea, hotzarekin, salda beroa hartzeko gogoa sartzen zaio goizean». Taberna honetako arduradunak dio bertaratzen den % 80 kanpokoa dela eta guztientzat jakia egoteko inoiz baino pintxo gehiago prestatzen dituztela. Begiak tabernako Jabier Bilbao ere gustura dago: «Inoiz baino lan gehiago izaten dugu, tabernan lanean beste 2 gehiago izaten dira. Jende ja-

ALBERTO ELOSEGI

ALBERTO ELOSEGI

100.000 pertsonatik gora izango da aurtan Durangon.

torra hurbiltzen da. Azoka merkatu plazan burutzen zenean jende gutxiago izaten genuen baina Landakon egiten denetik askoz jende gehiago dator gurera». Liburu eta Disko Azokatik gertu dauden taberna hauek lekukoa alde zaharreko pasatzen dieten azoka ixten denean. Iluntzean, Goienkaleko taber-

nak Durangora hurbiltzen diren gazteek betetzen dira eta egunez ere alde zaharra jai giroz jantzen da. Bestalde, urtero lez, azokako taberna karpan bertan egongo da eta merkatu plazan, berriz, artisau erakusketa.

Egun hauetan, ostiralean hasi eta asteazkena bitarte, adin guztiendako anitz eki-

taldi egongo da. Aipagarrienak hauek dira: haurrentzako eskaintzen artean, Takolo, Pirritx eta Porrotx pailazoaren bisita bate-tik, eta Berbaro euskara el-karteak azoka barnean prestatu duen irakurketa txokoa, bestetik. Abendua-ren 4an, larunbatean, «+dendak» elkarteak antolat-urik, Benito Lertxundiren kantaldia izango da Jai Alai Pilotalekuan. Dantza em-naldi bat ere ikus ahalgo da: abenduaren 5ean herriko Kriskitin dantza taldeak «Galeusca 99» ikuskizuna eskainiko du. San Agustin Kultur Gunean, arratsalde-ko 20:00etan, Durangoko taldea Galizia eta Katalu-niako taldeekin batera ari-tuko da dantzan. Abendua-ren 6an, Bizkaiko Ikastolen Elkarteak eta Bizkaiko Ber-tsozale Elkarteak Jon Lopa-tegi muxikar bertsolariari (Euskal Herriko txapel-dun 1990ean, Bizkaiko txapel-dun 1962, 1964 eta 1967an) omenaldia egingo diote Jai Alai Pilotalekuan, arratsalde-ko 19:00etan. Izan ere, Lopategik asko lagundu die Durangoko zenbait bertsola-riari: Unai Iturriaga, Igor Elortza... Bizkaiko bertso eskola askoren alde eginiko lana eskertuko diote bertan bilduko diren 30 bertsolarik, eta azken mendeko bertso-

DURANGOKO

UDALA

EUSKARA SAILA

Zeharkalea, 3. 48200 DURANGO

Tel.: 94 621 53 84 - 94 620 07 72 • Faxa: 94 620 16 22

posta-e: udalad-secre@jet.es

Windows98 eta Office2000 euskaraz

Windows 98 salgai dago ohiko salmenta-puntuetan Office 2000ren salmenta-guneak:

- CPNOR. Bilbao-Galdakao errepidea
- NEW AREA. Sondika
- Llanos y Asociados. Leioa
- SAREIN. Sondika
- SOFTEK. Basauri
- DATAVI. Vitoria-Gasteiz
- AUDIFILM. Zamudio
- MICROFUSIÓN. Donostia
- IPARTEK. Bilbao

Office 2000ren gaztelaniazko lizentzia baduzu, edo 2000ko urtarrilaren 31 baino lehen eskuratzen baduzu, deitu 903-197 198 telefonora eta eskatu euskarazko bertsioa (bidalketa-gastuak eta CD-ROMaren kostua bakarrik ordaindu beharko dituzu).

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

KULTURA SAILA
Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza

laritzari errebasoa egingo diote.

Omenaldiak

Aurtengo azokan beste 2 omendu egongo dira. Gerediaga elkartekoek sarrera hitzaldia abenduaren 4an egingo dute eguerdiko 12:30etan. Bertan «Euskara-*ren alde Nafarroan lan asko egin duen Jose Maria Jimeno Jurio*» omenduko dute. Artaxonako historialari eta etnografoak Nafarroako historia, folklorea eta geografiaren inguruko ikerketa asko argitaratu ditu, beti historiografia ofizialak ukitu gabe utzitako edo egia estaltzeko landutako gaiak helduz. Hala nola: «¿Dónde fue la batalla de Ronceva-*lles?*», «Historia de Pamplona», «Navarra jamás dijo no al Estatuto» eta «Historia de Navarra, desde los orígenes hasta nuestros días», besteak beste. «72 urteko gizon hau beti borrokan ibili da Nafarroan euskal kultura defendatzen» eta hau saritzeko Gerediagak, bere seme Roldan Jimenorekin batera, omenaldia egingo dio.

Gerediaga elkarteak urtero Durangaldeko pertsona bati eskaintzen dio azokako azken eguna. Aurtan, iragan mendean jaiotako Mañariako ema-

kume bati eskainiko dio, Rosa Bustintza Ozerin, «Mañariko Errose» ezizenez ezagun zen idazleari. Ebaristo Bustintza «Kirikiñño»ren iloba zen eta 1899 eta 1953 urte bitartean bizi izan zen. Ipuin alorra landu zuen batik bat. Euskal Herriko ipuinak batu, jantzi, idatzi

pean argitaratu dira bere ipuin eta alegiak.

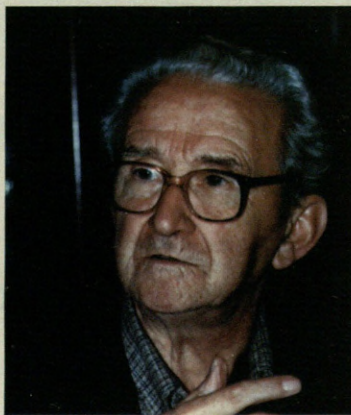
Ziber-azokan nabigatzen

Aurtan 20.000tik gora liburu, 1.500 disko, 50 CD-ROM eta 15 aldizkari inguru izango dira 247 standetan sakabanatuta. Produktu hauek urriaren 27tik daude

20.000tik gora liburu, 1.500 disko, 50 CD-ROM eta 15 aldizkari izango dira salgai, 247 standetan sakabanatuta

eta argitaratu zituen. «*Irudi-
men aberatsa zuen eta lan ederra utzi digu*», azaltzen du Aldekoa-Otalorak. «*Inguruko baserrietan hamaika ipuin zahar jaso eta berpiztu zuen, euskal kulturarako balio handiko lana burutuz*». «Euskalerriko Ipuinak» izenburu-

ikusgai Gerediagak prestatutako web orrian. Diskoetxe, argitaletxe eta enpresa bakoitzak bere txokoa edo denda izango du bertan eta datorren urteko urtariletik aurrera salmenta elektronikoa martxan jarriko da. Anton Mari Aldekoa-Ota-

Rosa Bustintza eta J.M. Jimeno Jurio izango dira omenduak.

lorak ziber-azokaren garrantzia azpimarratzen du: «*Euskal Herriatik kanpo bizi diren euskaldunentzat oso erabilgarria da euskal kulturaren inguruan egunean egoteko*». Izan ere, urte osoan produktu berriak aurkezteaz gain, argitaletxe bakoitzak duena azalduko du web orri horrek, eta gainera euskal kulturarekin zerikusia duten berriak azalduko dira euskaraz, gazteleraz, frantsesez eta ingelesez.

Gerediagako arduradunaren arabera, legez Durangoko Azokan ezin dira saldu ez erdaraz abestutako diskoak ezta euskal gaien inguruan mintzo ez diren argitalpenak ere: «*Baina, tamalez, mahaipetik beti saldu izan dira gaztelerazko produktuak*». Diskoei dagokienez, onartzen da atzeritar taldeen diskoak saltzea, baina soilik instrumentalak direnean; liburuetan, halaber, euskara hutsezkoak eta euskal gaiak ukitzen dituzten gaztelerazkoak.

34 urteko ibilbidea

Gerediaga elkarteak 1965ean hasi zen antolatzen Durangoko Azoka, Andra Mariako Elizpean. Hasieran erakustazoka zen, euskal produkzioa txikia baitzen. Baina las-

IBAIZABAL ARGITALETXEaren eskutik

Murgil zaitez
euskal literaturaren uretan!

zaso
igerabid
Integi Larra
• Julia Otxoa •
Guel Alonso Eras
•weban
•weban
Pello Esnal • Iñaki Zubeldia • Fernando Morill
Julia Otxoa • Aitor Arana • Karlos Santisteban
• Joxemari Iturralde • Pako Aristi • Ant
• Iñaki Frieria • Garikoitz Berasat
Txabi Arnal • Ar

Marixa poetisa • Txabi Arnal Gil • Matxinsalto bilduma

DURANGOKO AZOKA 1999

URTERO EUSKAL KULTURARI EGIN,
URTERO BBK AZOKAREKIN.

ZATOZ AZOKAKO BBKREN DENDARA,
HANTXE ELKARTUKO GARA.

BBK
Bilbao Bizkaia Kutxa

Andra Mariko arkupietan abiatu zen azoka, merkatura igaro zen gero eta egun karpa erraldi batek aterpetzen du.

ter hasi zen ugaltzen. «1973an Frankoren azken osti-kadak bizi izan zituen azokak. Bizkaiko gobernadore zibilak Andra Marin debekatu egin zuen azoka eta euskal produktu horiek, porru eta bestelako barazkiekin batera, merkatu plaza eramateko agindua eman zigun. Baina azkenean, bera konturatu gabe, kaltea egin beharrean mesedea egin zion euskal kulturari, bigarren toki hori handiagoa baitzen». Urteen poderioz, Euskal Herriko azoka «nazionala» bilakatu da.

Anton Mari Aldekoa-Otalorak, ordea, uste du «produktio nagusia Durango-ko Azokan argitaratzea ez dela ona. Jendeari berritasunak pilatu egiten zaizkio eta ezin du dena batera erosi». Gerediaga elkarteak 1983an saiatu zen antzerako azoka bat ekainean ipintzen baina ez zuen arrakastarik izan. «Negua aproposagoa da honelako azoka baterako, udan jendeak beste plan batzuk dituelako».

Dena den, Gerediagako kideek abendu hasiera hontan sortzen den giroaren falta sentitzen dute urteko gainerako egunetan. Horregatik, «denbora gutxi barru euskal kulturako ekitaldietzako beste zerbait prestatzeko asmoa dugu». Zerbait gehiago egiteko «behar hori nabaria denean, egitasmo bat osatu eta udalari aurkeztuko diogu»,

azaltzen du Gerediagako zuzendariak.

Azoka posible egiten duten laguntzak

Gerediaga Elkarteko batzordea duela 21 urte sortu zen eta Anton Mari Aldekoa-Otalorak 18 urte daramatza zuzendari. «Orain arte jarritako helburuak bete dira eta gure hurrengo erronka

ziber-azoka da». Urtero urtarrietik uztaileira batzarrak egiten dituzte azoka eta honen ingurukoak hobetzeko bideak bilatzeko. Eta irailetik abendura bitartean bost kide aritzen dira guztia lotzen.

Dirulaguntzek ere zeresan handia dute azokan. Eusko Jaurlaritzak urtero 8 milioi inguru pezeta

(320.000 inguru libera) jartzen ditu; Durangoko Udalak milioi bateko kopuru sinbolikoa eta azpiegiturak (udaltzaingoa, garbitzaileak...); BBK-k logoaren edizioa finantzatzen du, liburu eta diskete formatoan; Euskaltelek «Azoka Birtuala»n laguntzen du; eta Eroskik 4 milioi inguru pezeta jartzen ditu ●

Haur-Gazte Literaturako Euskadi Saria 1999

mendi sorgindua

liburuak irakurtzen sorginduko zaituen bilduma

Mendi Sorginduan Behin batean,
Oihan ttiki baina txukun batean
nengoela Ortzadarraren kantua
entzun nuen eta han Bi egun zoro
pasatzea erabaki nuen.

Horretarako, Hamabi titare jantzi nituen.

Ai, Jonasen pena! nirekin batera ez egotea.

argitaletxea, s.m.

HAUR ETA GAZTE LITERATURA

EUSKARAREN DONOSTIA

Durangoko azokarekin

Ehundaka nobedade aurkituko ditu irakurzaleak Durangoko Azokan. Standak liburuz gainezka egongo dira. XX. mendeko azken literatur uzta eskueran dugu jada. Lerroartean murgiltzean plazerra sentitzen duen orok badu zer erosi.

MILURTEKO AZKEN LITERATUR LANEZ GOZATZEKO EGOKIERA

Batean eta bestean ari gara entzuten azkenaldian irakurzaletasunak ez duela gora egiten, berau sustatzeko neurriak hartu behar direla, ikastolan ezarritakoek ez dutela eraginkortasunik... Aurten go Durangoko uztak, aurrekoen moduan bestalde, ez du uste hori berresten, ez behintzat argialetxe andanaren eskaintzari erreparatzen badiogu. Liburuz gainezka dator Durango. Izango ahal dute esperotako harrierarik. Datozen lerrootan standetan salgai diren zenbaiten aipamena aurkituko duzu.

Durangoko hitzordura prest izango da Joseba Sarrionandiaren azken lana, azkenak bezala, Txalapartaren —eta Esan Ozenkiren— eskutik. «Hau da ene ondasun guztia» du izenburu eta disko-liburu eus-

Entseguak, kronikak, ipuinak, nobelak... denetik izango da Durangoko standetan.

karrian helduko da. Datorren urterako iragarri du bere lehen eleberria, baina aurrez bere 16 poema musikatu aukeratu eta beste 16 poema errezitatuz, literaturan barrena bidaia egitera gonbidatuko du irakurlea.

Sarrionandiaren ahotsa ezezik, bere obra guztiari buruzko erreferentzia, sarri orokorra eta abarrak biltzen ditu lan honek, egilearen hainbat argazkirekin batera.

Piarres Larzabalek, So-

koako erretore zenak, emandako hitzaldi sorta bildu du Txalapartak «Nere mendixkatik. Apez bat ETako gudariez mintzo» izenburuko liburuan. Paddy Rekalde goitizena- ren atzean ezkutatzen den

Gogoa zubi ANJEL LERTXUNDI ZERBERRI SAILA	Aberriaren alde (eta kontra) RAMON SAIZARBITORIA ZERBERRI SAILA	Ai, ama! ARANTXA ITURBE ZERBERRI SAILA	Futbolsofia XABIER AZKARGORTA ZERBERRI SAILA
Hiltzen nauzu goxoki BEGOÑA DEL TESO ZERBERRI SAILA	Gerezi denbora INAZIO MUJICA IRAOLA NARRAZIO SAILA	Hamabi galdera pianoari JUAN KRUIZ IGERABIDE OSTIRAL SAILA	Katiluaren ipurdia MARTIN ETXEBERRIA POESIA SAILA

idazleak «Whiskey koloreko gauak» ekarriko du Durangora. Joxe Iriarte 'Bikila'ren «Borrokaren gorrian» ere bertan izango da, baita ETako komando baten bizipenak ardatz dituen Xabier Makazagaren «Sasiaren latza» eleberria ere. Juan Martin Elexpuruk euskal literaturan barrena aurkitu dituen pasarte erotikoen antologia prestatu du, halaber: «Euskal lizunkerien antologia».

Gaztelerazko lanen artean, Pepe Reiren «Garzon. La otra cara», Paul Asensio eta Iker Casanovaren «Argala» eta Jon Idigorasen autobiografia, «El hijo de la Juanita Gerrikabeitia», aurkituko ditugu.

Elkarlanean eskaintzak

Elkarlanean argitaltzearen stand liburu berriz

mukuru egongo da. Bertako editore eta gainera idazle den Xabier Mendiguren Elizegik, 14-18 urte zitueneko garaiari (1978-1982) heldu eta oroitzapen liburu osatu du: «Nerabearen biluzia». Laura Mintegiren «Bai... baina ez» berri eta zuzendua ere bertan izango da; baita Irun Saria irabazi

Joseba Sarrionandiak, Anjel Lertxundik, Bernardo Atxagak, Joxe Azurmendik... nobedadeak dakartzate

zuen Hasier Etxeberriaren «Arrainak ura baino», Durangon ohiko bihurtu den Joxe Azurmendiren «Euskal Herria krisian» edota Jon Arretxeren ostegun ondotiko «Ostiralak» ere.

Biografiaren sailean, Mikel Alberdik idatzitako «Zu-

malakarregi», Jon eta Jexux Aizpurua anaiek taxututako «Barandiaran» eta Joseba Arrutiren «Churchill» aurkituko ditugu. Gazteentzako Branka sailean berriz, Txema Garcia-Vianaren «Bi ipuin harrigarri»ekin eta Ana Isabel Moralesek itzultitako Margaret Oliphanten «Liburutegiko leihoaren

misterioa»ekin egingo dugu topo.

Haur literaturako sail berria sortu du Elkarlaneanek. Maxe izeneko neskatila da sail honetako protagonista eta lehen liburuak «Nire kuleroak» du izena. Bi sortzaile ospetsuren luma

bildu du lehen ale honek, Anjel Lertxundiren testuetan eta Antton Olariagaren marrazkietan ikus ahal izango dena. Haurrei ere zuzendutako Xaguxar sailean Antton Olariagaren bestelari bat topatuko dugu, Andoni Egañaren «Zaudete geldid pixka batean» liburuan, hain justu.

Alberdaniak 11 nobedade aurkeztuko ditu azokan. Narrazio Sailean Inazio Mujika Iraolaren «Gerezi denbora», James Joyceren «Dublindarrak» —Irene Aldasorok itzulia— eta Dylan Thomasen «Artistakume baten erretratua» —Koro Navarrok itzulia—; poesian, Martin Etxeberria gaztearen lehen lana, «Kati luaren ipurdia»; Osinberde haurrei zuzendu sailean, Karlos Gorrindoren «Hodei artean kulunka»; eta Ostiral

Margolana
Igor Elortza

Margolana
Igor Elortzaren lehen eleberria

sailean Juan Kruz Igerabideren «Hamabi galdera pianoari».

Zerberri sailak beste bost liburu aterako ditu labetik: izu zinemako pertsonaiak oinarri dituen Begoña del Tesoren «Hiltzen nauzu goxoki», amatasuna hizpide duen Arantxa Iturberen «Ai, ama!», euskal kulturaren egungo egoeraz diharduten Ramon Saizarbitoria eta Anjel Lertxundiren liburu bana, eta Xabier Azkargortak idatzitako «Futbolsofia».

Erin ondorengo uza

Erin argitaletxearen eskutik, Juan Kruz Igerabideren «Leo Ferguson» helduko da. Simon hitz gutxiko arrantzearen pasadizoak biltzen dituen J.G. Aranguren «Ibaiko dama» ere bertan izango da. Baita Aitzpea Goenagaren «Antzetzen... Teketen Ten!» ere. Urteko lau urtaroretan girotutako antzezlan bana izango da hemen irakurgai. Eta antzerki mundutik aldendu gabe, X. Diaz Esarteren «Mito, Mito eta Kitto!». Antzezlan honetan euskal mitologiako pertsonaia eza-gunenekin neska-mutil protagonistak izango duen topaketa sorta kontatzen da.

Auskalo-Bumeran bilduman, Felipe Juaristiren

«Animalien ihausteria» aurkituko dugu. Yon Etxaidek leienda zaharra oinarri hartu eta Lasturko Beltran jaunaren ipuina berritu zuen 1949an «Usoa Alostorreko» liburuan. Haren berrargitalpena egin du Ereinek. Bambuloren hirugarren liburu ere Durangon izango da, «Ternuako Penak». Urkizu marinel gazteak orain ehun urte baino gehiago Ternuan izandako ibilerak kontatzen ditu bertan Bernardo Atxagak. Poesia lan bat ere badakar Ereinek: Ge-

Karlos Santistebanen «Eguzkia puxtarrian», Iñaki Zubeldiaren «Pakobelearen bihurrikeriak», Garikoitz Berasaluzeren «Bobbyren hauspoa», Txabi Arnalen «Marixa poetisa» eta Antton Duesoren «Marimuki» dauzkagu.

Literatura Unibertsala bilduman beste lau lan plazaratuko dituzte: Marcelo eta Inaxio Lopez de Aranak itzultitako John Dos Passosen «Manhattan Transfer»; Miren Arratibel eta Aintzane Atelak euskaratutako

generoa eta adina, gerra... gizarte desberdinetan» eta «Euskal Herri digitala 1.0» dira Gaiak argitaletxeak Oinarrizko Liburutegia saillean karrikaratu berri dituen liburuak. Historia eta gizarte gaietan, berri, Murgil taldearen «Animaliak sakratu direnean» eta Basandere taldearen «Sexuaren inguruko sinismenak eta tabuak» aurkituko ditugu.

Sendoa argitaletxeak «Bilintx», «Enbeitatarrak I», «Xenpela» eta «Basarri» argitaratu ditu Txirrita saillean eta Joxe Mari Aranalderen «Bertso-kontuak» eta Sor Justina Aldalurren bertsoz osatutako «Amabirjinen bizitza», besteak beste, Auspoa sailean.

Pamielak Joxean Sagastizabalen ironia ekarri du atzera liburu plazara: «Gerturik daukagu odola». Honez gain, Mikel Sorauren «Historia de Navarra, el Estado Vasco» eta Durangon omendua izango den Jimeno Jurioren «Navarra, Gipuzkoa y el Euskera» ere eramango ditu azokara.

Susak bere ohiko hiru idazleren azken liburuak erakutsiko ditu Durangon: narratibara, ipuingintzara, igaro den Jose Luis Otamendiren «Euri kontuak», Xabier Montoia musikari

Haur eta gazte literaturan berrikuntza andana dago; ipuin liburuak izango dira seguraski azokako salduenetakoak

rardo Markuletaren «Hautalanerako poemategia». Oñatiarrak 1994az geroztik idatzitako poemak lau multzotan bildu ditu: «Atariakoak», «Minerikak», «Hermin ariketak» eta «Maite-min ariketak».

30 liburutik gora aurkeztuko ditu Ibaizabalek azokan. Ricardo Alcántararen 6 lan itzuli dituzte Eukene Herrera eta Iñaki Salvadorrek, guztiak ere Tonto bilduman. Matxinsalto sailean Pello Esnalen «Otso gorritxo», Antton Irustaren «Han-hemengo ipuinak»,

George Sanden «Negu batez Mallorcan»; Ivan Sergeievitch Turgeneven «Aita-semeak», Jose Moralesek itzulia; eta José Saramago Nobel sariduna gure artean izatea ahalbideratu zuen Jon Alonsok itzultitako «Lisboa-ko Setioaren Historia».

Gaiak-en oinarrizko liburutegia

«Emakumeak eta feminismoa Mendebaldean», «Balioak ezkon-arauak, hizkuntzak, sexualitatea, familia... gizarte desberdinetan», «Klaseak, erlijioak,

Durangorako nobedadeak

Navaz y Vides, I-2. • 31300 TAFALLA - NAFARROA • Tf. 948 703934 - Faxa 948 704072 • txalaparta@txalaparta.com • www.txalaparta.com

Txalaparta
argitaletxea

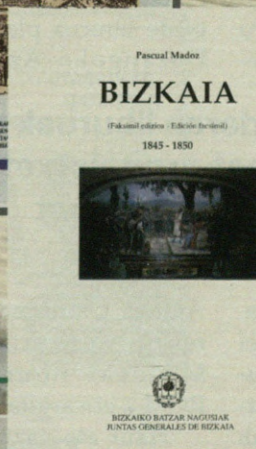
euskal liburu eta disko azoka

Durango 1999
abenduak 3,4,5,6,7 eta 8

AGIRREAZKUENAGA, J.
eta beste batzuk:
*Diccionario
biográfico de los
Diputados Generales,
Burócratas y Patricios de
Bizkaia (1800-1876).* -
Bilbao, 1995

MADOZ, Pascual: *Bizkaia 1845-
1850 (Faksimil edizioa).*
- Ed. Ambito. -Salamanca 1990

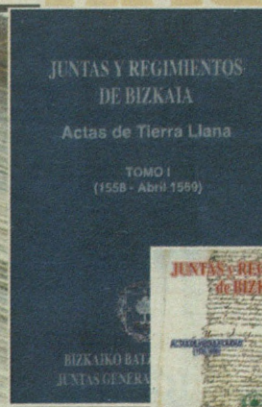

ZUGAZAGOITIA
MARZANA, G.:
*Código BIZKAIA
Kodea.* 1998

DIAZ GARCIA, M.S.:
*Enkarterrietako
errotak/La molinería
tradicional en
Las Encartaciones.*
1998

IZQUIERDO, MUXIKA, I
eta ALONSO BESTEIRO, R.:
*Meagintza irudietan
/Imágenes de la minería.* 1998

VARIOS AUTORES.:
*Juntas y Regimientos
de Bizkaia. Actas
Históricas 1536-1600.*
Nueve tomos y CD-
Rom. 1999

eta idazlearen «Hezur gabeko hilak» eta New Yorketik itzuli berri den Harkaitz Canoren «Pasai blues» nobela poliziakoa.

Hiru argitaletxeak Eva Foresten «Manual de solidarios» dakar, besteak beste, azokara. Presoen egoera beste modu batez salatzen sortutako elkartasun taldeak ditu bertan hizpide, azken boladan hain ezagun egin diren «solidarioak». Urtebete zehar makina bat ekintza burutu dituzten egileekin izan da, haiek esanak grabatu eta liburu hau osatu du. ARGIAk plazaratutako «Ihesi» liburuaren arrakastaren ondoren, Antza inprimategiak martxan jarri duen Uxue sailak erdaraz publikatuko du Asier Agirresaroberen mendi ibilaldi liburu, «Escapadas» titulupean.

Haur eta gazte literatura

Gazte literaturako Euskadi Saria jaso duen Juan Kruz Igerabidek «Jonasen pena» aurkeztuko du, Aizkorriren eskutik. «Jonas eta hozkailu beldurtia» sari-tuaren jarraipena dela esan genezake. Sei urtetik gorako haurrentzat beste bi liburu dauzka Aizkorrik: Jon Suarezren hitzez eta Elena Odriozolaren irudiz apailaturiko «Ortzadarren kan-

ALBERTO ELÓSGI

Hau ere erosiko al dut? Bai, baina irakurtzeko, eh!

tua» eta Karlos Linazasorok idatzi eta Elisabete Zabalok marrazturiko «Hamabi titare» poema liburu. Gazteentzako eskaintzaren barruan, Christine Nöstlinger egile klasikoaren «Ezta inola ere!» liburu argitaratu du; Xabier Mendiguren Be-

argitaletxetan dago haren lumaren emaitzarik. Aipatutakoez gainera, Anaya-Haritzak «Botoi bat bezala» argitaratu dio.

ARGIAk Kike Amonarriren «Txorakikeriak 2» txiste liburu plazaratu du Durangoko Azokarako,

Juan Kruz Igerabideren liburuak nonahi izango dira; hainbat argitaletxetan aurkituko duzu bere lanen bat

reziartu izan da itzultzailea. Euskara ikasten ari direnei zuzendutako Hegan bildumak, berriz, lau lan dakartza, Josu Lartategik sortuak guztiak.

Juan Kruz Igerabideren aurtengo eskaintza oparoa da, inondik inora. Hainbat

Antton Olariagaren azalarekin. Aranbarriren «Gure Mendea» liburu + CD-ROM-a ere argitaratu du.

Haur eta gazte literaturaren beste hiru lan taxutu ditu Zubia argitaletxeak: Igor Elortza bertsolariaren lehen lana, «Margolaria», Xota

Austaveliren «Zaldun tigrelarruduna», Xabier Kintana euskaltzainak itzulia, eta Nerea Atxegak euskaratutako Josep Gorriren «Lukiano doktorea».

Desclée argitaletxeak haur eta gazteei zuzenduriko 10etik gora nobedade aurkeztuko ditu, halaber: besteak beste, Seve Callejak sortu eta Lurdes Auzmendik itzultitako «Marratzu arkume bat»; Paco Martinen «Robot txiki bat», Bego Montoriok itzulia; eta Koldo Bigure itzultzaile izan duen Tino Pertierraren «Jesse Jamesek ikasi zuen hemen».

Tarttalo argitaletxearen Urrezko Ipuinak sailean Fernando Noriegak atondutako hamaika liburu aurki ditzakegu, guztiak ere Joxan Ormazabalak itzuliak: «Ahatetxo itsusia», «Aladino», «Gulliverren bidaiak»... Literatura sailean berriz, aurrez juduek Gasteizen izan zuten eraginaz jardun zuen Toti Martinez de Lezearen azkenarekin egingo dugu topo: «Las torres de Sancho».

Keinuk «Iparragirre. Erro-Urratsak» apailatu du: 700 orrialdeko bi liburu eta CDa. Hiru urtetako lanaren emaitza da, eta bertan 28 idazle, politikari, historialari eta euskaltzainen lumak aurki daitezke ●

JUAN KRIZ IGERABIDE,

Haur eta Gazte Literatura Saileko
EUSKADI SARIA irabazlearen

poesia liburu berria

8 urtetik gorakoentzat

Botoi zulotik botoia bezala
jaio nintzen negarrez:
Ilargia irribarrez.

Nací como un botón
que asoma por el ojal:
Sonrisa lunar.

ANAYA HARITZA

CGA
COMERCIAL GRUPO ANAYA

Nobedadeak 1999/2000

Haur-gazte literatura

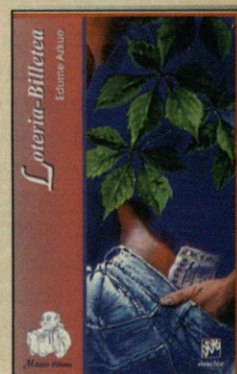
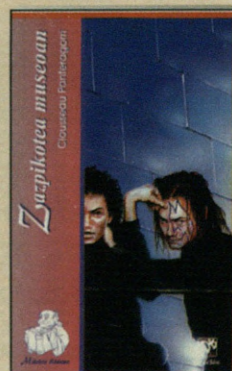
sail
laranja

IPOTXAK ETA ERRALDOIAK

sail
gorria

Mikoleta bilduma EUSKALTEGIKO BILDUMA

desclée

Henao, 6-3.a - 48009 BILBAO
Tfno.: 944 246 843 Faxe: 944 237 594
www.desclee.com info@desclee.com

Doinu biziz blai dator disketxeen eskaintza Durangoko Azokara. Esan Ozenki, Gor, Gaztelupeko Hotsak, Elkarlanean, Agorila, IZ... zigiluek plazaratuko dituzten berrikuntzen artean denetik entzuten ahalko da: ska, rock, heavy, techno, dance...

BELARRI MOTA GUZTIAK ERAKARTZEKO ESKAINTZA

Doinu eta estilo guztietan dago eskaintza oparoa; hautaketa zaila eroslearentzat.

Munduan, Euskal Herriaren tamainako herri gutxi egongo da guk adinako ekoizpen musikala duenik. Horren argigarri, hel diezaiozun aurtengo Durangoko uztari.

Esan Ozenki Irungo disketxeak karrikaratuko dituen lanekin hasita, Xabier Montoiaren «Lagunak, adiskideak... eta beste hainbat etsai» diskoarekin egin dugu topo. Montoiak ez dio berritzeari muzin egiten; aurreko diskoan gitarra ardatz baziren, honakoan, kontzepzio formal

berria hartu du, oinarri erritmikoa eta ahotsa gitarren gainetik jarritz.

Jabier Muguruzaren laugarren diskoa dugu «Fiordoan», Esan Ozenki-

trak Tio Pete estudioan grabatua. Metal doinueta funtsezko erreferentzia bilakatu den talde honen lan berrian melodiak pisu gehiago hartzen dute, Tool,

Talde beteranoen azken diskoak eta talde edo bakarlari berrien lehen lanak ezagutzeko aukera izango da

rekin ateratzen duen lehena. Jabierren kantuak pop intimista eremuan mugitzen dira, beti ere edertasunaren bila. «3» du izena PiLT mungiarren azkenak, Jose Las-

Kyus eta Refused bezalako taldeen eragina jasoz. Skunk Hendaia zortzikoteak hirugarren diskoa atera du, «Enbata»: 13 kanta euskara hutsean, frantsesez dagoen

bat izan ezik. Lan harrenan, preso sakabanaketa edota Euskal Herriaren independentzia hartu dituzte gaitzat.

«Basque Electronic Diaspora» bildumak musika elektronikoaren inguruan dauden azken ekarpenak eguneratzen ditu, munduko hiri ezberdinetan (Paris, Londres, Buenos Aires...) bizi diren euskal musikariengandik jasoak. «Hesiak» lan berrian, Kashbad taldeak kantuak nabarmen girotu eta trinkotu ditu, hardcore-pop talde berezienetakoa bilakatuz. Betagarriren «80/00» konpaktoan, azken 20 urteotan euskal musikak eman dituen kanturik esanguratsuenak berrikusten dira: Negu Gorriak, Bap, Hertzainak, Itoiz, M-ak eta Kortaturenak, besteak beste.

«Gora Herriak» bilduman berri, Lumumba taldearen «Se viene el bum»ek argia ikusi du. Beraien lehen bi lanen kanturik onenak bildu eta sei kantu berriei osatzen da oraingo hau. Bestalde, Inadaptats kataluniarren «X»ek punk, ska eta hardcore doinuak jorratzen ditu.

«Kaña» bikaina Gor-en

Iruñeko Gor disketxeak azokan salduenetakoa izango den lana karrikaratu

DURANGOKO AZOKAN

BERRI TXARRAK
"Ikasten"

SU TA GAR
"Homo sapiens?"

HEMENDIK AT!
"Orain"

SKALARIAK
"Klub ska"

AURTENGO
GORAKADA 3

GOR DISKAK
Manuel de Falla 2
31005 IRUÑEA

www.gordiscos.com
Email: gor@jet.es
Tf: 948151815 fax: 948151842

du: Su ta Gar-en «Homo sapiens», zaletuengan zirrara bizia sortuko duen abesti bilduma lazgarria. Gaur egun, inork ez du zalantzan jartzen euskal musika heavyan eibartarrak jaun eta jabe direla.

Era berean, Skalariak-en «Klub ska» ongi saltzea espero dute Gor-ekoek. Iruinseme skazale hauen lan berrian erritmo honen aldaera guztiak hamalau abestietan zehar uztartu dira. Gure talde esportagarienetakoa da, Katalunia, Galizia, Frantzia eta Italian eman kontzertu kopuruak erakutsi bezalaxe. Skalariak-en «Euskaraz jantzi hadi eta haugi» ere salgai izango da. AEK erakundea ongi jabetu zen Skalariak taldeak lelo itsaskorrek eratzeko duen erraztasunaz, eta horrela, Saran ospatu zen AEK Egunaren kanta prestatzea eskatu zien.

1997ko udan euskarazko dance musikari atea ireki zizkion «Goazen» haren oihartzunek aspaldikoak dirudite. Hemendik At taldeko buru Iker Sadabaren lehen proiektu hura, «Orain» izenburuko bere bigarren CD honetan sendotu da, dance estiloari erabat atxikiz.

«Aurtengo gorakada» diskoak GOR disketearen taldeek urte honetan zehar karrikaratu dituzten lan berrien kanta nabarmenak biltzen ditu. Ale honetan, zazpi talde ageri dira: Berri Txarrak, Koma, La Venganza de la Abuela, Skalariak, Zea Mays, Hemendik At eta Los Miserables txiletarrak. Lekunberriko Berri Txarrak taldearen «Ikasten» ezuste atsegina izan da. Ikasten ari direla aitortzen dute, errealismoz eta umiltasunez jokatzeko duten seinale.

Gaztelupeko hots lasaiak

Soraluzeko disketeak ere nobedade franko dakargu. Idiazabalen sortu eta aspaldi Gasteizen bizi den Mikel Telleria kantariaren aurkezpena «Deklarazioa»

lanaren bidez etorriko da. Ez du bere burua bakarlarigisa ikusten. Rockero moduan azaltzen da Rupert Ordorika eta Van Morrisonen artean koka genezakeen lan honetan.

ALBERTO ELOSEGI

Gazte nahiz helduek dute nobedadeak ikusteko irrika.

Mikel Urdangarin zornotzarraren «Haitzetan» estreinako lana, orain berargitaratua dator Digi-pack euskarrian, hasierako 1.000 kopia haiek aspaldi agortu baitziren. Bere arrakastaren gakoa letra eta doinuak modu sinple eta akustikoan lotzea izan da, gitarren eta Pello Ramirezen txeloaren laguntzaz. «Amets bat da» dugu Petti Berako kantariaren lehen lana. Folk-bluesaren haritik, euskal yarragh deitu izan diote bere kantatzeko era bereziagatik. Piztiak talde rockeroaren «Zero» disko rockanroleroa ere aurkeztuko du zigilu honek. Gitarra zorrotzez jositako 12 ipuintxo kontatzen dizkigu disko honek.

Musikari bikainez inguraturik —Iñaki Salvador, Luis Camino edo Pello Ra-

www.sendoa.com

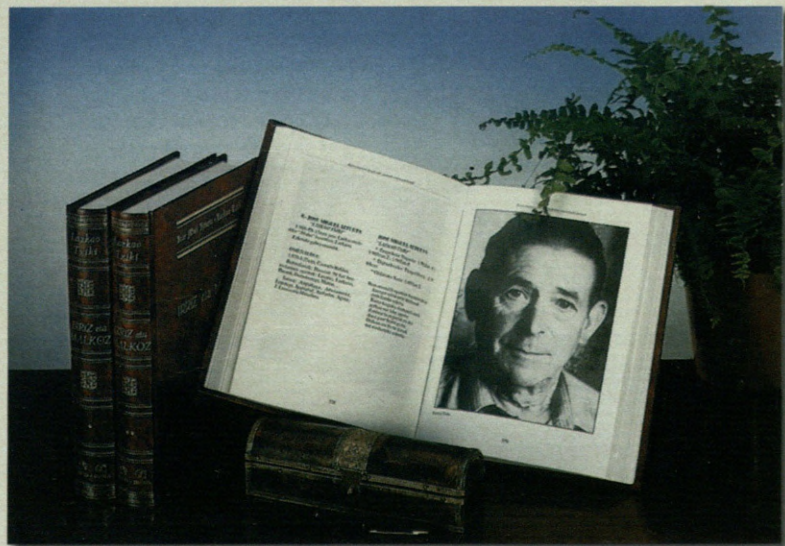
editorial@sendoa.com

Ugaldetxo auzoa

20180 - OIARTZUN (Gipuzkoa)

Tel.: 943 49 35 51 - 943 49 35 52

Faxa: 943 49 35 48

IRRIZ eta MALKOZ (2 ale)

DURANGOKO AZOKAN KASETAK EDO KONPAKTOA OPARI

ESAN OZENKI

R E C O R D S

1999

FERMIN MUGURUZA

● Brigadistak Sound System • CD • MC

EH SUKARRA

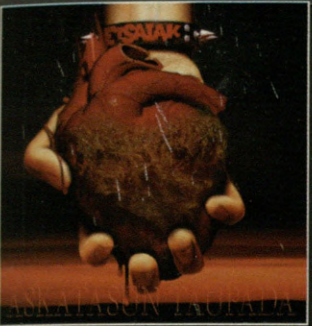
● Sua Urizean • CD • MC

2 KATE

● Bizirikatu • CD • MC

ETSAIAK

● Askatasun Taupada • CD • MC

T.L.T.

● 3 • CD • MC

SKUNK

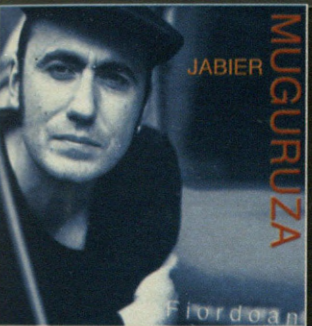
● Enbata • CD • MC

XABIER MONTOIA

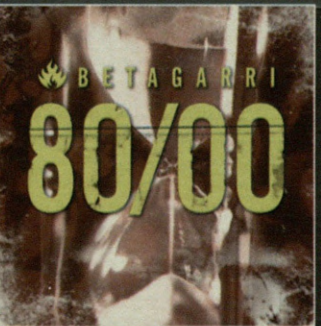
● Lagunak, Adiskideak... eta Beste Hainbat Etsai • CD • MC

JABIER MUGURUZA

● Fierdoran • CD • MC

BETAGARRI

● 80/00 • CD • MC

KASHBAD

● Hesiak • CD • MC

BASQUE ELECTRONIC DIASPORA

● CD • MC

GORA HERRIAK

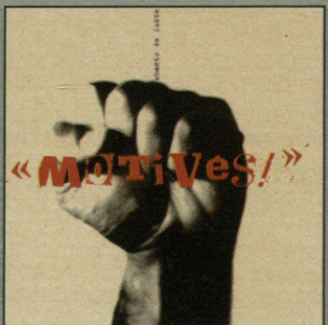

GARAJEH

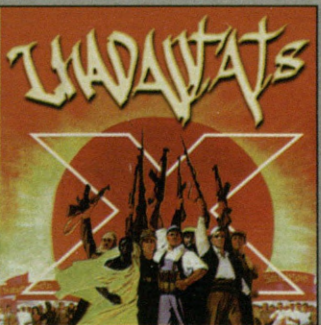
● Al Duro y Sin Guante • CD • MC

MOTIVES!

● Chants de Lutte - Borroka Kantak Canciones de Lucha • CD • MC

INADAPTATS

● X • CD • MC

LUMUMBA

● Se Viene el Bum • CD • MC

Eguzkitza Karrika 13 • 20.304 Irun, EH
Tel:34 943-633137 Faxe:34 943-633130
<http://www.esan-ozenki.com>
E-mail:info@esan-ozenki.com

erantzungo dio, beraz, «Gure Mendea»k. Euskarri bakoitzak funtzio pedagogiko ezberdina duela, euskal kultura modu atseginean ezagutaraztea du helburu. Aisialdirako joko aitzindari hau euskaltegi zein eskoletan erabiltzeko bereziki aproposa da. Baita bere jakituria neurtu nahi duen ororentzat ere. Adibide gisa, honako hauek dira jokoan erantzun behar diren galderetako batzuk: Nola deitzen zaio eguzkiak gehien jotzen duen aldeari? Laio-tza, egutera ala eguzki-ospela. Edota zenbat jokalaria daude kantxan eskubaloi partida batean? 14, 10 ala 12.

Aldizkari eta bideo franko.

Aldizkarietan aukera anitza dago. Ondorengo aldizkarien azken aleak edo ale bereziak izango dira es-

kuragarri: «Elkarri», «Entzun», «Napartheid»en bi ale —komunikazioa hizpide duena eta «Fanxinotekaren katalogoa»—, «Maiatz», TMEO —«Fiesta extremistas» eta «El hijo de Urdangarrana»—, «Zenbat Gara», «Idatz eta Mintz» eta «7 baietz».

19 aldizkari, 17 jolas, 24 bideo, 4 agenda, 20 material pedagogiko eta 14 multimedia produktu daude eskura

Haurrei zuzendutako Ttartaloren puzzle sorta ere hor dugu: «Biribila», «Eli-psea», «Laukia», «Triangelua», «Erronboa» eta «Lauki zuzena». Edota ariketa dibertigarriak: «Pintatu, ongi pasatu eta ikasi», «Erlojua, mendia eta hiria» eta «Marraztu, begiratu eta jolastu».

Ikastolen Elkar-teak testuliburuak software arruntera —PC nahiz Macintoshen— taxutu ditu. Artea, estatistika, zientzia edo hizkuntzaren ingurukoak aurki ditzakegu. Baita joko didaktikoak ere: «Euskal alfabetoa», «Silabak eta hitzak», «Aditz trena» eta «Le-

tra erraldoiak».

Urtzi Ihitza Sainzek eta Lemuria Elkar-teak «Euskararen hiztegia», «Euskararen hiztegi esoterikoa» eta «ENC-ENK urtekaria» plazaratuko dute.

Ikus-entzunezkoen artean, Amnistiaren Aldeko Batzordeek «Euskal Herri-

rako oinarri demokrati-koak» bideoa eramango du. Labayru ikastegiak «Txulufina eta arrosa» aurkeztuko du. Takolo, Pirritx eta Porrotx pailazoek «Baserrian» bideoa salgai jarriko du Matxinsaltok. Ikastolen Elkar-teak ere bideo andana argitaratuko du «Biblia bidean lehen urratsak» bildumaren barruan. Esaterako: «David eta Goliat aurrez aurre», «Jesusen bizitza eta mirariak», «Noeren kutxarena» eta Jabier Larrañagak eginiko «Ahoz aho» eta «Idazte espedizioa».

Lararen eskutik, ondorengo bideoak karrikaratu-ko dira: La cuadrillaren «Atilano presidente», Ramon Barearen «Pecata minuta», Arantza Lazkanoren «Urte ilunak», Altuna eta Esnalen «40 ezetz» eta Tabernaren «Altsasu 1936» ●

Zaldun tigrelarruduna

Xota Rustaveli
Xabier Kintana

*Georgiako poema
nazionala
euskaraz*

ALFAGUARA

Zubia

DISKETXEA

Eresargi Txiki abesbatza
IZ-514-KD

Asgarth
Jainkoen egoitza
IZ-523-KD

European Youthchoir
IZ-512-KD

Jabier Muguruza
JA JA
IZ-319-KD

txirri, mirri eta txiribiton eta
Euskadiko Orkestra Sinfonikoa
IZ-520-KD

Suan Blai
IZ-513-KD

Erretereria Musikal eta
Ereintza Elkarte
Olentzero
IZ-515-KD

Kontrairo
Bazen garaia
IZ-516-KD

E Z P A

PRINTZA

EUSKAL HEDABI-DEEN OREKA

Jose Inazio Basterretxea honela mintzo zen «Gara»n, euskal komunikabideen inguruan:

«(...)Euskarazko hedabideen kontsumora helduak dira, jada, modu potentzialean behintzat, eredu anitzeko euskaldunak: gazteak eta zaharrak, tradizionalistak eta progreak, kaletarrak eta baserritarrak... Hedabideek erantzun egin behar diete horiei guztiei (...) Egun euskaraz jarduteak ez du, beraz, folkloretasunean murgiltzea justifikatzen. Euskara hutsazko nazio edo lurraldehedabide batzuek euskarazko ardura betetzeko (...) genero mediatiko arin eta errazei ekiten diete. Eta ez da hori euskarak eta euskaldungoak (...) behar dutena. (...)

Hedabide eleanizdunetan, bestalde, zein toki betetzen du euskarak? (...) GARAK % 14 eskaintzen du euskaraz; «Deia»k, «El Mundo»ren «Vivir aquí» delakoak eta «Diario Vasco»k % 2 edo % 3 (...). Euskal Herriko gizarte-osaketa anitza kontuan hartuta, ez da zilegia euskaraz eskaintzen diren produktu mediatikoak modu masibo batean euskara-hizkuntzaren ingurukoak izatea, kasurik onenean kultur-gaiak eta salbuespen moduan politika eta gizarte arlokoak izatea. Edukietan ere oreka gorde beharra dago(...).».

BI ALDIZKARI JAIORBERRI

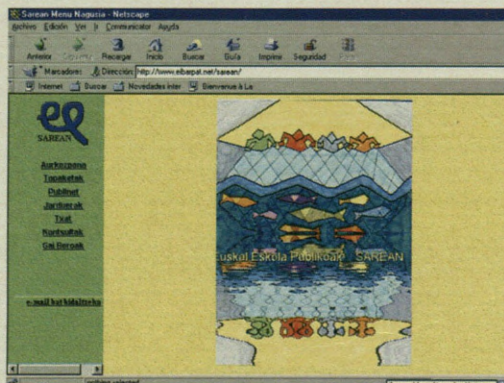
DANTZA eta musikari buruzko «Danzón» izeneko aldizkari berria kaleratu da. Bihilabetekari hau Euskal Herri osoan zehar banatuko da. Roberto Valdés, Bilbon bizi den kubatarra da arduraduna. Eta Magazine 99 enpresak finantzatu du. Bestalde, Galtzagorrik «Behinola» aldizkaria sortu du. Urtean bitan kaleratuko da eta haur eta gazte literaturaren inguruko berri emango du.

EUSKALTZAIN OMENDUAK

EUSKALTZAINDIAK aurtien hil diren hainbat euskaltzain urgazle eta ohorezko omendu zituen azaroaren 26an. Omendutakoak: Jose Antonio Loidi idazle eta ikertzailea, Ambrosio Zatarain Etxebeste idazle eta irakaslea, eta Bernardo Estornes Lasa idazle eta historialaria izan ziren.

«SAREAN»EKO ESKOLAK SAREAN

SAREANek, eskola publikoetako zuzendaritzetako kideak biltzen dituen erakundeak, Sukarrietan egin zituen VII. Topaketak. Bi helburu nagusi zituzten: etorkizuneko premiak aurreikustea eta horiei konponbidea ematea. Behar horietako bati erantzuteko, Sarean-ek webgune bat sortu du: www.eibarp.net/sarean. Honela, EAEko eskola publikoetako zentroek sare baten bidez komunikazio zuzena eta arina lortuko dute.

KULTUR PARKEA AURKEZTEN

SABIN Intxaurreaga Justizi eta Lan sailburuari aurkeztu ondoren, Martin Ugalde Kultur Parkeko arduradunek beren proiektuaren gizarteratzeari heldu diote. Iadanik, ARGIAk jakin duenetik, EAKo aipatu buruzagiaz gain EHkoei eta EAJko zuzendaritzako kideei aurkeztu diete proiektua eta laster euskal kulturako elkarte nagusiei egokituko zaie txanda. Aurkezpen horietan «Euskaldunon Egunkaria»ko lehendakari Joan Mari Torrealdai eta Iñaki Uria kontseilari ordezkaria, Elkarlaneaneko Mikel Arrizabalaga eta Kultur Parkeko arduradun izendatu berri duten Joanmari Larrarte ari dira. Andoainan antzina Laborde lantokia zen lekuan kokatuta dago Kultur Parkea, «Egunkaria» eta Kontseiluaren egoitzarekin batera. Parkearen oinarrian, duela bi urte Elkarlanean, «Egunkaria» eta Lizarra inprimategiaren artean osatu zuten Buruntzape S.L. elkarte dago.

HITZ BITAN

● Marijose Olaziregik honakoa esan zuen irakurzaletasunaren inguruan «Gara»n:

«Irakurzaletasunaren porrota didaktikaren errua da neurri handi batean (...) Irakasleek gaztea, zaletu baino gehiago, informatu egiten dute».

● Hasier Etxeberriak ere gai bera jorratu zuen «El Mundo»n: «(...) Azken finean irakurleko potentzial txikia baita gurea (...) Paradoxa hutsa dirudi, eskolaren eraginez euskarak irakurle natural gehien eduki dezakeen unean, ez lortzea uste zen bezainbeste irakurle».

L A K

UNIBERTSITATE BARRUTI BAT

Inaxio Oliveri Hezkuntza sailburuak salatu du Espainiako Gobernuak ezarri nahi duen unibertsitate politika. Une honetan Unibertsitatearen Erreformatarako Legea (LRU) aldatzeko prozesuan dago Gobernuak. Aldaketen artean, Espainiako Hezkuntza eta Kultura Ministerioak Estatu osorako unibertsitate barruti bakarria ezarri nahi du. Honek zera eragingo luke: egun EHUKo plazen % 10 kanpoko ikasleentzat gordetzen bada, erreformataren ondoren, emaitza hobeak dituzten ikasleak, nahiz kanpokoak, nahiz bertakoak, EHU ikasteko aukera berdinak izatea. Oliveriren ustez, Jaurilaritzak bere unibertsitate politika egin behar du. Hiru arrazoi aipatu zituen: Gernikako Estatutuak unibertsitate politikaren eskuduntza Eusko Jaurilaritzarena dela dioelako; bere politika egiteko nahia duelako; eta Hezkuntza Sailak frogatu duelako unibertsitatea «ondo» kudeatzen dakiela.

ARABAN ERE GAZTE ORKESTRA

ARABAKO Gazte Orkestra sortzeko proiektua du Arabako Foru Aldundiak 2000.urterako. Ia 50 musikari gaztek osatuko dute orkestra. Proiektua aurrera eramateko Foru Aldundiak 35 milioi pezetako aurrekontu-saila gehitu die Kultura aurrekontuei. Orkestra Gazteak probintziako musikari gazteei laguntza eskaintzeko helburua du.

GUGGENHEIM-EKO MOTORRAK MARTXAN DIRA DAGOENAKO

DATORREN urteko apirilaren 2a arte geldirik egongo dira Guggenheimen 1894tik gaurdaino egin diren motorrak. Fish aretoan aparkatu dituzte 50 marka ezberdinetako 130 motor. Bertara hurbiltzen denarentzat ibilbide berezia prestatu du Frank Gheryk, eta honen alde banatan idulkietan egokitu dituzte motorrak. Motorrei lagunduz, pertsonaia ospetsuen eta filmeen irudiak

ipini dira. Eta horrez gain, motor bakoitza sortu zen garaiko gertakariak gogoratzen dituzten esaldiak idatzi dituzte. «Motozikletaren artea» erakusketak, New Yorkeko Guggenheimek inoiz izandako arrakastarik handiena sortu zuen.

■ Javier Muro

IZENAK

Javier Muro artista iruindarrak irabazi du Nafarroako II.Eskultura Lehiaketak. «Dos soledades» lanagatik jaso du Murok lehiaketako lehen saria. Gainera, artista honen eta bere anaiaren lanak ikusgai jarri ziren Iruñeko Gotorlekuko Mistoen Aretoan zabaldu-tako erakusketan.

Ana Maria Bermeok berriaz, Arte Arabarra lehiaketako lehen saria jaso du «Coraza» izeneko zeramikak lanari esker.

Luis Haranburu Altunak Hiria izeneko argitaletxe berria jarri du martxan. Zazpi libururekin egin du bere buruaren aurkezpena argitaletxe berriak. Haue-tariko bi Haranburu Altunak berak idatzitakoak dira: «Bestiario bat» eta «Seme». Argitaletxe berria Krisellu etxeari segida emateko zabaldu da. Eta narratiba, poesia eta saia-kera alorrek landuko ditu.

■ L. Haranburu Altuna

- Anjel Lertxundi gaztelaniazko literatura nazionalistari buruz mintzo zen «El Correo»n: «(...) Gaztelaniaz egindako literatura nazionalista tradizionala deitoragarria egiten zait (...). Euskaltzale nazionalisten eta ez-nazionalisten fedea eta pazientzia frogatzeko daukagu euskara «souvenir» soiltzat hartzen duen nazionalista-klase hori (...)».
- Josu Erguinek honela zioen «Gara»n: «Gure helburua euskal kate bat egitea da. Euskaldunok euskaraz bizi nahi dugu eta eskubide hori dugu, baina erdaraz —eta berdin zait zein erdaraz— ehun bat kate dugu eta bakarria euskaraz (...)» ●

Euskal kulturaren ehun urteko kronika

DONOSTIA 1976: 24 ORDU EUSKARAZ

Martxoaren 27a aukeratu dute Donostia, Loiola, Iruñea eta Bilboko Herri Irratiek apustua irabazteko. Elizaren hegalean hazitako herri irratiek urteetan euskara eta euskal kulturaren inguruan egindako lanaz baliatuz, hogeita lau orduko irratsaioa egin nahi da, dena euskaraz. Eskarmentu handiko ekipoa dago egitas-

moaren atzean: Joxe Mari Iriondo, Joxe Mari Otermin, Joxe Ramon Beloki, Karmelo Otaegi, Txaro Arteaga, Iñaki Zubizarreta, Nikolas Aldai... Ez da langintza samurra izan. Iazko urtearen hondarretan onartutako «Hizkuntza Regionalen Dekretoa»-k eskaintzen duen lege babesa aprobetxatu da egitasmoa aurrera ateratzeko.

Kultura izanen da emanaldien ardatz nagusi, eta hala prestatu da egitaraua, ezin beteagoa: hamahiru mahai inguru antolatu dira guztira (euskalduntze-alfabetatzea, poesia, folklorea, komunikabideak, ekonomia, Aranzadi eta inbestigazioa, margolari-eskulturgileak, liburu argitaldariak, antzerkia, nobela eta saiakera, bertsolariak eta kantari eta diskoetxeak), bi ordu eta

erdiko mahainguru berezia euskal irakas-kuntzaz, hogeita lau bailaratan euskal kulturaren egoera zer-nolako den kontatuko duten beste hainbat kronika, euskal kulturaren izena duten zenbait gizon-emakumeri egindako hogeita bost elkarrizketa, Euskaltzaindiaren batzarra, bertsolariak ere egongo dira egun guztian... Eguna bukatzeko, jaialdi erraldoi bat antolatu da belodromoan. Publizitatea emateko, afixa ezin ederrago bat ere prestatu du gaurko egunerako Zumetak: lauburu izan nahi duen kolorezko orbana zurezko ezipal batean.

Esan bezala hasi da saioa, gaueko hamabiak eta laurdenetan. Joxe Mari Odriozola, Kontxi Zabaleta, Pedro Diez de Ulzurrun, Martin Manterola eta Joxe Manuel Aleman bildu dira euskalduntze-alfabetatzearen inguruan. Joxe Migel Barandiarani eginiko elkarrizketa etorri da gero.

Banan-banan, ahal diren konexioak zuzenean eginez, orduak aurrera doaz. Ahalegina alde guztietan ikusten da. Goizaldeko ordutan atera da jendea ohetik elkarrizketa egin diezaioeten. Kronistak ere ez dira nolanahikoak: Gorka Knörr Gasteiztik, Jean Haritxelhar Behenafarroatik, Patxi Zabaleta Iruñetik, Rogert Idiart Zuberoatik, Piarres Lafitte Lapurditik, Juan Luis Goikoetxea Gernikaldetik...

Eguerdian, Euskaltzaindiaren batzar berezi bat eskaini da. Interes handia dago lau diputazioetako ordezkariak azal daitezen, «beraiek sortua den erakunde honi behingoz zor dioten babes ofizial guztia aitor diezaioten», eta hala izan da. Euskaltzaindiari babesa eskaintzearena, ez da sinbolikoa. Belodromoko musika jaialdian bildutako sos guztiak ere euskal akademiarantz izan dira.

Orduak aurrera doaz. Gauerdian, Donostiara hurbiltzerik izan ez duen entzulea Herri Irratiak «Kantagintza eta disko etxeak» gaiaren inguruan emititzen ari den mahai inguruarekin konformatu da.

Bien bitartean belodromoan, zirrarak kantu pospolo su forma hartzen du kantu hunkigarri bakoitzarekin. Hamaika mila

■ «24 orduak euskaraz» ekitaldia iragartzen zuen afixa.

lagunen gorek eta oihuek behin eta berriz eteten dituzte Laboaren, Leteren, Knörren kantuak. Ikurrinak ateratzen dira jakapetik deiadarren gainean astintzeko, globoak dabilta harmailetan gora eta behera... Hegoaldeak Jean Mixel Bedaxagarren artea

ezagutzen du... Orduategi aldaketak ere erantsi dio anekdota politik. Baten beharrean bi egunez luzatu diren 24 ordu izan dira.

Iragarrita bezalaxe, 24 ordu izan dira euskaraz. Salbuespen txiki bi salbu.

Espainiako Radio Nacional-arekin eguerdiz eta arratsez nahitaez egin beharreko konexioei Jorge Oteiza eta Julio Caro Barojari egindako elkarrizketak gehitu zaizkie, euskara nahikorik jakin ez eta Radio Nacional-aren hizkuntzan egin behar izan direla ●

◆ IÑIGO ARANBARRI

■ 1976

- ✓ Eduardo Moreno Bergaretxe Pertur desagertu zen.
- ✓ 18 preso askatu zituzten eta 12 atzerriatu itzuli ziren.
- ✓ «Punto y Hora de Euskal Herria» aldizkari elebiduna sortu zen Iruñean.
- ✓ Euskaltzaindia Espainiako erregearen babesean Euskararen Erret Akademia bihurtu zen.
- ✓ Nafarroako Ikastolen Elkarteak sortu zen.
- ✓ Pedro Sotak eta Remigio Mendi-buruk «Nortasuna» filma aurkeztu zuten Iruñean.
- ✓ Asentxio Hondartzabal, Anjel Lertxundi, Julen Lizundia eta beste hainbat lagunen artean Erein argitaletxea sortu zuten Donostian.
- ✓ Leopoldo Zugazak Gaiak zientzia eta kulturaren inguruko aldizkari elebiduna sortu zuen.

- ✓ Patxi Zabaletaren «Gorriak» Bernardo Atxagaren «Ziutateaz», Koldo Izagirreren «Itsaso ahanztzia», Jon Miranderen «Orhoituz» poesi bildumak, Joxe Azurmendiren «Zer dugu Orixeren kontra?» saiakera eta Ramon Saizarbitoriaren «Ehun metro» eta «Ene Jesus» nobelak plazaratu ziren, besteak beste.
- ✓ Junes Casenaveren «Santa Grazi» pasto-

rala eskaini zuten.

- ✓ Joxan Artzek Luis de Pablarekin «Zurezko Olerkia» kontzertua eskaini zuen.
- ✓ Eltzegor taldea sortu zen.
- ✓ Niko Etxartek Minxoriak plaza-taldea sortu zuen.
- ✓ Hil ziren: Jose Etxeandia euskaltzale bizkaitarra, Isidoro Fagoaga tenore eta kultur eragile nafarra, Xalbador bertsolaria eta Luis Dassance eta Antonio Arrue euskaltzainak ●

ONARRIZKO LIBURUTEGIA

KLASEAK, ERLIJOAK,
GENEROA ETA ADINA,
GERRA,...
GIZARTE DESBERDINETAN
(GIZARTE-ANTROPOLOGIA)

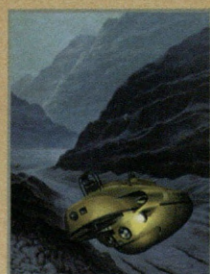
ONARRIZKO LIBURUTEGIA

EMAKUMEAK
ETA
FEMINISMOA
MENDEBALDEAN

ONARRIZKO LIBURUTEGIA

EUSKAL HERRI
DIGITALA
1.0

ZIENTZIAREN
HIZTEGIA

(200 HITZ 2.000 URTERAKO)

Aitor Anduaga

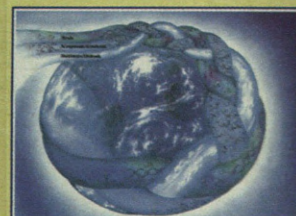
ANIMALIEN
AURKIKUNTZA

(I)

Herbert Wendt

ONARRIZKO LIBURUTEGIA

BIZIAREN SORRERA
ETA
EBOLUZIOA
(TEORIA BERRIAK)

ANIMALIAK
SAKRATU
DIRENEAN

Murgil Taldea

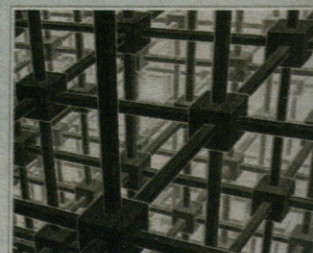
SEXUAREN INGURUKO
SINESMENAK ETA
TABUAK

Basandere Taldea

PENSAIEN GAIKIDIA

KATEGORIAK
(ORGANON)

Aristoteles

GAIK

ARGITALDARIA

Durangoko azokan zain gaituzue!!!!

BILBO abenduak 1
"Pankarta baten istorioa eta historia"
Araberrak kaleratutako liburuaren aurkezpena egingo dute, bideo emanaldi batez lagunduta, A. Azkargorta, J.R. Etxebarria, J.L. Herrero, N. Xamardo eta J.M. Zalakainek.
Kafe Antzokia
19:00

LEKEITIO abenduaren 3 eta 4an
XXII. Euskal Zinema eta Bideo Bilerak
Bertara aurkeztu diren lanik onenak ikus ahaliko dira.

"EuskalOFF 2.050"

AZPEITIA abenduak 3
"EuskalOFF 2.050"
XVII. Euskal Antzerki Topaketan baitan estreinaldia izango da: Hikaren azken antzezlanak.
Zelaitxo Antzokia
21:30

AZKAINE abenduak 3
"Gazteak eta etxebizitza"
Etxebizitzak eskuratzeko dauden aukera desberdinen inguruan mintzatuko dira Gabri Unson (Iruñeko gaztetxea), Unai Barruetabeña (Hernaniko okupa) eta Gorka Taberna (Azkaingo gaztetxea).
Bil Toki
20:30

ELORRIO abenduak 4
Kontzertu erraldoia
EHEk ekitaldi berezia antolatu du bere 20. urtemuga ospatzeko. Makina bat talde igoko dira taula gainera.

TOLOSA abenduak 5
Gipuzkoako Txapelketa
Bigarren finalurrekoak ikusmina piztu du. Zein izango da finaleko beste taldea?
Beotibar Pilotalekua
12:00

IRURI abenduak 5
Etxabain Iruriri omenaldia
Kopla saroiari omenaldia eskainiko diote duela hogeita urte zendutako pastoralgile ezagunari.
11:00

GASTEIZ abenduak 2
Joxe Ripiau
Japonia aldetik bueltan, kontzertua eskainiko dute irundarrek.

SEGURA abenduak 6
"San Nikolas Txiki Eguna"
San Nikolas Txiki "obispoaren" izendapenaren ondoren, pottoka gainean joango da kalez kale kantari eta eskean. Arratsaldean, txokolate jana eta taloak egiten ikasteko ikastarotxoak.
Eliza
10:30

ETXALAR abenduak 4
Bertso kantu afaria
Lesakako X. Silveira eta Iñigo Olaetxea eta Hendaiaiko Bertso Eskolako A. Arzalluz, X. Murua, E. Zabaleta eta M. Artetxe izango dira afalostean kantari.
Herriko Ostatua
21:00

Agendarako deialdiak hogeita egun lehenago bidali 37 34 03 faxera

Argitarapen honen edizioako laguntzaile:

En la edición de esta publicación colabora:

fundazioa
fundación

Broma petralak etengabe, kamera ezkutua erabiliz. Hori da «Zoombados»ek darabilen formula ETB-2ko saio ikusienetakoa izateko. Arrakastaren atzean ordea, txantxa zitalak sortu, prestatu eta antzezten dituen lantalde saiatua dugu, «biktimak» aktore sinesgarrienak bilakatuz.

BIKTIMAREN KILIKAK BILATUZ

■ Irudian, «Zoombados»en hasierako bi urtetan aritu ziren hiru aktoreak.

Zoombados»eko aktoreak ezin dira hedabideetan agertu. Aurpegia emanez gero, haienak egin du; alde batetik, jendeak aise ezagutuko lituzkeelako eta bestetik, eskaintzak jasotzen hasiko liratekeelako. Halaxe, antzezleak ez dituzte inoiz akademietan atzematen, jasotako eskutitzen bidez baizik. Aurten, gizonetako adina emakumezko hartu dituzte, 20 antzezleko «plantila» osatu arte, besteak beste: Alfonso Diez, Julen Lopez, Mercedes Luzuriaga, Vicky Arrien, Pablo Benturino, Viviana Herrera, Maya Schneider, Javi Anton, Manu Gainza, Nuria Conde, eta Raul Cancelo ditugu. «Baldintza bakarra, bromak aurrera ateratzea da, nahiz eta batzuetan ahalegin berezia egiten dugun aktore bati txantxa bat ongi atera arte» diosku Jose Aurrekoetxea saioiko ekoizleak.

«Finean, oso genero zaila da, edozein txorakeriak dena izorra baitiezazuke, egin kontu: mikroa edo kamarekin arazoak direla, 'biktima'k baxuegi hitz egiten duela, aktoreak egun txarra duela, 'biktima'k oso umore ona duela esan arren, zeharo ospinduta agertzea, edo 'biktima'k berak

Grabatu behar diren 10 txantxetatik, 7 ateratzen dira aurrera. Emititzeko moduan berriz, 5 baino ez

kamera ezkutua aurkitzea». Horren eraginez, lan nekagarria da benetan bi txantxa egunean grabatzea. 10 brometatik 7 ateratzen dira aurrera. Emititzeko moduan berriz, 5 baino ez.

Ikusleok trufatua denaren tokian jartzen dugu geure burua, hor dago Baleukoren ekoizpen honen gakoa. Duela 3 urte

hasi zenez geroz, erabat neurtuta dute saioa, audimetriaren bidez jakiten baitute jendeak ze broma mota eta ze aktore nahiago dituen. «Oso pozgarria da azaroan, gure ordutegian, saio ikusiena izan garela jakitea. Baina zailena, ez da iristea, goiari eustea baizik. Eta arrakastak ezustean harrapatu gaituen arren, hasierako jokamolde xumea mantendu dugu. Horretarako jakina, irudimena ez da aski, zortea ere eduki behar da» azaltzen digu Aurrekoetxeak.

Berak eta Iñaki Zabala errealizadoreak ez dute kanpoko saiorik hartu inspirazio iturritzat, nahiz Frantzia edo Alemaniako kamera ezkutuko saio franko ikusi, «euskal labela du 'Zoombados'ek, ez genuen inoren antza hartu nahi, sortutako egoerak guk geuk asmatutakoak dira. Eredu unibertsal batekin hasi baginen ere, konturatu gara tiradizo handiagoa dutela pertsona jakin bati egindako bromeak».

Lotsagabekeriak bururatzeko, oso lagungarri zaie jendearen dei mordoxxa (906 42 25 26 telefonoa). Ideiak eta iradokizunak botatzen dizkiete «No te fies» delako atalean bere lagun bati bromak egin diezaioten. Hortik aurrera, «Zoombados»eko 5 gidolariak burua estutzeari ekingo diote. Zirikadak onartu eta gero, besteen txanda helduko da, hots, lokalizazio arduraduna, bi ekoizpen-laguntzaile eta kamerak ezkutatzeaz arduratzen direnena. Kamerak ahal duten tokietan ezkutatzen dituzte; gero eta txikiagoak izaki, ia nonahi. Jendea ordea, oso obserbatzailea denez, oso zuhur jokatu behar da.

Bestenaz, egoerak sortzeko eguneroko gertatzen diren gauzak dituzte oinarri. «Gehien laguntzen gaituenetako bat, Baleukon garbiketa egiten duen emakumea da. Bere iritzia oso baliagarria zaigu, kaleko lotura ematen digu-eta. Bestalde,

broma on bat lortzeko, aktoreari bezainbat 'biktimari' zor zaio; bereziki haserretu eta aldi berean arrazoitzen duenean. Teorian gidoi on bat dirudiena, ezerezean gera liteke gero; baita alderantziz ere».

Mota guztietako arraileriak grabatzen dituzte, seme-alabek gurasoei egin nahi dizkietenak, nagusiek langileei eta alderantziz, lankide eta ikaskideen artekoak, baita ezkon-agurretan ere. Ohiko pertsonaien artean Argentinako gizona eta Danimarkako emakumea ditugu, egoera dibertigarriak antzezten dituztenak atzerrikoak direla pentsaraziz. Bestalde, ama eta semea daude, sinaduren bila dabiltzanak Eusko Legebiltzarrean lege bat onar dezaten, bakoitza helburu ezberdin batekin baina. Amak seme-alabek 25 urterekin alde egin behar dutela etxetik aldarrikatzen du, eta semeak berriz, juxtu kontrakoa, 40 urte bete arte gurasoen etxean egoteko eskubidea dutela. Edota karrikan dabilen udaltzaina gaizki aparkatuta dauden kotxe gidarien aurka eta errepidea zebra bidetik pasa ez duten oinezkoiei errieta eginez. Halaber, jendeak uste du Manu «Punki»arena egiten duen aktorea mozorroto egiten dela; ba, ez. Punkia da benetan.

NORAINO EUTSI? Aktorea bestea amorrarazten doan neurrian, noraino eutsi ziri sartzea? Aurrekoetxeak, kazetaria ez ezik, abokatua ere badelarik, garbi dauka: «Lehen muga, 1982ko maiatzaren 5eko legea da, alegia, norberaren ohore, irudi eta intimitaterako eskubidea. Ikuspegi etiko batetik, ez badigu bere oniritzia ematen ez dugu inoiz emango. Maiz gertatzen zaigu, beroan egonda, jendeak ezezkoa ematea, sinetsita baitago haien kalterako izango dela. Alabaina, behin bideoa editatuta dagoela, ikusi eta gehienek onartu egiten du-

■ Igande arratsean ematen da saioa. Arrakasta ikusita, baita larunbatetan ere.

te». Horren haritik, nahiz eta jakin egoera batek «morboa» ukan dezakeela, autozentura egin ohi dute, «*kate publiko batean egonik, gustu txarra duten planoak kentzen ditugu, edota zuzenean baztertu. Esaterako, haurdun zegoen emakume bat etorri zitzaigun senarrari broma bat egin nahi ziola esanez. Esperoan zegoela jakinarazi nahi zion, baina gure aktore beltz bat lagun zuela; eta orduan esan ez zela berea, beltzarena baizik. Tira, errealtateak fikzioa gainditzen du. Infidelitateen aurrean ere amu gisa erabili nahi gaituzte sarri. Beraz, denak ez du balio, publikoak ez liguke barkatuko, gainera».*

Normalki, aktoreek kontrolpean dute egoera, besteak izan ditzakeen erreakzio guztiak aurreikusiz, «baina finean, pertsonak dira eta batzuetan, aktorea bera da

broma geldiarazten duena, besteari broma kontrako eztarritik sartu zaiolako».

Aurrera begira zer gertatuko den ikusizun egonda ere, «*etengabeko azterketa horrekin segiko dugu, beti ere kontuan hartuz lehiakor eta errentagarri izan behar dugula. Zorionez, saioaren taxukera malgua da, esaterako, San Ferminen, eski denboraldiak edo hondartzek udan joku asko ematen digute».*

Egoera katramilatsu hauen aurrean, ikasbide nagusia atera dute giza kondizioaz, «*onerako harritu nau jendeak; muturreko egoeretan egonda ere, guk uste baino askoz gehiago kontrolatzen duela bere burua. Broman jausten badira ez da inozo hutsak direlako, gizalegez jokatzan dutelako baizik»* ●

◆ BEÑAT DOXANDABARATZ

T x o r i B a t e k E s a n D i g u

■ EITBK ARGİ BERDEA DU SAREAN SARTZEKO

Bere zerbitzuak erabat digitalizatuko ditu EITBK Eusko Jaurilaritzaren baime-na jaso eta gero. Saio guztiak ordenareetan graba daitezten, lan tresna guztiak berritzeaz gain, sarean zenbait kate sortuko da erredakzio elektronikoko bat jarritz. Urtarriletik aurrera, halaber, lau irratia eta bi kateak Real audio bidez emitituko dute Interneten ●

■ UROLA TELEBISTAREN «X» TXOSTENAK

Ostiralero, goizeko ordubatean, Urola bailara, X txostenez betetzen da, aieneak eta guzti. Film «lizunak» ematen hasi direnetik, bailarako etxe gehienetan beharrezko antenak jarri dira, bidenabar, Urola Telebistaren oihartzuna areagotuz. Jokamolde bizkorra. Jasotako 20 kexa gainera, ezer gutxi dira arrakastaren ondoan ●

■ AURKENE ITURRIOZEK EGURALDIA EMANGO DU

Aspaldiko asmoa gauzatu du ETBK; asteburueta albigestien ondoren eguraldiaren iragarpena aurkezle batek egitea. Arretaz ikusten den informazioa izanik, idorregia zen mapa eta ahotsa bakarrik agertzea. Horren ardura hartzeko Aurkene Iturrioz kazetari donostiarra izan da aukeratua. Asteburu honetan bi katetan hasiko da ●

Madrilgo emisoren ikuspegi deformatutik alde eginez, Herri Irratia, Onda Vasca, Kosta Irratia eta Laudio Irratiak akordio bat lotu dute urtarrilean irrati proiektu berria abiarazteko.

GOLIAT: DAVID HAZI EGIN DA

Entzungai ditugun emisoren artean, hirutik bik Madrilgo galbahea dute. Halaxe, goian aipatu hiru irratiak, SERekin duten kontratua urtearen hondarrean ez berritzea erabaki dute. Berriki, Herri Irratiak haien deia jaso du irrati bateratu bat egin dezaten proposatuz, emisorearen eite independentea eredu garri iruditzen zaielako. Baita Herri Irratiak onartu ere: «Egoera politikoa dagoen moduan egonda eta txikia izanik ere, ez da txantxetako aurrerapausoa, EAE osoa hartuko baitugu. Nafarroako zenbait irratiarekin ere mintzatu gara, litekeena da epe erdira zerbait lotzea arratsaldetan saioak

euskaraz helarazteko. Baita Baiona eta Maulekoekin ere». diosku Txema Auzmendi Herri Irratiko zuzendari ordeak. Oraingoz izenik ez duen lankidetzaren berri honetan, Herri Irratiak Gipuzkoa eta Euskal Herri mailako gaiak jorratuko dituela-

■ Egitasmo berri honen bizkarrezurra Herri Irratia izanik ere, emisora bakoitzak bere nortasuna atxikiko du.

rik, besteen ardura Bizkaia eta Arabako informazioa lantzea izango da, beti ere bakoitzaren nortasuna atxikiz. Gaineratzen, Herri Irratiaren programazioa hartuko dute oinarritzat. Egokitzapenak ere egin behar dituzte. Kosta Irratia esaterako, irrati

formula izatetik irrati orokorra izatera pasako da.

Irrati operadore pribatu honen errentagarritasuna ere aurreikusi dute, hiru publikitate esparru izango baitituzte iragarleek, nazionala, lurraldeakoa eta herri mailakoa. Bestalde, teknologia digitala erabiliko dute. «Gurekin bat egiteko seinalea oso ongi jaso behar da. Beraz, bi erataria egin liteke: loturen bidez, baimen garestia eskuratzea eskatuko lukeena, eta bestetik, RDSI digitalizazioa dago, egokiena, primerako seinalea ematen du-eta».

Hitzarmen honen atzean, beste interes batzuk daudela dio hainbatek, EAJK Herri Irratia erosi nahi ote duen zurrumurrua zitalki zabalduz, Auzmendiaren esanetan, «jabeak diren jesuiten aldetik ez dago halakorik egiteko inolako asmorik» ●

◆ BEÑAT DOXANDABARATZ

A u r p e g i a

■ Idoia Marcellan

«Naturaltasuna ere prestatu egiten da»

«Gazte borrate» saioa egiten du

Euskalerrria Irratian

zak esatera ausartzen da jendea». Idoia zorrotza da bere buruarekin, «konfiantza gehiago lortu eta gonbidatuei etekin gehiago ateratzea nahiko luke». Naturaltasuna ere prestatu egiten delakoan dago, «irratiko izarrak unibertsitatara etortzen direnean ikusten ahal da dena idatzia dutela; haien sekretua idatzitako hori natural botatzea da. Inprobisaziorik onena, apailatua dago» ●

B a g a k

■ EUSKADI IRRATIA DURANGOKO AZOKAN

Akordio bat lotu dute Gerediaga elkarteak eta Euskadi Irratiak, hilaren 4tik 8ra bitarte egitekoa den Durangoko Liburu eta Disko Azokan, bozgorailuetan EI gozoki entzun dadin. Eszenatoki txiki batean ipiniko dute estudioa, jendeak bertatik bertara ikus dezan. Eguneroko ohar eta jakingarriak emateaz landa, bazkalostean emankizuna zuzenean egingo da handik. Baita «Kulturteka» eta jaiegunetako beste saioen bat ere. Txalotzeko moduko hitzarmena, gisa honetako ekimenek, tokia girotu ez ezik, zalantzan dagoen jendea ere limurtu baitezakete nagiak aterata azokara hurbil dadin ●

Alertzeak zur preziatua du eta etekin grinak zuhaitza Euskal Herriratzera bultzatu gaitu. Hotza du, ordea, gustuko eta hemengo negua ere epelegia iruditzen zaio.

EUROPAKO EPELEAN

Elurra hankapean izan dugun honetan, neguaren ataria ezagutu dugula ezin uka. Azaroa hotza bada negua motza izaten omen da, ez al da hala izango! Honez gero bada-kizunez, gustukoa dut negu koloretsua; zuria, baina batez ere beltza eta gorria.

Behin baino gehiagotan aitatuak ditut hemen neguaren ezaugarrien zaleak diren makina bat landare, kamelia, azalea, ziklamena, errododendroa eta pentsamendua esaterako. Badira, gure negua epeltxoak iruditzen zaion landareak ere. Alertze europarra, *Larix decidua*, adibidez. Alertzeak hotzetan bizitzera ohitu dira, milaka urtetan zaildu eta konturatzeko moldatu eta hotzera jarri. Koniferoen familiakoa bada ere

neguan hostajea botatzera ohitu da, bere gustuko bizilekuan jeltu egingo bailitzaike. Mundu honetako tokirik ederrena zaigun Euskal Herriko epelean bezala inon

ezin dela bizi nola adierazi?

Zur preziatuenetakoa da alertzearena eta bat baino gehiago saiatu dira hemen lantzen. Alferrik baina... Gure hotzena epeltxoak da beretzako, jakinduria guztia erabilita ere ezin hazi eta pattal, eri, gure zeruan infernuan urtututera kondentzen dugu, guk eta gure etekin-antsiak. Alertzearen bizitzaren herioa dena, oraintxe, negu atarian da ikusgarriena. Hotz apurra zakur-ametsean gorri, laranja jartzen da pozez. Eraman ezin honen espektakuluan Nafarroa saldu zuen Loiolakoak edo bere herria eta herritarrak erre zituen Neronek zer sentitu zuten bizi dezakegu ●

◆ JAKOBA ERREKONDO
mandio@redestb.es

Zurrunga albokoarentzat lo egiteko amorrazioarekin lotzen da. Osasun arazo ere bada ordea: zurrungagile batzuk obstrukzioko apnea jasaten dute, garunaren oxigenazio falta, alegia.

ZURRUNGAREN ARAZOAK

Zurrunga ez da aldamenean lo egiten duenarentzat zerbait go-gaigarria bakarrik; azken ikerketa batek dioenez 45 urtetik gorako lau biztanletatik batentzat arazo sozial bilakatu da Espainian. Senar-emazteen—edo bikotekideen—bizimodua nahasten du eta, okerragoa dena, loaldian trastornoak ekarri ohi ditu. Horien ondorioz laneako errendimendua gutxitzen da edota trafikoko istripuak gerta daitezke.

Duela gutxi argitaratutako ikerketa baten arabera, aztertutako zirkulazio istripuetan parte hartutako pertsonen artean, lautik batek obstrukzioko apnea bat jasan zuen, alegia garuneko behar ez bezalakoa

oxigenazioa eragiten duen arnasketaren arazo bat. Ondorioz, garunak ez du behar adina deskantsatzen. Eta gaur egungo kal-

kuluen arabera, zurrunga egiten duten 45 urtetik gorako pertsonetan, % 5etik % 10era bitartean dira obstrukzioko apnea hau jasaten dutenak.

Adituek ondorengo gomendio hauek ematen dituzte loaldiaren higieina egokia izan dadin: ez edan alkoholik, ezta kafeinarik ere, ez erre, ez ikusi telebistatik oheratu aurretik eta ez joan ohera afaldu eta berehala. Bestetik, gutxiago zurrunga egiteko, erlaxatzea gomendatzen dute espezialistek eta hori norberaren gustuen arabera lortuko da noski, baina bainu epel bat hartzea edo liburu on bat irakurtzea bide egokiak izan daitezke ●

◆ JABIER AGIRRE

ARGIAren Harpidedunentzat Zozketa Berezia

Nekazalturismoa eta
landaturismoa
Euskadin

Urriko sarituak:

- Ramon Beraza (Donostia)
- Imanol Lertxundi (Ondarroa)

Zorionak!

Nekazalturismoko baserri-etxe batean
naturarekin egonaldi lasaia izateko aukera paregabea

Argia eta Nekazalturismoaren eskutik

Azaroa eta abenduan zehar 2 pertsonentzako 4 astebukaera zozketatuko ditugu.

Zurriola Hiribidea 1, Kursaal
20002 Donostia

Tel.: 902 13 00 31

Faxa: 943 32 67 00

Posta Elektronikoa: agroturismo@nekatur.net

<http://www.nekatur.net>

BIZKAIA
Durangaldea
Arratia-Nerbioi
Urdaibai
Lea-Artibai
Enkarterriak
Uribe-Kosta

GIPUZKOA
Goierrri
Deba
Donostialdea
Urola-Kosta
Tolosaldea
Bidasoa Behea

ARABA
Iparraldeko Haranak / Aramaio
Gorbeialdea
Arabako Lautada
Mendebaleko Haranak
Arabako Mendialdea
Arabako Errioxa

Zozketan parte hartzeko ondorengo datuak bete eta postaz bidaltzea besterik ez duzu:
(Bidaltzen diguzun txartel bakoitzeko zozketarako aukera bat izango duzu)

Harpide-zenbakia: Izen-abizenak:

Helbidea: Herria: Posta-Kodea:

Tel.: Data: Sinadura:

Bidali txartel hau honako helbidera: **Argia, Harpidetza Saila. Industrialdea 15-20160 Lasarte-Oria**

Ihesi

Haitzuloren bila

Aralarko erraietan: Ormazarreta II

Duela 200 bat milioi eta 100 bat milioi urte bitartean, itsas bare eta epelaren hondooan, gerora, kare-harri, hare-harri eta marga bilakatuko ziren hainbat material sedimentatu zen. Osaketaren ostean, indar bortitzek lurrazaleko geruza hauek tolestu zituzten. Harkaitzak izugarritzko presio eta tenperaturapean plastilinen antzera tolestu ziren, batzuk apurtu ere bai. Horrela sortu zen Aralar mendizerra. Harrezkero, uraren lan etengabearen poderioz, Gruyere gazta bailitzan, leizez josi da mendilerroa. Egun, 1.000 inguru dira barrunbeak. Horien artean, 200 metro baino sakontasun handiagoko hainbat leizezulo dago. Gaurkoan ezagutuko dugun Ormazarreta II-ko leizeak esaterako, 576 metro ditu, oraintsu aurkitu duten Lizurritzetako leizearengatik izan ez balitz, (-584 m.) Aralarko sakonena eta Euskal Herriko sailkapenean hamargarren izango litzatekeena.

■ Ormazarreta II-ko aho beltzean behera abiatu ginen.

Larunbata goizeko bederatziak. Aranzadi Zientzi Elkarteko espeleologoekin Aralarko guardetxean dugu hitzordua. Goiz iritsi garenez, autoan sartuta zain gaude, hotz egiten baitu kanpoaldean.

Badator Koldoren lurrortako ibilgailua... azkenean! Gurekin barneratu behar duten Bilbo aldeko GAE espeleologi taldekoak ere iritsi direnez, guztiok biribilean bildu eta Koldok, zer dugun xede azaltzen digu. Nafarroako Foru Diputazioarekin sinatutako hitzarmen bati esker, Ormazarretako leizean, ikertzera murgildu diren espeleologoak utzitako zikinkeriak jaso eta kanporatu behar ditugu. Gutako bakoitzak petate huts bana eramango du jaitsieran. Igoeran, berriz, azetilenozko argitze sistema erabiltzerakoan, karburoa (karbonato kaltzikoa. CaCO_3) erre eta deskonposatzerakoan sortu ohi den hondakina igoko du. Hondakin toxiko hauek ingurua eta lurrazpiko urak kutxatzeaz gain, barrunbe hauetako edertasuna desitxuratzen dute. Azken 20 urteotan, leizea ikertzen hasi zirenetik hona, espeleologoen orokorrean,

hondakinak kobazuloan laga dituzte.

Primeran! guztiok ados. «Inork arratsalderako planik badu, ahaztu dezala, sartuz gero berandu irtengo baikara» gehitzen du Koldok, ibilgailuan eta Bilbokoen furgoian Pago Marirantz abiatu aurretik. Pago Marira iritsita, traste guztiak lurrortako ibilgailuan

sartu eta oinez abiatu gara Igaratzara daraman pistatik gora, bide bazterrean ibilgailua ikusi artean. Jazten hasi gara. Arropa termikoa azpian, buzua gainean, gerriko eta bularreko arnesak, sokan behera jaitsi ahal izateko aparatua, ondoren igotzeko erabiltzen diren jumar eta crolla, sokaren eten edo frakzionamenduak arriskurik gabe gainditu ahal izateko bi soka muturrak, katiuska botak, eskularruak eta azkenik, nola ez, garrantzitsuen den argiztapen ekipoa: kaskoa eta karburoz betetako karbureroa.

Koldok leizearen ezauzgarriak azaldu dizkigu. Nabari zaio, bai, asko ibili dela paraje hauetan. Berak dioen moduan, alferrik ez baitira izan, 80ko hamarkadaren hasieran, Aranzadikoak si-

ma ikertzen hasi zirenetik gaur arte, burutu dituen ia hogeitamar sartu-irteerak. Gaitasun fisiko ona eta maila tekniko nabarmena eskatzen baditu ere, ez omen da oso zaila. Gainera, ekipatua egoteak asko errazten ditu gauzak... Ikusiko dugu! Denbora asko aurrezten da horrela. Hala ere, jaitsierarako hiruzpalau ordu eta igoerarako sei bat behar izango ditugula aipatu du. Arlo hauetan berriak garenok elkar begiratu eta elkarren harridura aurpegiak ikusi ditugu. «Zain dugun egun gogorrenaren seinale ote?» pentsatzen dugu. Prestaketetan

■ Ormazarreta II leizearen sarrerako putzua: 25 metro.

■ Sartu aurretik prestaketak arreta handiz egin behar dira.

ere esperientzia nabari zaie batzuei, lurraz-
pira sartzeko izugarritzko gogoa balute be-
zala, sokak hartu eta sarrerako putzu berti-
kala ekipatzera baitoaz berehala. Gainon-
tzekoa ekipatua egon arren, leizearen sa-
rrera sokarik gabe dago. «Ez dezala inork
ohatila baten laguntza beharko lukeen
aberiarik egin, ezinezkoa baita igaroko
ditugun pasabideetatik ohatila sartzea»
adierazi digu Koldok azken gomendio mo-
dura.

Bagoaz! Berrehunen bat metro zelaian
behera, Ormazarreta I leizea eskuinean utzi
eta iritsi gara. Harritzko hesi sendoaren
bestaldean, zulo beltza ageri da. Enbor
lodiko zuhaitza ere eta hari lotuak beltzu-
nean galtzen diren soka bi. «Jaitsieran ba-
tekin nahikoa bada ere, igoera azkarragoa
suertatu dadin bi ipini ditugu» argitzen di-
gute. «Libree»... entzuten da. Gure txanda
da. Hesia gainditu sokari lotu eta hor abia-
tzen gara. Guztia ondo doa, baina berehala
datoz arazoak. Frakzionamendu edo zati-

kapenera heldu gara. Bertan
sokak bere bidea zuzen eta
inongo marruskadurarik ga-
be jarrai dezan, soka paretari
atxikia dago. Patxadaz,
emandako argibide guztiei
kasu eginez, hau ere gaindi-
tu, eta behera. Argitasunetik
iluntasunera igarotzen ari
gara apurka. Hamabost, ho-
gei, hogeita bost, iritsi gara. Oinak lurrean
ditugu jada.

Lehen putzua jaitsita, lauhazka orain-
goan, burdinezko ate mehar batetik igaro-
tzen gara. Aranzadikoek ipini zuten, au-
sartegia den esperientzi gabeko inor sar ez
dadin. Zutik jarri gaitezke. Pasabide arris-
kutsuak datoz jarraian. Esku-lekuak ditugu
laguntzeko. Beste bi putzu jarraian, 8 eta 11
metro, hurrenez-hurren. Beste bat. Oinez
berriro, baina beti beherantz. 50 bat metro
besterik ez ditugu jaitsi eta gaurkoan -400
metroetan ditugun karbono hondakinak

jaso behar ditugu. Beraz, beherantz! «Ya
falta menos» gisa ezagutzen den gunea
atzean laga dugu. «La gatera» gisa ezagu-
tzen denera sartzera goaz. Estua da oso.
Aurrera segi ahala are estuagoa. Erabat
etzanda, arrastaka, bakoitzak ahal duen
eran. Eskerrak! Zabaldutako egin da. Hemen
bederen kukubilkotan jarri gaitezke. Beste
putzu bertikalen segida. Nekutzen hasia
nago, baina nere zoritxarrerako «meandro
athletiko» delakoan sartzera goaz. Bihur-
gune estuak, amaierarik gabekoak. Ibaia-
tan gertatu ohi den moduan urak hemen ere
meandroak sortu zituen. Egun zorionez,
lehorra dago. Leize fosila da, behetik erre-

■ Harritzko hesiak inguratzen duen zulora abiatu behar...

ka igaro arren gure bidean ez dugu urik
topatuko. Bihurguneek jarraitzen dute.
Une batez izugarri estutzen da. Kasko zatar
honekin ez zait burua sartzan, beste era ba-
tera probatuko dut. Horrela bai... Aurrera...
Sokarik gabeko salto txikiak. Berririo ma-
kurtuta... 25 metroko beste putzu bat, beste
bi...

Iritsi gara azkenean hondakinak bildu
behar ditugun tokira, -350 metro. Lau ordu
eta erdi igaro dira jada. Beheko aldea gar-
bitzearen behera darraite gutako batzuk.
Hemen geratzen naiz ni. Hobe izango dut.

■ Txabolak: artzainen bizilekuak

Euskal Herriko beste mendizerra
ugaritan gertatu modura, kare-
harria da Aralarren ere nagusi. Bi
dira bereiz daitezkeen kare-harri motak:
mendizerraren erdialdea osatzen duten
Jurasikokoak eta hauen inguruan koka-
tzen diren urgoniarrak —Kretazeoa sis-
temakoa—.

Ormazarreta leizea, Larretxikikoa-
rekin batera, lurpeko sistema garrantzi-

tsu baten burua osatzen dute. Ormaza-
rreta II - Larretxikiko II bazkunak, Na-
farroako lurretan 1205 eta 1176 metroko
garaieran hurrenez-hurren egonik, 6.7
kilometroko barrunbe bakarra osatzen
dute eta sistemako kolektore nagusia na-
gusia barruan biltzen dute.

Aralarreko ur asko biltzen dituen sis-
tema honek, Nafarroan badu burua, itur-
burua, 800 metro beherago eta 9.5 kilo-

metro mendebalderago, Ataungo Aia
iturrieta iturburuan du. Bertako urak,
Beasain, Ordizia, Lazkao eta Ataunek
osatzen duten ur-komunitatea hornitze-
ko erabiltzen dira. Tartean, 180 barrunbe
baino gehiagok, Pago Mari, AK15, Ubei,
Leizebeltz, Agaotz... beren urak aipatu
isurbide nagusi honetara eramango di-
tuzte kare-harrian zabaldutako artesi eta
arrakalez baliatuz ●

gorako bidea luzeagoa izango baitut bestela. Eskuila atera eta arrasto guztiak garbitzera. Petateak zabaldu, plastikozko zakuak atera eta karburo hondakin gehi lur nahasketa barrura. Ondorioa: petate arinak zirenak erabat astunak bilakatu dira.

Goiko bideari ekin aurretik, indarrak berritu ditugu. Geldirik egotean, hoztu egin gara, zortzi gradu ingurukoa baita hemengo tenperatura. Bai, abia gaitzen. Petate astunak, noizean behin bizkarrean, gehienetan eskuetan edo arrastaka, beheranzkoan egindako bidetik gora jotzen dugu. Dinbi...! danba...! dinbi...! danba...! petatea jaurtitzen dugu inolako kupidarik gabe. Nazkatuta nago petateaz. Hau lastrea! Eta oraindik «meandro atletiko»a, «La gatera»,...«Ya falta menos»era iritsi gara.

Azkenean, iritsi gara zaku madarika-tuak pilatzeko gunera. Datorren asteburuan kanpora atera ditzaten, gustura asko utziko ditut. Azken putzuko 25 metroak igotzeari ekin diot. Jumarra gora, estriboan zutik, jumarra, zutik, jumarra... apurka-apurka metroak irabaziz gora noa. Irten naiz! Gaua da jada. Noski! Gauerdiko hamabiak dira.

Akituta, abailduta nago, baita nire ki-deak ere. Duela hamabi ordu sartu garenetik apenas topatu dugun gune zabalik, zer esanik ez areto izugarriarik. Apenas hartu dugun atsedetik, apenas jan dugun eta hori gutxi balitz, bide erdian ura amaitu zaigu ●

◆ ASIER AGIRRESAROB

■ 12 ordu igaro ditugu lurrazpian. Akituta gaude eta goseak ez du barkatzen.

ASIER AGIRRESAROB

ERAKUSKETA

1999ko abenduaren 9tik 19ra
IKUSTORDUAK: 5etatik 8etara
 Astelehenetik larunbatera
 Igandeak: 12etatik 2tara
XENPELAR ETXEA
 Madalena kalea 32

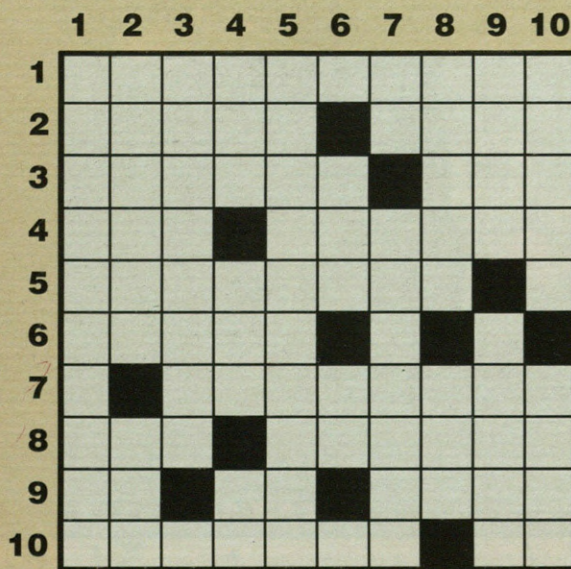

arte plastikoetako udal lantegiak
 Tel.: 943 51 81 84

Errenteriako Udala

Gurutzegrama

EZKER ESKUIN

- 1.- Xehetasun. 2.- Izana. Eguratsa. 3.- Bailara. Diru.
- 4.- Jardun. Galtzak. 5.- Iltzez josia. Bat.
- 6.- Behiaren ar. Sufrea. Lehenengoa. 7.- Tona.
- Ardien zaintzailea. 8.- ... egina, total egina. Galdetzaile bat.
- 9.- Bi bokal. Baldintzetan. 1000 kilo.
- 10.- Iruzurra, engainua. Interjekzioa.

GOITIK BEHERA

- 1.- Arboladiak. 2.- Ezer ekartzen duen pertsona. Banoa.
- 3.- Pluralean, zuhaitz-mota. Fosforoa. 4.- Emakume izena.
- Galdetzaile bat. Barioa. 5.- Ihauterietako pertsonaia.
- 6.- Tona. Argi, hitz elkarketan. Herri hizkeran, zer. Röntgen.
- 7.- Zilarra. Bulartsua. 8.- Apur. Arnas ezak hil. 9.- Zoroa.
- Fruitu-mota. 10.- Jakina! Anaia, hitz elkarketan.

Kikeren Umorea

SAFARIAN

Miren eta Kattalin Kenian dabil-tza safari batean, urrunean tribu bateko danbor hotsa entzun dutene-an. Gidariak lehoia datorrela ohar-tarazi eta ospa egiten du:

- Gu safari, lehoiaren afari. Zango bizi bizi!

Hori aditzean Mirenek ziztu bate-an bizkar-zakutik zapatilak atera eta jantzi egin ditu:

- Baina zu erotu egin al zara? - eskuak buruan Kattalin-. Baina zer uste duzu, lehoiak baino arinago egingo duzula laisterka ala?

- Lehoiak baino azkarrago ez, baina zuk baino arinago bai behin-tzat!

SUHILTZAILEEN KAMIOIAK

- Ba al dakik zertarako gordetzen dituzten tolosarrek matxuratutako suhiltzaileen kamioiak?

- Alarma faltsuetarako!

Letra Zopa

P	H	E	T	I	O	J	Z	I	S	T	X	R	U	E	J
T	E	I	Z	N	I	N	A	N	U	A	J	A	S	A	B
R	R	X	N	R	K	E	N	I	O	M	N	J	T	O	S
B	E	E	A	M	X	I	P	A	M	L	I	X	S	U	X
J	N	M	E	I	A	P	A	L	O	A	A	S	J	E	P
M	S	S	T	J	N	E	N	X	N	M	L	T	I	R	J
O	U	X	O	J	E	N	T	I	L	A	M	O	R	I	F
X	G	E	S	J	I	S	Z	T	E	N	E	X	B	A	Z
S	E	R	A	O	S	T	A	L	E	K	I	M	A	I	T
O	A	X	I	M	A	N	R	T	S	E	X	O	R	P	X

Aurki itzazu letra zopa honetan euskal mitologiako 8 jeinuren izenak. Hitzak ezker-eskuin, goitik-behera edo diagonalean azalduko zaizkizu

Aurreko asteko soluzioak

★	B	★	O	★	A	★	A	★	A	★	H
L	A	R	R	U	K	E	T	A	R	I	A
★	S	★	I	T	O	L	A	R	R	I	A
B	E	S	O	★	L	E	L	O	A	★	T
★	L	O	★	O	I	N	A	★	K	A	I
★	B	★	A	★	D	I	L	I	S	T	A
Z	I	B	I	L	I	Z	A	Z	I	O	★
★	D	A	M	U	T	A	S	U	N	★	B
B	E	L	A	R	★	K	T	★	A	R	A
★	G	A	R	★	I	★	O	L	G	E	T
G	O	N	A	Z	P	I	K	O	A	★	A
★	I	T	★	E	U	R	I	A	★	E	S
L	A	Z	T	U	R	A	★	K	A	S	U
★	N	A	U	★	U	K	O	★	G	A	N

Gurutzegrama

Ezker-eskuin: 1. mendealde. 2. Arautegiak. 3. Irun. Zorua. 4. Zakar. Ra. 1. 5. Ti. Korrika. 6. Ane. Baina. 7. Sa. Kobleri. 8. U. Lata. Ken. 9. Neskato. Lo. 10. Andak. Izar.

Goitik-behera: 1. Maiztasuna. 2. Erraina. En. 3. Nauk. E. LSD. 4. Dunak. Kaka. 5. Et! Robotak. 6. BEZ. Rabat. 7. Agorri. Oi! 8. Lirainak. Z. 9. Dau. Karela. 10. Ekia. Inor.

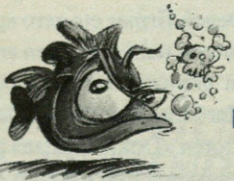
S	R	O	M	L	I	P	D	E	A	S	R	A	I	O	L
A	J	M	B	H	E	G	A	L	U	Z	E	A	A	T	O
I	A	T	J	X	I	Z	T	O	M	O	K	D	R	O	N
X	O	R	O	U	N	O	A	N	U	H	E	A	T	M	I
R	I	B	R	A	T	I	O	U	G	I	T	I	X	A	N
A	L	N	R	E	B	J	I	X	U	A	S	J	E	T	E
S	O	I	X	P	P	N	E	G	T	E	T	A	X	E	S
M	J	O	I	R	O	I	S	A	T	N	U	Z	O	A	M
X	I	N	S	A	L	U	P	I	T	R	B	O	A	R	B
A	M	X	T	O	P	J	T	E	A	S	X	L	R	E	J

Hitz Gezidunak

	Aurpegiko ilea	Ekimena	Bururatu	Izana	Urtaro beroa	Haga nagusia
	Solaskidea	Galdetzai-le bat	Nire	Lehenengo	Dardara	Moztua
	Ikur			Huts		
	Barruko alde			Hegazti-mota		
				Zintzoa	Interjekzioa	
				Aran-mota	Barazki-mota	
	Röntgen	Tona	Musika tresna			
	Jakin	Petatxua	Bokala			
Puxiak	Hegazti-mota	Piztu		Edo		Guztiok
Aiztokada	Argazkiko herria	Neoia		Alderdi karlista		
				Bihi	Bokala	500
				Txingurria	Urte sasoi	Ergela
Arrantza tresna			Bokala	Irakurtzen duena		
Ogi egilea			Gipuzkoan, zatoz	Bete		
					Mesedez	
					Berriz	
Oparotasuna					Opila	
Trobadore-en kantua					Bizkaiko herria	
			Bihur	Bizkaiko ibaia	... egin, goitik ari	
			Areago	Jardun	Norat atzizkia	
Garaitu				Detektagailua		Iparretarrak
Su				Kontso. errep.		
		Ez eme	Idazki		4. eta 1. bokalak	1
		Kontso-nantea	Nitrogenoa		Potasioa	Bokala
Kaiku			Pl., arrain-mota			

Argazkia: Nafarroa Behereko herria

Denborapasak: LUMA • Umorea: KIKE AMONARRIZ • Komikia: MARKO ARMSPACH

ERROBIKO PIRANJAK

IÑAKI MURUA

AZKENA DA!

I 1977-7-7an arratsaldeko 7etan hartu trena eta Leon hirira, soldadutzara. Bost urte bete berriekin ezagutu eta hamaika lotsakizun pasarazitako, euskaraz tutik ere ez zekien, maisuaren herrira. Iritsi orduko bataiatu ninduten bigarren aldiz. Beste 15 hilabeteen ez nintzen Jose Inazio izango —Gabirin Iñaki asko nonbait eta bat gehiagok nahastea ekarriko zuenez, niri egokitu zitzaidan erderazkoa—, Jose eta kitto!

Kanpamentuan sartu orduko «a formar». «Zer dek hori?», «Hi jarri iladan», esan zidan ondokoak. Halako batean, zerrenda irakurtzen ari zen sarjento koxkor batek: «*José Maura Guaregi*». Inork ez zuen erantzun. Bi edo hiru aldiz esan ez bazuen ez zuen behin ere esan. Ustez denen izenak irakurri eta batzuk ilea moztera besteak arropa bila bidali eta ni han kieto. Orduan jakin nuen ni nintzela Maura Guaregi eta ustez jakinduri bikaina zuen sarjento koxkor harentzat, horrela irakurtzen ziren Murua Jauregi. Horrekin batera, Franco gaztea zenetik pinturarik ikusi ez zuen etxalde hura fregatu behar izan nuen, neure izenik ere ez nekien euskaldun inutila nintzelako.

GOSALDU eta berehala deitu zigun teniente egoskor batek despatxura: «*Si aparecen panfletos, pintadas o cualquier signo de insurrección*», gu izango omen ginen erantzule eta fitxatuta geundenez —bakoitzaren istoriala irakurri zigun lau laguni—, ez omen ginen geure bizitzan berataz ahaztuko. Bizitza erdia kartzelan emango omen genuen edo auskalo non, izan ere, gu bezalako «basura» nola hezi ba omen zekien hark. Bi gauza on egin zituen behintzat kalamidade hark, bata lau lagun berri ezagutarazi eta bestea, lau aste baino lehen handik hanka egin, beste norbaitzuk «hezitzera».

Fidakaitz ziren gurekiko, beldurrak aidean esango nuke nik, eta geu ere antzera eduki nahi gintuzten. Esate baterako, tiro entsaioetan atzera bueltatzen zen euskaldunari tiro egingo ziotela esan ziguten eta, begi zeharka ikusten genuen gure atzean ez zela ofizialik jartzen horrelakoetan, beste puntan egon ohi ziren.

Oficial bat ere bagenuen «Sargento Paraca». Gure arteko bati erosten zion materiala eta egun osoa airean pasatzen zuen, ohean etzanda. Behin, han ari zen soldadu negoziari-

te hori beste bati amenazuka, ahora etorritako denak esanaz, eta «Paraca» bulegotik entzuten. Halako batean deitu zion: «*Zu zer ari zara horri horrelakoak esaten?*». Soldaduak erantzun: «*Aizu, zuk ez al dakizu besteren el-karrizketak entzutea edukazio falta izugarria dela?*». Sarjentuak ez zekien zer erantzun eta txirri bat eskatu ondoren ohera joan zen.

SOLDADUEN artean ere baziren «españolatuak», Españako kapitalekoak eta guretzat Cesidekoak zirenak. Behin lagun bizkaitar bati eta biori, aguardiente ikaragarri ona ekarri zigutela eta beraiek kortxoak kentzean sudurretik sakon arnasteko eskatu ziguten, horrela bakarrik ezagutzen omen zelako aguardientearen benetako zaporea. Gu, bi sanopote, eta haiek hiru... guri amoniakoa hala usaintzeko eman zigutenak.

Soldadutza amaitu eta despedida hitzaldia egin zigutenean, ez edozeinek, eztaarriko soketan hamar nodulo zituela zirudien sargentu batek —egunero mozkortzen zelako dudarik gabe—, hala bota zigun: «*Orain gizon egin zarete eta joan zaitezke zueu etxera, baina kontuz, ez izan 'parienta' etxean utzi eta tabernara mozkorkeriara joaten diren euskaldun ajolakabe hauek bezalakoak*».

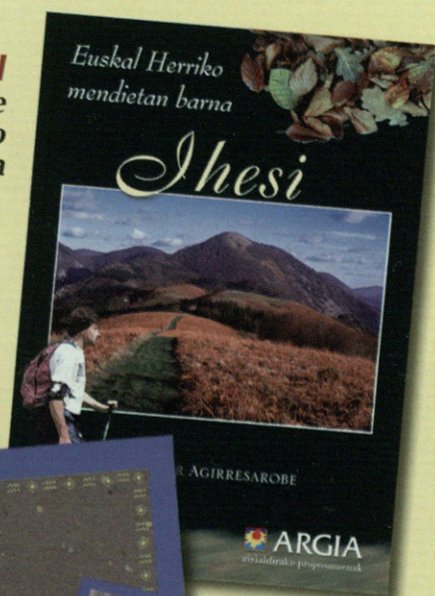
Esaldi hori bukatzearekin bat, mezua oker iritzita edo, inguruan sarri ibiltzen ziren zakur gosetietako bat sartu zen diskurtsoa jasaten ari ginen tokira. Besterik ez zuen behar hark! Ea norena zen zakur hura, esaten ez bagenion beste hamabost hilabete eman beharko genituela soldadutza. Denok firmes eta gero «paso ligero» erabili gintuen nahi izan zuen arte, guk noski, ez omen genion izorratuko bere karrera militarra. Marokon Marcha Verdean ibiltzeagatik eman zioten «Doktoradutza» gatik ariko zen, bestelakoan, ardo, likore eta konbinatuaren ezagutza bakarrik zeuzkan estudio sakonak.

Hilabete honetan, soldadutzara joateko azken zozketa izango omen dena egin dute. Ez dakit azkenengo zozketa izango den ala ez baina, hori bai, soldadutzara joatea azkena da! Han «gizon» egin zuten batek diotsue ●

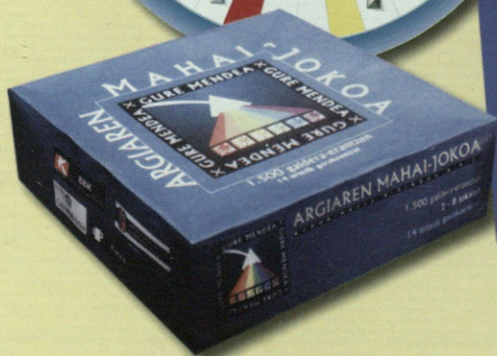
“Fidakaitz ziren gurekiko, beldurrak aidean esango nuke nik, eta geu ere antzera eduki nahi gintuzten. Esate baterako, tiro entsaioetan atzera bueltatzen zen euskaldunari tiro egingo ziotela esan ziguten eta, begi zeharka ikusten genuen gure atzean ez zela ofizialik jartzen horrelakoetan,

DURANGO 1999

IHESI
50 ibilbide
Euskal Herriko
mendietan barna

EGUTEGIA 2000
euskaldunen
almanakea

GURE MENDEA
XX. MENDEKO EUSKAL HERRIA
LIBUBU + CD-ROM
eta
MAHAI-JOKOAN

TXORAKIKERIAK 2
Kike Amonarrizen
liburu berria

Inbertsio
eder bat!

Azokako ARGIA

Habil heure erara Kontugazterekin.

gaztekutxa

Kontugazte
Cuenta Joven

Kontugazteren barruan, aurrezkiak gordetzeko leku bat baino zerbait gehiago aurkituko duk/**n**. **kutxa**ko gazte-kontuan, heure poltsikoaren -nahiz eta berau oso beterik ez izan- neurrirako erantzunak aurkituko baititun/**k**.

Hasteko, hauxe duk/**n** **heure dirua kudeatzeko** modurik erosoena, erraza eta erabilterraza bai baita.

Eta heure egitasmoak (motoa, kotxea, ordenagailua....) abiarazi nahi izanez gero, baldintza bereziak eskuratuko ditun/**k** **Credigazte** bat eskatzeko.

Gainera, **Gaztekutxak** eskaintzen dizki (**n**) an kultur, kirol- eta aisialdi-jarduera guztietarako sarbidea izango duk/**n**, eta etxean dohainik jasoko "Hi Gazte!" aldizkaria, hiretzat hainbeste informazio interesgarri dakarki (**n**) ana.

Badakin/**k** **16-29 urte bitarteko adinean** bahago, hator **kutxa**ko edozein bulegotara heure Kontugaztearen bila. Eta balia hadi gazte izatearen abantaila guztiez.

